vltra opinatus fuerit mentituꝫ eſſe. qꝛ futura neſcierit. Sed euſebius ceſa-rienſis ⁊ appollinaris ⁊ methodi⁹ ſufficienter ei reſponderunt.

¶ In anno tertio regni ioachim qui ⁊ eliachim q̃ regnauit in iudea ⁊ hie-ruſalem ãnis vndecim. Cui ſucceſſit ioachim filius ſuus ꝯgnomento iecho-nias qui tertõ menſe regni ſui captus eſt a ducib⁹ nabuchodonoſor ⁊ du-ctus in babilonẽ. cui ſucceſſit patruus ſuus ſedechias filius ioſie. cui⁹ ãno xj. capta eſt hieruſalem ⁊ ſubuerſa. Fuit aũt ioachim pater qui ſcribit̃ per chim. ⁊ fili⁹ p chin. Iñ in matheo: vbi minus videt̃ vna generatio. vbi ſcd̃a theſſereſſe de-cas inuenit̃ deſinere in ioachiꝫ filio ioſie. ⁊ ter-cia ĩcipit a ioachin fi-lio ioachim. qd̓ igno-rans porphirius ma-theum nititur arguere falſitatis.

¶ Ioachim fili⁹ ioſie frater ſellũ a nabucho-donoſor captus eſt. et in babilonẽ ductus et cum eo daniel. miſael. ananias. ⁊ açarias. ⁊ ab eodeꝫ nabuchodo-noſor ioachim interfe-ctus. ⁊ cadauer eius ca-nib⁹ ⁊ volucribus ꝯli datũ eſt. ⁊ impletũ eſt in eo illud ꝓpheticum. ſepultura aſini ſepelie-tur. Ipſe eſt etiam ioa-chim qui ⁊ eliachim. Quarto igit̃ regni ei⁹ anno nabuchodono-ſor cepit regnare in ba-bilone ſic̃ legit̃ in hie-remia ꝓpha. Verbum qd̓ factũ ẽ ad hieremi-am in anno quarto re-gis ioachim filij regis iuda. Ipſe eſt primus annus nabuchodono-ſor regi babylõis. An-no vero octauo regni ioachim ⁊ quarto na-buchodonoſor idẽ io-achim poteſtati nabu-chodonoſor ſe dedit. ⁊ in eadem deditione trib⁹ tantũ annis perſe-uerans. rebellis exiſtẽs ab ipſo nabuchodonoſor capt⁹ ⁊ ĩ babylonẽ duct⁹ ⁊ ĩfectus ẽ. Idcirco dr̃ in exordio danielis ꝓphete anno t̃tio regni ioachim regi iuda aſcendit na-buchodonoſor in hieruſalem ⁊c.

Ex quo cepit tributuꝫ reddere in xi. captiuatus eſt a nabucho donoſor:

Anno tercio

filij ioſie cuius terciodecio anno cepit prophetare hie-remias ſub quo et olda mulier ꝓphetauit.

regni ioachim re-gis iude venit na-buchodonoſor rex babylonis in hieruſalem ⁊ obſedit eã. Et tradi-

ſcuius voluntate factũ eſt nõ viribus hoſtiuꝫ ſcili-cet nabucho. et aliorum.

dit dñs in manu eius ioachim re-gem iude. ⁊ partem vaſorũ dom⁹

ſecclesie · feroꝛ dentiũ vel mendaciũ. ſ duran quidã fluuius eſſe dicitur iuxta quẽ gigantes turrim babel fecerũt

dei. ⁊ aſportauit ea in terrã ſenna-

ſmercurij vel alterius dei. ſaias ſententias veras · ſ dyabolus vel philoſophus vel hereticus.

ar. in domũ dei ſui. ⁊ vaſa tulit

ſmundũ ꝯuenticula hereticorũ. ſ ydoli. ſ hereſis.

in domum theſauri dei ſui. Et ait

ſ nabuchodonoſor. ſ dicto. i. equorũ domitor.

rex arfaxat ꝑpõito eunuchoꝝ ſuo-rum vt introduceret de filijs iſrael

ſ id eſt. ſ dauid. ſ nobiliũ.

⁊ de ſemine regio ⁊ tirannorum pu-

ſ mentis vel corporis.

eros in quib⁹ nulla eſſet macula.

ſ ꝓpria verba ponit.

decoros forma ⁊ eruditos omni

ſ qd̓ plus eſt.

ſapientia. cautos ſcientia ⁊ doctos

ſ diſciplina eſt ordinata morũ correctio. ſ ſ his inſi-gniti digni ſunt regio aſpectu.

diſciplina. ⁊ qui poſſent ſtare in palatio regis vt doceret eos lrãs

.i. dogmatũ v̓itatis inuenies. Et qꝛ mẽdaciũ iũgũt v̓itati. nõ oĩa vaſa. ſ partem habere memorant̃. Multi nãqꝫ heretici ſcĩetes aliquas auctorita-tes. ⁊ eas ſuis modulis exponentes auferũt a domo dei partẽ vaſoꝝ vt in boetio de phĩa qui veſtes philoſophie rapiebat. libri eñ ſanctoꝝ patruꝫ vaſa dei eſſe dicũtur.

¶ Sennaar. Ubi campus duran. vbi turris quã qui ab oriente moue-rãt pedes ſuos vſqꝫ ad celũ edificare conati ſũt. Vñ a ꝯfuſiõe liguaꝝ loc⁹ babilon. i. confuſio dr̃. Gigãtes eñ turrim fa-cere ſatagebant. mõtẽ monti apponẽtes quã deus deſtruxit. vñ di-cta ẽ babilon. i. ꝯfuſio.

¶ Et vaſa tulit ⁊c. Aliquã reuerẽtiã deo exhibuit cuius vaſa in loco religiõis ſue poſu-it. ⁊ nõ oĩa aſportauit.

¶ Et de ſemine. Hinc arbitrãt̃ hebrei danielẽ ⁊ ſocios ſuos fuiſſe eunuchos. ſcdm̃ qd̓ yſaias dic̃ ezechie. de ſemine tuo tollẽt et facient eunuchos ĩ do-mo regis. Si aũt de ſe-mine regio fuerũt. con-ſtat qꝛ de ſemĩe dauid ſed fortaſſe nõ coheret qd̓ ſequit̃. ⁊ tyrannoꝝ pueros in quibus nõ eſt macula. qꝛ ſi eſſent eunuchizati: nulle eis gẽtes ſi nulla in eis ma-cula.

¶ In quibus ⁊c. Non vident̃ abſciſi q̃ ſine macula ſunt. q̃dã eñ eunuchiçãt̃ aut vi aut ĩfirmitate. Quidã aũt ſe caſtrãt ꝓ celeſti curia vl̓ patria. ⁊ hi ñ abſciſi niſi ſola volũta-te. ⁊ hi ſũt ſine macula.

¶ Litteras. ſ. libera-les. artes ⁊ linguã cal-daicã que quadã pro-prietate diſtat ab he-brea licet abraam inde venerit.

¶ Philo arbitrat̃ li-guã hebreoꝝ eẽ caldeã qꝛ abraã de chaldeis.

ſ Syram. qꝛ vna eſt cũ chaldea lingua.

⁊ linguã chaldeoꝝ. Et ꝯſtituit eis

ſ refectionẽ.

rex annonã per ſingulos dies de

ſ ꝓprijs. ſ non de quolibet ſed

cibis ſuis ⁊ de vino vnde bibe-

ſ anticipatio. qꝛ iã dicit eos enutritos et dicturus eſt quomodo nutriti ſunt.

bat ipſe. Et enutriti tribus annis

ſ et qꝛ precepit ergo factũ eſt.

poſtea ſteterũt in conſpectu regis.

ſ pueros. ſ fuerunt enim alij multi.

Fuerũt ergo inter eos de filijs iu-

ſ iudiciũ vel iudicat me deus.

de daniel ananias miſael ⁊ azari-as. Et impoſuit eis prepoſitus eu-

ſ hiero. i. capillus capitis.

nuchoꝝ nomia danieli balthaſar

ſ i. grã domini. ſ decor meus. ſ populus meus. ſ i. qui ſcit riſus vel de gaudio.

ananie ſydrac miſaeli miſac. et

ſ auxiliũ domini. ſ ſeruiẽs taceo. ſ Conſtituit eis rex annonã per ſingulos dies ⁊c. ꝓpoſuit autẽ da. ⁊c.

azarie abdenago. Propoſuit au-

ſ nõ dictis. intentio eñi preua-let verbis. ſ cõtra legẽ

tem daniel in corde ſuo ne pollu-

ſ quaſi idolotito vel crapula. ſ ebrietate ſ cibis

eret̃ de mẽſa regis. neqꝫ de vino

ſ ideo.

potus eius. ⁊ rogauit ꝑpoſitũ eu-

ſ ne cogeret eũ cõtaminari cibis alienigenarum

nuchoꝝ ne ꝯtaminaret̃. Dedit aũt

ſ danieli dico ſicut et ioſeph qui magis pro alienis peccatis capti. i. captiuati ſunt. ioſeph ꝓ fratruꝫ pec-catis daniel pro populo hieruſalem.

deus gratiam danieli. ⁊ miſericor-diã in conſpectu principis eunu-

ſ ideo.

chorum. Et ait pꝛĩceps eunucho

¶ Daniel interp̃tatur iudiciũ. ſiue quia in p̃ſbiteroꝝ iudicio ſententiaꝫ diuine examinationis exhibuit. dũ repta coꝝ falſitate ſuſannã ab interitu liberauit. ſiue qꝛ viſiones ⁊ ſomnia quib⁹ per ſingula quedã enigmata fu-tura monſtrabant̃: ſagaci mente diſcernens aperuit. ſiue quidem ⁊ deſide-riorũ vir appellatus eſt. qꝛ panẽ deſiderij non manducauit. ⁊ vinũ concu-piſcentie non bibit. Hic de chriſto cunctoꝝ manifeſtioꝛ ꝓpharuꝫ in ꝓphia ſua claro ſermone regna orbis pronunciat. ⁊ tempus aduentus chriſti ma-nifeſtiſſima predicatione annotat.

¶ Anno tercio regni io. ⁊c. Occiſo ioſia a pharaone nechao. ꝓplus ioachath filiũ eius regẽ ſtatuit. quẽ pharao vinctũ duxit in egiptũ impoſi-ta mulcta terre. ⁊ pro eo eliachim frẽm eius verſo noĩe ioachim in regnum ꝓmouit. vt regũ ⁊ paralipomeñ. teſtat̃ hyſtoria. hui⁹ tertio anno venit na-buchodonoſor ⁊ abſtulit eũ. ⁊ in loco eius ſedechiam poſuit. de quo dcm̃ eſt. In babilonẽ duceris. ⁊ nõ videbis eã. Viduatus eñ fuit ab oculis a nabuchodonoſor.

¶ Pater ioachim per m. qui ⁊ iechonias dcũs ẽ. ⁊ patri ſuo ioachin ſuc-ceſſit in regnum.

¶ Et partẽ vaſoꝝ. Non oĩa. ſi eñ reuoluas phoꝝ libros. ptẽ vaſoꝝ

Sed quomodo pueri linguã quã nouerãt docerent. forte ſm quorũdam opinionẽ abraam chaldeoꝝ ⁊ hebreoꝝ linguã habuit.

¶ Et intantũ eos caros habuit. qꝫ eundem cibũ eundẽ potum quem ſibi eis ꝑparari precipiebat.

¶ Et impoſuit. Quos dyabolus captiuat. alio nomĩe vocat. iuſtum vocat iniuſtum. caſtũ inceſtum. ⁊ huiuſmodi.

¶ Sicut pharao ioſeph. Noluit eñ in terra captiuitatis eos habere vo-cabula iudee. Vñ qũo cãtabim⁹ canticũ dñi in t̃ra aliena. dñs aũt in bo-nũ mutabat antiqua noĩa. ⁊ ex rebus. imponit virtutũ vocabula vt abrã ⁊ ſare. ⁊ in euangelio dominus ſymoni petri nomen impoſuit. Symõ eñ obediens dictus eſt. ſed poſtea in fide chriſti cõfirmatus eſt. ⁊ ad paſſiões tolerandas. ⁊ filios zebedei non boanergos vt quidã putant. ſed boaner-ceren. i. filios tonitrui appellauit.

¶ Propoſuit aũt daniel. Qui de menſa regis non vult comedere ne polluat̃. ſi ſapientiam atqꝫ doctrinam egiptioꝝ ſciret eſſe peccatũ nũq̃ didiciſſet. didicit aũt nõ vt ſequatur. ſed vt iudicet atqꝫ cõuincat. Si eñ quis imperitus huius artis aduerſus mathematicos ſcribat. aut expers philoſophie cõtra philoſophos agat. quis etiã ridendus. vel ridẽdo nõ rideat? Hac ergo intentione diſcũt pueri chaldaicã doctrinam. q̃ moyſes egiptiorum ſapientiam.

¶ Dedit aũt de⁹. Qui pro peccato maioꝝ ductus eſt in captiuitatem

virtutum ſuaꝝ recipit
mercedem. ꝓpoſuit eni͂
in corde ſuo ne pollue
retur de mēſa regis. et
viles cibos ꝓpoſuerat
regijs epulis ideo gra
tiam in cōſpectu p. e. a
deo promeruit. Unde
dat intelligi. ſi qñ dili
gunt ſancti ab infideli
bus nō eoꝝ bonitatis
eſſe ſꝫ dei miſericordie.
¶ Timeo e. d. m.
Similiter qꝛ pylatus
plus ceſarē timuit q̄
deū: penas gehēnales
meruit. ꝓus manus ſu
as abluit dicens: mū
dus ego ſū a ſanguine
iuſti huius. vos vide
ritis. Et iterū. An ne
ſcis qꝛ poteſtatem ha
beo dimittere te?
¶ Vocuis. Ideo co
euis appoſuit. Solēt
eni͂ iuniores maiorib9
pulcriores eſſe.
¶ Tempta nos.
Admirabilis fidei ma
gnitudo. non ſolū ſibi
corpulentiā viliori eſu
vt ꝑ legumina promit
tit. ſed ⁊ tēpus ſtatuit
nō temeritate ſed fidei
magnitudine qua regi
as dapes contempſit.
¶ Cōueniens proba
tioni ſpaciū nec breue
nimiſ. nec nimis longū
qđ cito poſſit impetre.
¶ Ariolos ⁊ ma
gos. Alij ſophiſtas et
philoſophos. non iuꝛ
hāc philoſophiā ⁊ ſo
phiſticā diſciplinam
quā greci pollicentur.
ſed doctrinam gentis
barbare. qua vſqꝫ ho
die chaldei philoſo
phant.
¶ Fuit aūt. Dicen
dum eſt in ſequentib9
quomō vſqꝫ ad ꝓmū
annū cyri fuiſſe dicat.
poſtea tercio āno eiuſ
dem ⁊ primo darij fuiſ
ſe legatur.
¶ Ca. II.
In anno. Si p9
tres ānos pueri igreſ
ſi ſunt in cōſpectu regi
quō ſecundo āno h̄ ſō
niaſſe nunc dicit. hoc
ita ſoluūt hebrei. Se
cundus annus hic di
citur. quo omnib9 bar
baris gētibus impera
uit aſſirijſ. egiptijſ. mo
abitis. ⁊ reliquis natō
nibus. nō tm̄ iudeis et
chaldeis. Unū ioſeph9
poſt annū ſecundū egi

quaſi facerem qđ pre
rum ad danielē. Timeo ego domi
cario: ſed timeo.
num meū regem. qui cōſtituit vo
bis cibū ⁊ potū. qui ſi viderit vul
tus veſtros macilentiores pre ce
regio veſcentibus cibo. quibus debetis
teris adoleſcentibus coeuis vr̄is
ſicut etate ita corpore et pulchritudine cōparari.
reum capitis me faciens. quia eunuchorū prin
ceps nō acquieuit nō tamē diffidit. aliū precib9 inua
dit. pulſat vt aperiatur ei.
cōdēnabitis caput meū regi. Et di
ex hoc pōt facere qđ petitur
xit daniel ad malaſar. quē conſti
tuerat princeps eunuchoꝝ ſuper
ideo poterat facere quod petebatur.
danielem ananiā miſaelem ⁊ aza
caute ambit. beniuolentiam querit.
riam. Tempta nos obſecro ſeruos
tuos diebus decē. ⁊ dentur nobis
que lex noſtra nō ꝓhibet.
legumina ad veſcendū. ⁊ aqua ad
poſt hec.
bibendū. ⁊ cōtemplare vultus no
ſtros. ⁊ vultus puerorum qui ve
cōparatione habita ſi videris nos eque corpulen
tos et pulchros. concede nobis legumina.
ſcūtur cibo regio ⁊ ſicut videris.
ſic facias cū ſeruis tuis. Qui audi
to ſermone huiuſcemodi. tentauit
eos diebus decem. Poſt dies au
quos panis ſatiabat qui de celo deſcēdit.
tem decē apparuerūt vultus eoꝝ
decore. pinguedine.
meliores ⁊ corpulentiores ꝑ omni
bus pueris qui veſcebant cibo re
ſibi.
gio. Porro malaſar tollebat ciba
nequis hoc perciperet.
ria ⁊ vinum potus eoꝝ. dabatqꝫ
eis legumina. Pueris aūt his de
de celeſtibus. de terrenis.
dit deus ſcientiā ⁊ diſciplinam in
docendo. diſcenda.
omni libro ⁊ ſapientia. danieli aūt
Extra alios. qꝛ qđ alij in fantaſmate. hic mētis ocu
lis aſpiciebat. enigmatū qui
intelligentiā omnium viſionum ⁊
bus futura monſtrātur. triēnio ſcđm preceptū re
ſomnioꝝ. Completis itaqꝫ dieb9
gis. pueri.
poſt quos rex dixerat vt itroduce
arphanaz. alias arphazath.
rēt. itroduxit eos ꝓpoſitus eunu
chorū i ꝯſpectu nabuchodonoſor.
temptando eorum ſapientiam.
Cūqꝫ eis locut9 fuiſſꝫ rex. ñ ſūt iuē
in ſapia. pueris. quos panis vite
ti tles de vniuerſis. vt daniel ana
et fōs ſapiētie pauerat et docuerat. ideo quaſi
nias miſael ⁊ azarias. Et ſteterūt
ſeruient.
quaſi merito ſtant. in cōſpectu regis qꝛ
in conſpectu regis. Et omne ver
omne. v. ſ. &c. de diuinis. de mundanis.
bū ſapiētie ⁊ intellect9 qđ ſciſcita
tus eſt ab eis rex. inuenit in eis de
ab aris. ma
cuplū ſuper cūctos ariolos. ⁊ ma

gi qui de ſingulis philoſophantur.
gos q̄ erant in vniuerſo regno ei9
In honore. in ſequentibus eni͂ tertio anno cyri re
gis viſionem vidiſſe dr̄. defuncto eius dario. cū ciro
Fuit aūt daniel vſqꝫ ad annū pri
ruit.
mū cyri regis.

¶ Ca. II.

In anno autē
In anno autē ſedecie &c.
poſtq̄ ſubdidit ſibi exteras gentes
ſecūdo regni nabucho
nō ſibi. ſed danieli. et captiuis dei.
ſor vidit nabuchodonoſor ſomni
moraliter qꝛ carnalis nō pōt ſuſtinere ſpūalia.
um. ⁊ cōterritus eſt ſpiritus eius.
vt per eius inquiſitionem virtus dei oſtēderetur
et ſancti eius aliquantulū refrigerarentur.
⁊ ſomniū effugit ab eo. Precepit
ab aris. alij incantatores qui verbis agunt
ergo rex vt conuocarent arioli et
mathematici. aſtrologi.
magi ⁊ chaldei ⁊ malefici vt idica
rēt regi ſomnia ſua. Qui cū veniſ
nō ſederūt qꝛ audire parati.
ſent ſteterūt corā rege. ⁊ dixit ad
vmbrā et quaſi aurā. et veſtigia ſomnij retinebat
vt alijs referētib9 poſſet que viderat reminiſci neqꝫ
a mentiētibus decipi.
eos rex. Uidi ſomniū ⁊ mēte cō
fuſus ignoro qđ viderim. Reſpō
derūtqꝫ chaldei regi ſiriace. Rex in
ſempiternū viue. Dic ſomnium ſer
uis tuis. ⁊ interpretationem eius
indicabimus. Et reſpondit rex et
ſomniū vel viſio
dixit chaldeis. Sermo receſſit a
prius
me. Niſi indicaueritis mihi ſom
poſt. interpretationē quid. ſ. porten
niū ⁊ cōiecturam eius ꝑibitis vos
dat. confiſcate. ſ. de fiſco erit. ſ. de cōmunitate re
⁊ domus veſtre publicabuntur.
gis. fiſcus eni͂ ſaccus regius eſt.
Si nō terret pena. alliciant premia.
Si aūt ſomniū ⁊ cōiecturam eius
in preſenti. in futuro. inter
narraueritiſ. premia ⁊ dona ⁊ ho
vicinos et amicos.
norem multū accipietis a me. Sō
nium igitur ⁊ interpretationē eiuſ
indicate mihi. Reſponderūt ſcđo
iterū beniuolentia eū alliciūt.
⁊ dixerunt. Rex ſomnium dicat ſer
uis ſuis. ⁊ interptatōnem eius in
dicabimus. Rñdit rex ⁊ ait. Certe
ſpaciū vite. ambage verborum.
ſcio qꝛ tempus redimitis. ſcienteſ
qꝫ a me receſſerit ſermo. Si ergo
remanebat eni͂ in eo aliquod ſomnij veſtigiū. vt ſi
quis diceret illud agnoſceret ſtatim. firma ſola.
ſomniū nō idicaueritis mihi vna
michi. nō aliquis pro vobis intercedet.
hoc. ſ.
eſt de vobis ſententia. qđ interpre
tationē quoqꝫ fallacē. ⁊ deceptōe
fingendo.
plenam cōpoſueritis. vt loquami

ꝑtiacē captiuitatiſ na
buchodonoſor vidit
mirabile ſomniū ⁊ fu
git ab eo.
¶ Somnium. Ui
dit rex impius ſomniū
vt daniele interpretā
te glorificetur deus. et
captiui deo ſeruienteſ
inde habeant ſolatiū.
Sic ⁊ pharao non qꝛ
meruerūt. ſꝫ ioſeph et
daniel digni fuerūt q̄
interpretatione omni
bus preferrentur.
¶ Magi. Cōſuetu
do aūt ⁊ ſermo cōmu
nis. magos pro malefi
cis accipit.
¶ Magi qui de ſingu
lis philoſophantur.
¶ Chaldei. Chal
dei philoſophi chal
deoꝝ. mathematici. ſ.
qꝛ ſm̄ hanc artē. etiā
reges ⁊ principes illiuſ
gentis omnia faciunt.
Unū ⁊ in natiuitate dñi
ꝑmi ortū eius notaue
runt. ⁊ in bethleem ve
nientes. puerū adora
uerūt.
¶ Et malefici &c.
Qui victimis vtun
tur ⁊ ſanguine ⁊ ſepe cō
tingunt corpa mortuo
rum.
¶ Reſpōderūtqꝫ
Hucuſqꝫ hebraice. ab
hinc vſqꝫ ad viſionē
tercij āni regis baltha
ſar quā daniel vidit i
ſuſis hebraicis quidē
lrīs. ſed lingua ſcripſit
chaldaica quā ſyriacā
vocat.
¶ Peribitis. Mi
nat penā. ꝓpoīt ꝓmia.
vt ſi poterunt ſomniū
dicere cuius non pote
rat recordari. credat
etiam ſomnij expoſitō
nem. aliter interptatō
coꝝ non habeat fidē.

¶ Sapientes inſ
ficiebantur. Querunt
hebrei cur daniel ⁊ treſ
pueri nō ingreſſi ſunt
ad regē cū alijs ſapien
tibus. ⁊ cū eis iubētur
perire. ⁊ ſic ſoluūt. cū ʒ
rex dona maxima ⁊ ſū
mū honorē ꝓmittebat
ire noluerūt. ne digni
tatē ⁊ diuitias viderē
tur ambire. Aut forte
chaldei inuidentes ſa
pientię eoꝝ ⁊ glorię. in
greſſi ſūt ſoli. quaſi ſo
li pmia recepturi. ſ ꝑo
ſtea penę voluerūt ha
bere cōſortes. Daniel
aūt ⁊ ſocij eius nō ve
nerūt ne pmia ambire
viderent. vel ꝓpter in
uidiā. ne forte chaldei
inuiderent ſapię eoꝝ.

¶ Ut tempus da
ret. Nō vt ſagacitate
mentis occulta perqui
reret. ſ vt dn̄m occul
toꝝ obſecraret. Alios
ſibi in pces adiungit.
ne videat ꝓſumere de
priuilegio ſui meriti. ⁊
quoꝝ ē cōmune diſcri
men. fiat cōis oratio.

¶ Tūc danieli ⁊c.
Somniū regis diſcit
ſuo ſomnio. imo ⁊ ſō
niū ⁊ interpretatōnem
eius dei reuelatōne co
gnoſcit. qd̄ demones
ignorabant. ſapien
tia ſeculi ſcire nō pote
rat daniel ꝙ fuerat cū
ctis ignotū retroactis
generatōnibus cogno
ſcit deo reuelāte miſte
rium.

¶ Deum celi ⁊c.
Dij eñ qui nō fecerūt
celum ⁊ terram pibūt.

¶ Et ipſe mutat.
Ne miremur ſi q̄n̄ꝙ
cernimus reges regib
⁊ regnis regna ſucce
dere. quę omnia fiunt
dei arbitrio. q̄ cāſ om
niū nouit. qui cōcidit
omnia. ⁊ malos reges
patit̄ ſuſcitari. vt pu
niāt malos. ⁊ emēdēt
bonos.

¶ Dat ſapientiā.
Sapiētia de cęleſtib
ſciētia de terrenis. diſ
ciplina ordinata moꝝ
correctio. ꝑus per diſci
plinā corrigim̄. deīde
ſcimus ⁊ poſt ſapim̄.

¶ Ipſe reuelat.
Cui reuelat deus pro
funda admirat̄ ⁊ dicit O altitudo diuiciarū. ſa. ⁊ ſ. d. Iſte ībabitante in ſe
ſpū ſācto ſcrutat̄ ꝓfunda dei et in ꝓfundo aīę ſuę altiſſimos puteos fodit.
⁊ terrā egerit. q̄ aq̄s opit. bibit aquā de vaſis ſuis. ⁊ de fōte puteoꝝ ſuoꝝ

¶ Nouit in tene. Tenebre ignorantia. lux ſciētia atꝙ doctrina. Deus
enim peruerſa non latent recta. ambiunt ⁊ adherent. Uel tenebrę myſtica

ni mihi. donec tempus pertrāſeat.
(herent in propoſito. ſtat in ſententia. idem replicat.)
Sōniū itaꝙ dicite mihi. vt ſciam
ꝙ interpretatōnem eius veram lo
quamini. Reſpondētes ergo chal
dei coram rege dixerunt. Non eſt
(ſuper celū enī eſt qui hoc pōt.)
homo ſuper terrā qui ſermonē ʒ tu
(trandē cōpulſi deū creatorē omniū recognoſcūt.)
(⁊ nedū ſerui regū)
um rex poſſit implere: ſed neꝙ re
(poſſunt ſoluere.)
gū quiſꝙ magnus ⁊ potens. Uer
buiuſmōi ſciſcitat̄ ab omni ariolo
⁊ mago ⁊ chaldęo. Sermo enī quē
tu rex q̄ris grauis eſt. nec reperiet̄
quiſꝙ qui indicet illū in cōſpectu
(Confitentur arioli. et omnis ſcientia ſecularis. pre)
regis. exceptis dijs quorū non eſt
(ſcientiā futuroꝝ eſſe ſolius dei nō hoim. vnde ꝓba)
conuerſatio cū hominibus. Quo
(tur ꝓphetas ſpū dei locutos. qui futura predixerūt.)
audito rex in furore ⁊ in ira magna
(nō de vno tātū pcepit.) (nō de ſtultis et lecatorib̄)
pcepit vt perirēt omnes ſapiētes
(nō de extranea patria.) (a rege.)
babilonis. Et egreſſa ſententia ſa
(preparabant occidi. vnde poſt Sapiētes ne ꝑdas)
piētes inficiebant̄. Querebatꝙ
daniel ⁊ ſocii eius vt perirēt. Tūc
(neſciens cauſā ſui periculi. celauerant enim chaldei
queſtionē regis. ne daniel et tres pueri preferrentur
eis in expoſitione viſionis.)
daniel requiſiuit de lege atꝙ ſentē
(arioch. i. ad ſolitudinem redigens.)
tia ab arioch pꝛicipe militię regis.
qui egreſſus fuerat ad interficien
dos ſapientes babilonis. Et inter
(hanc ſ.)
rogauit eū qui a rege poteſtatē ac
ceperat. quā ob cauſam tam crude
(a ſecreto.)
lis ſentētia a facie regis eſſet egreſ
ſa. Cum ergo rē indicaſſet arioch
danieli. daniel igreſſus rogauit re
gem vt tempus daret ſibi ad ſolu
tionem indicādam regi. Et ingreſ
(Moraliter. Ne ſis ſapiens tibi ſoli. omnibus pro
ficere debes. et alios tecum docere.)
ſus eſt domū ſuā. ananięꝙ ⁊ mi
ſaeli ⁊ azarię ſocijs ſuis indicauit
(ecum.)
negociū. vt quererēt miſericordiā
(occulto ſomnio quo ſacra futura ſignantur.)
a facie dei cęli. ſup ſacramēto iſto
(quo inuento.)
⁊ non perirent daniel ⁊ ſocij eius
(diligit inimicos. benefacit odiētibus. orat pro per)
cū cęteris ſapiētib̄ babilonis. Tūc
(ſequentibus.)
danieli miſteriū per viſionē nocte
(a deo.) (ideo.) (nō ingratus ē. deo im
putat non ſibi.)
reuelatum eſt. Et benedixit daniel
(ad differentiā eoꝝ deoꝝ qui verſantur in terra.)
deum cęli. ⁊ locut̄ ait. Sit nomē
(et demoniacis artib̄ et preſtigijs terrenos deludūt.)
dn̄i benedictū a ſęculo ⁊ vſꝙ in ſę
(qua cognoſcuntur miſteria.) (regnorum)
culū. quia ſapientia ⁊ fortitudo
(nō hoim. nō demonū. nō regū.) (non alius.)
eius ſūt. ⁊ ipſe mutat tempora ⁊
(nota q̄ generali diſputatione preparat auditorem
iam intuēs ſomniū eſſe de mutatione regnorum.)
ętates. trāſfert regna atꝙ ꝯſtituit
(vnde. audiens ſapiens ſapientior erit. et qui habet
dabitur ei. et qui nō habet. et qd̄ videtur habere au
feretur ab eo.)
dat ſapientiam ſapientibus. ⁊ ſciē
(diligentibus correctionem morum.)
tiam intelligentibus diſciplinam.
Ipſe reuelat profunda ⁊ abſcondi
(ignorantia.)
ta. ⁊ nouit in tenebris conſtituta ⁊
(ſapientia atꝙ ſcientia.) (ergo.) (ne videatur ſui me)
lux cū eo eſt. Tibi deus patrū no
(riti. refert hec ad patrum iuſticiam. et dei veritatē
qui ſeminis eorū etiā in captiuitate miſeretur)
ſtrorū confiteor. atꝙ laudo. quia
(exponendi.) (patiendi.)
ſapientiam ⁊ fortitudinem dediſti
(ſoli.)
mihi. ⁊ nunc oſtendiſti mihi qu
(nos quatuor. arrogantiam fugit ne ſolus impetraſ)
rogauimus te. quia ſermonē regiſ
(ſe videatur. et grās agit q̄ miſteriū ſomnij ſolus in
telligit.)
aperuiſti nobis. Poſt hęc daniel
ingreſſus ad arioch quē conſtitue
rat rex vt perderet ſapientes baby
lonis. ſic ei locutus eſt. Sapiētes
babylonis ne ꝑdas. Introduc me
in conſpectu regiſ. ⁊ ſolutionē nar
rabo regi. Tūc arioch feſtinus in
(quantū ad laudē.) (ad quem nihil.)
troduxit danielem ad regem et di
xit ei. Inueni hominē de filiis trāſ
migrationis iudę qui ſolutionem
regi annūciet. Reſpondit rex ⁊ di
xit danieli cui nomen erat baltha
ſar. Putas ne vere potes indicare
(ordinem ſomnij ſeruat.)
mihi ſomniū qd̄ vidi ⁊ interpreta
tionem eius? Et reſpondens dani
(nota omne occultū poſſe)
el coram rege ait. Miſteriū qd̄ rex
(vocari miſterium.)
interrogat ſapientes magi ⁊ arioli
(admirabilis ſimplicitas. innocētes oſtdit qui eius
mortem querebant. Nec enim nocendum eſt nocenti
bus.) (qui exta inſpiciunt et ex his futura predicāt.)
⁊ aruſpices nequeūt indicare regi

⁊ profunda. Unde in
parabolis. Intelligit
parabolam ⁊ tenebro
ſum ſmonē. Et i pſal
mo. Aqua tenebroſa ī
nubib̄ aeris. ꝑ. ſ. i cō:
eius. Qui enī terrena
deſerit ⁊ ad excelſa cō
ſcendit. quaſi auis te
nuiſſimū aerē ʒ etherā
ꝙ deſiderat. ⁊ nubes
efficitur ad quā vitas
dei peruenit. q̄ ꝑ ſcōs
pluere cōſueuit. h talā
repletus multitudine
ſcientię. habet multas
aq̄s tenebroſas. ⁊ cali
gine inuolutaſ. q̄s ſoſ
moyſes ⁊ ſui cōformes
ingredit̄. ⁊ facie ad fa
ciē deo loquit̄. de quo
poſuit tenebraſ latibu
lū ſuum.

¶ Nouerat illud qd̄
patriarchę fodiebant
puteoſ. ⁊ allophili no
cte terram ingerebāt. ⁊
patriarchę iterū fodie
bāt vſꝙ ad inuentam
aquā. Sic q̄libet fide
lis aīa vigilare debet
ꝓpter inſidias dyabo
li. vt ad aquā viuam
chriſtū ſcilicet poſſit ꝑ
uenire. Sōnolentiam
quarū ſcilicet aīarū in
crepat ꝓpha dauid ſci
licet dicēs. Filij ho. v.
q̄ gra. cor. Memores
enī eſſe debemus ſātīl
lulę diuinę. ⁊ ymagis
nob impſſe. de q̄ idem
dauid. Signatū ē ſup
nos lu. vultus t. d.

¶ Sapiētes. Imi
tat̄ dn̄i clemētiā ꝓ per
ſecutoribus orās. Nec
vult eos pire ꝓ quib
erat ipſe piturus ſi oc
ciderent.

¶ Introduc. Arro
gantiā vitat. q̄ ipſe re
cto itinere poſſet ire. et
ideo vult introduci.

¶ Inueni homi
nem ⁊c. Dei grām ad
ſuā refert diligentiam
⁊ ſe inueniſſe dicit. cū ʒ
daniel ſe vltro obtule
rit. ⁊ morē nūcioꝝ oſtē
dit qui cū bona nūciāt
ſua volunt videri.

¶ De filiis tranſ
migratōis. Nō ꝙ d̄ fi
lijs iudę. i. d̄ regali ſtir
pe ſit daniel non. ſacer
dos. ſicut in fine conti
net belis fabula.

¶ Putas ne vere
Seruat ordinē queſtionis. prius ſomnium quod magi ignorabāt poſt in
terꝑrationem ſomnij querit. vt cū quę viderat recognouerit credat interꝑ
tationē ſomnij. quę variam recipit cōiecturam.

¶ Miſterium quod rex. Aufert regi prauā ſuſpitōnem. ne exiſtimet
inueniri poſſe humana ſolertia qd̄ ſolius dei habet noticia.

¶ Sed eſt deus. Nō dij. vigilant retrahit a multoꝝ deoꝝ opinione
¶ Que ventura. Aut ex quo danieli ſomniū reuelatum eſt vſq ad conſūmatōnem mūdi. aut certe vniuerſa interp̄tatio ſomnij ad finem tēdit. in quo imago et ſtatua que videť conterenda eſt.

¶ Capitis. Mētis ſcilicet de quo cogitatio. vel caput chriſtus nos mēbra. iſte paſtor nos grex. Vñ ſcriptū eſt. Illuc pueniat infirmitas gregis. quo preceſſit paſtoris firmitaſ

¶ Capitis tui ⁊c. Nō dicit oculoꝝ ne quid putarent9 eſſe corporeū ſed capitis. Vñ in parabol. Ocli ſapientis in capite. i. in p̄ncipali cordis. Vñ Beati mundo corde ⁊c. Et quid cogitatis mala in cordibus veſtris. Alij hac occaſione ſm platonē in cerebro ſuſpicantur eſſe ſapiam.

¶ Somniū tuū. Sex ſūt ſomnioꝝ maneries. duo ſūt q̄ etiā nemo ſciēs vitare pōt ex nimia ventris inanitate. ⁊ nimia īgurgitatione. tertiū ex illuſionib9 nocturnis inimici quartū ex p̄miſſa cogitatōne illuſione ſecuta quintū per reuelatōeꝫ ſcōſpūs. que mſtis fit modis. ſextū ex cogitationib9 p̄miſſis. vel ex curis ad caput noſtrū chriſtū vel eccleſiā vel ad mēbra ptinentib9 reuelatōne ſubſecuta.

¶ Tu rex. Indicat cām ſomnij q2. ſ. deus regi futura miſteria reuelauit. q2 ſcire futura voluerit. ⁊ vt diuine inſpirationis mireť grāꝫ nō mō qđ in ſōnio viderit. ſed qđ ante cogitauerit exponit.

¶ Tu rex. Conſiderandum eſt ꝙ ſomnia quib9 futura ſignificāť ⁊ quaſi p nubilū veritas demonſtrať. n̄ patēt coniectorib9 ⁊ mundi ſapiētib9. ſed ſolius dei noticie reſeruanť.

¶ Et qui reuelat. miſteria. o. t. Qui. ſ. facit ſolē ſuū oriri ſup bonos ⁊ malos. cuius tāta eſt dementia vt etiā nabuchodonoſor diſpenſationis ſue q̄ mūdū regit miſteriū reuelaret per danielem.

¶ Hiero Interrogemus eos qui diuerſas aſſerunt eſſe naturas. cuius na

ſ quaſi. fruſtra queris ab hominibus in terra qđ ſolus deus nouit in celo.
Sed eſt deus in celo reuelās mi-
ſ abſq adulatōe veritati aſſociata blanditur
ſteria. qui indicauit tibi rex nabu-
ei vt regi. ſ Complenda. nō cepta. et boꝝ omniū
chodonoſor que ventura ſūt no
in fine erit generalis cōpletio. ſ ſomnia et vi
uiſſimis temporibus. Somnium
ſiones pro eodem hic accipit. ſ locum deſi
tuū ⁊ viſiones capitis tui in cu-
gnat vt magis credatur.
biculo tuo huiuſcemodi ſunt. Tu
rex cepiſti cogitare i ſtratu tuo qđ
ſ alias poſt hec.
eſſet futurum poſt te. ⁊ qui reuelat
miſteria oſtendit tibi q̄ futura ſūt.
michi quoq nō in ſapientia que ē
in me pluſq̄ in cūctis viuentibus
ſacramentum hoc reuelatum eſt.
ſ regem honorat. quaſi diceret. huius reuelatōis de
ſed vt interp̄tatio regi manifeſta
ſiderium tuū cā eſt. q2 voluiſti futura cognoſcere.
fieret. ⁊ cogitationes mentis tue
ſ ecce ſomnium nabuchodonoſor. ſ quaſi fan
ſcires Tu rex videbas. ⁊ ecce qua
taſia. ſ alij ymaginem. quaſi ſimilitudinē futuroꝝ.
ſ ad totū pertinet hoc.
ſi ſtatua vna grandis. Statua illa
magna. ⁊ ſtatura ſublimis ſtabat
ſ in cōſpectu tuo. ſ vultus. ſ vel cā videre erat ter
contra te. ⁊ intuitus eius terribi
bile. ſ chaldeoꝝ regnū.
lis Huius ſtatue caput erat ex au
ſ ppter diuicias. ſ medoꝝ atq perſarū.
ro optimo. pectus autē ⁊ brachia
de argento. Porro venter ⁊ femo
ſ regnū romanoꝝ.
ra ex ere. tibie aūt ferree. pedū aūt
ſ q2 regnum erat diuiſum.
quedā parſ ferrea erat. quedā ficti
lis. Videbas ita donec abſciſus ē
de monte lapis ſine manibus. ⁊
ſ bene in pedibus primū. q2 qñ natus ē dñs impe
percuſſit ſtatuā in pedibus eius
rabant romani in quibus omne terrenū imperiū cō
fiegit.
ferreis ⁊ fictilibus. ⁊ cōminuit eos
ſ et ita.
Tunc contrita ſunt pariter. ferrū
teſta. es. argentū. ⁊ aurum. ⁊ reda
cta quaſi in fauillam eſtiue aree. q̄
rapta ſunt vēto. nulluſq locus in
uentus eſt eis. Lapis aūt qui per
cuſſerat ſtatuā factus eſt mōs ma-
ſ de plenitudine eni eius nos omnes acce
gnus. ⁊ impleuit vniuerſā terrā.

bucho. nature intelligāt aut bone aut male. Si bone: cur impius diciť Si male. qđ verū eſt. ſm illos qui dicunt naturas bonas ⁊ malas. ſed oēs bone in quātum creature dei ſūt. cur malo atq terreno de9 ſua miſteria reuelauit.

¶ Mihi quoq. Quaſi nō putes futuroꝝ noticiā humana ſolertia poſſe cōprehendi.

¶ Mihi quoq. Sapientes babiloniſ excuſat ⁊ inuidiā euitat. ne putet eū qui dicturus eſt ex p̄pria habuiſſe ſapientia.

¶ Grandis eſt. Totū ad magnū ⁊ ſublime ⁊c.

¶ Huius ſtatue. Diuidit regna ſicut regnata ſunt a regibus.

¶ Ex ere. Macedonū qđ famoſiſſimū virtute alexandri ⁊ cōparatur eri qđ reſonat pl9 q̄ cetera metalla.

¶ Abſciſus eſt ꝺ. Chriſtus lapis quē reprobauerūt edificātes id eſt iudei. hic factus eſt in caput anguli.

¶ Et impleuit v. t. Vt p cōſtantinū qui licentiā dedit toto orbi vt deo ſeruirent.

¶ Et regnū tertiū. Alexandrū ſignificat ⁊ regnū macedonum ⁊ ſucceſſoꝝ. qđ iure eneū q2 inter omia metalla es vocali9. ⁊ tinnit darius. ⁊ ſonus eius longe lateq diffūdiť. qđ nō ſolū potētiā regni. ſed etiā eloquētiā greci ſermonis oſtendit.

¶ In dieb9 aūt. His regnis pcurrentib9. regnū chriſti ⁊ p̄enunciatū eſt ⁊ venit.

pimus. ſ rex ſapiens tacituroſa auſcultat veritatē recognoſcēs.
Hoc eſt ſomniū. Interp̄tationē
quoq eius dicemus corā te rex
ſ cui oīa debeo. nō ydolis vanis et ſurdis.
Tu rex regū es ⁊ deus celi regnū
ſ cōtra inimicos. ſ in ſubditos. ſ apud extra
⁊ fortitudinem ⁊ imperiū ⁊ glori-
neos. ſ in terra iſta. ſ vt breuiter oīa cōp̄hendā.
am dedit tibi ⁊ omnia in quibus
habitant filii hominū ⁊ beſtie agri
ſ tacens. ſ nō meritis tuis. ſed gratis
ſ poteſtate.
⁊ volucres celi dedit i manu tua
ſ quia non contradicunt.
⁊ ſub ditōne tua vniuerſa cōſtituit
ſ p̄mū regnū. ſ. babyloniorum auro p̄cioſiſſimo cōparatur.
Tu ergo rex. es caput aureum. ⁊
ſ medoꝝ atq perſarū qđ argento cōparatur. p̄ore minus ſequēte maius.
poſt te cōſurget regnū aliud min9
te argenteū. ⁊ regnū tertium aliud
ereū. qđ imperabit vniuerſe terre.
ſ romanoꝝ qđ comminuit et domat omnia tandem domatur.
⁊ regnū quartū erit velut ferreum
Quomō ferrū cōminuit ⁊ domat
ſ p̄dicta regna.
omnia. ſic cōminuet ⁊ conteret oīa
hec. Porro quia vidiſti pedum et
ſ qđ hodie impletū eſt. ſicut eni in principio roma
digitoꝝ partem teſteā figuli et
no imperio nil fortius fuit aut durius ita in fine nil debilius.
partem ferream. regnū diuiſū erit
ſ q2 a principio forte et durum.
quod tñ de plantario ferri orietur
ſ iuxta qđ. ſ debilius. ſ alias teſte
ſcđm qđ vidiſti ferrū mixtum teſte
et luto.
ex luto. ⁊ digitoſ pedū ex parte fer
reos ⁊ ex parte fictiles. ex parte re
gnū erit ſolidū. ⁊ ex parte contritū
ſ alias teſte
Qđ aūt vidiſti ferrū mixtū teſte ex
et luto ſ id eſt homines erūt ex prauo ſemine deſcendentes vt teſta et lutum.
luto commiſcebuntur quidē huma
ſ q2 diſcordes. nec tante virtutis quāte
no ſemine. ſed non adherebūt ſibi
peiores: et ab illis degeneres.
ſicuti ferrum non pōt miſceri teſte
In diebus aūt regnoꝝ illoꝝ ſuſci
ſ pater. ſ filij ſui et eccleſie.
tabit deus celi regnum qđ ineter-
ſ et regni eius ñ erit finis. ſ vnde et gloriā meā nō
nū nō diſſipabiť. ⁊ regnū eius alte
dabo alteri. ſ cōparatione ſui regni.
ri nō tradeť. Cōminuet ⁊ cōſumet
ſ vt. ſ cetera tranſitoria
vniuerſa regna hec ⁊ ipſū ſtabit

¶ Cōminuet. Regnū mūdi ideo cōteret xp̄s. vt ſuū ibidē edificet. Vñ petro dictū eſt. Macta ⁊ māduca. ſ. incorpa tibi. i. oēs fac tibi conformeſ.

¶ Cū moyſes deſcendiſſet de mōte ⁊ inueniſſet iudeos q̄ fecerāt vitulū cōflatilē. p̄ab9 hoc cōſecutus eſt ab eis. vt deſtrueret. cōbuſſit eū intm̄ ꝙ puluis factus ē. ⁊ poſtea dedit omib9 aquā vt biberēt. qđ ſignificat baptiſmū et penitentiam. aqua eñ in baptiſmo abluimur igne conſcientie. vel materiali purgamur. vel ſpiritu ſcō qui verus ignis dicitur.

¶ Lapiſ ſine ma·
Hec impius porphi-
rius et iudei ad popu
lum referūt iudeorum
quē in fine ſeculorum
volunt eſſe fortiſſimū.
et omnia regna cōmi-
nuere. et regnare in e-
ternum·

¶ Tūc rex nabu·
Hoc ſuperbus calum
niat porphiri⁹· ꝙ rex
ſuperbiſſimus capti-
uum adorauerit. tāq̄
et licaones ob magni-
tudinē ſignoꝝ: paulo
et barnabe voluerunt
hoſtias imolare. ergo
error gentiliū qui oīe
quod ſup ſe eſt: deos
putant. ſcripture non
debet imputari q̄ ſim-
pliciter refert vniuer-
ſa que geſta ſunt

¶ Cecidit i faciē
Qui cadit in faciem:
videt quo cadat. qui
autē retro cadit·neſcit
quo cadit. vnde credi
ditur ꝙ hely ſacerdoſ
domini pditus ſit qui
retro cecidit.

¶ Uere deuſ ve.
Poſſumus dicere. ꝙ
ipſe rex aperit quare
danielem adoret ⁊ ho
ſtias immolari preci-
piat et quē ⁊ cui diceſ
vere de⁹ veſter ⁊c. non
tam. ſ. daniclē: q̄ſi i da
niele deū adorat. q̄ mi
ſteria reuelat· ꝙ etiam
alexandrū magnū in
pontifice ioiade feciſſe
legim⁹· vel forte rei ma
gnitudine cōfuſuſ ſtu-
pore ignorat quid fa-
ciat. et qui verū deum
non intelligit ſeruū ei⁹
adorat.

¶ Tūc rex danie.
Hoc q̄ꝫ porphiri⁹ rep̄
hendit ꝙ. ſ. daniel mu
nera n̄ recuſauit. ⁊ ho-
noreꝫ babiloniū ſuſce
pit. nec conſiderat re-
gem ideo ſomniū vidiſ
ſe. et interpretationeꝫ
danieli reuelatam eſſe
vt daniel hac occaſio-
ne creſceret. et in capti
uoꝝ cōſolationē prin
cepſ omniū fieret chal
deorū. ⁊ dei potentia
fieret manifeſtata. ſic
exaltat⁹ ē ioſeph apd̄
pharaonē· mardoche
us apud aſuerū. vt· ſ.
captiui aliqd̄ haberēt
ſolatiū. vidētes homi
nem ſue gentis prīcī
pem egiptioꝝ vł chal
deoꝝ.

ſ quaſi hoc in viſione tibi ſignificatū eſt.
in eternuꝫ: Scd'ꝫ qđ vidiſti ꝙ de
ſ de ſuperba gente iudeorum ſ materiali carne.
ſ chriſtus de quo lapidē quem reprobauerūt e.h.
f.e.i.c.a. ſ abſq̄ viri ſemine genitus de virgine
qui cōtriuit omnibus regnis factus ē mons magnus
et impleuit vniuerſam terrā. de quo venite aſcenda
mus ad montē domini et ad d.d.i.
mōte abſciſus ē lapis ſine mani
ſ primū romanū impiū ſub quo natus ē chriſtus.
bus ⁊ cōminuet teſtaꝫ et ferruꝫ ⁊·
ſ Item reuela
es. et argentū· ⁊ aurum· deus ma-
tionem ſomnij non meriti ſui eſſe dicit. ſed vt mani
gnus oſtendit regi q̄ ventura ſunt
feſtum fieret regi. ſolum deū eſſe colendū.
poſtea. ⁊ verum eſt ſomniū· ⁊ fide
lis interpretatio eius· Tūc rex na
ſ potuit fieri. vt nouita
buchodonoſor cecidit in faciem
te rerum perculſus neſciens caderet
ſuam. et danielem adorauit· ⁊ ho-
ſ preparari vel portari.
ſtias ⁊ incenſum p̄cepit vt ſacrifi-
caretur ei. Loquēs ergo rex ait da
ſ nō noſtri. ſomnij.
nieli· Uere deus veſter de⁹ deorū
ſ quaſi celi et terre. ſ quia
eſt· et dominus regū: reuelās mi-
ſ hoc in te probatur.
ſteria. quoniā potuiſti aperire ſa-
ſ hec ē cauſa ſomnij
cramentum hoc· Tunc rex danilē
in ſublime extulit. et munera mul-
ta et magna dedit ei· Et conſtituit
eum principē ſup omnes prouin-
tias babilonis. et p̄fectum et ma-
giſtrum ſup cunctos ſapientes ba
bilonis. Daniel autē poſtulauit a
ſ rex
rege· et cōſtituit ſup omnia opera
prouintie babilōis ſydrac miſac ⁊
ſ a latere
abdenago· Ipſe auteꝫ daniel erat
regis non recedens. honoratus familiaris.
in foribus regis.

¶ Ca III.

ſ quaſi d. non fuit memor benefi
cij a deo habiti
Nabuchodo-
ſ beneficij memoria fugat. malefi
noſor rex fecit ſtatuā auream alti-
cij quaſi lappa tenax
tudine cubitoꝝ. lx· latitudine cubi
ſ theodocio
torum vj. et ſtatuit eam in campo
dorcas. ſymachus duran. lxx. pibolon. latine vina
duran· prouintie babilonis. Itaq̄ꝫ
rium vel concluſum
nabuchodo. rex miſit ad congre-
ſ principes. lingua philiſtinorum vel
alophilorum.
gandos ſatrapas· magiſtratus ⁊
iudices· duces. tyrannos· ⁊ prefe
ſ quibus regi conſentientibus facile conſen
tit populus
ctos· omneſq̄ principes regionis
ſ ad orationem.
vt conuenirent ad dedicationem
ſtatue quam erexerat nabuchodo
ſ ſicut preceptū ē.
noſor rex· Tunc cōgregati ſunt ſa
trape· magiſtratus. et iudices. du
ces. et tyranni. ⁊ optimates q̄ erāt
in poteſtatibus conſtituti. et vni-
uerſi principes regionū vt conue
ſ ad orationem.
nirent ad dedicationē ſtatue quaꝫ
ſ con
erexerat nabuchodono. rex· Sta-
gregati admirantes.
bant aūt in conſpectu ſtatue. quaꝫ
poſuerat nabuchodonoſor rex. et
ſ magna voce. ſ non ꝙ
preco clamabat valenter· Uobis
in campo duran omnes populi omnium nationum
dicitur populis. ⁊ tribubus· et li-
potuerunt congregari. ſed in principibus cunctaruꝫ
guis in hora qua audieritis ſoni-
gentium creduntur omnes adoraſſe.
tum tube ⁊ fiſtule. ⁊ cythare. ſam
buce. ⁊ pſalterij ⁊ ſimphōie. ⁊ vni
uerſi generis muſicoꝝ. cadentes
adorate ſtatuam auream quā con
ſ prece
ſtituit nabuchodonoſor rex· Siquiſ
pto penam ſi quis non fecerit addit.
autē non proſtatuſ adorauerit: ea
dem hora mittet in fornacem igniſ
ſ quia p̄cepit. et minas addidit.
ardentis Poſt hec igit ſtatim vt
ſ in principibus.
audierunt omnes populi ſonituꝫ
tube et fiſtule ⁊ cythare· ſambuce
et pſalterij. ⁊ ſymphonie· ⁊ omnis
ſ tam mente q̄ corpe
generis muſicorum· cadentes om
qui autem in apocalipſi deū adorant in faciē cadūt
nes populi· tribuſ ⁊ lingue· adora
uerunt ſtatuam auream quam cō-
ſtituerat nabuchodono· rex· Sta
timq̄ꝫ ⁊ in ipſo tempore accedēteſ
viri chaldei: accuſauerunt iudeos
dixeruntq̄ꝫ nabuchodonoſor regi
Rex in eternuꝫ viue· Tu rex poſui
ſ qđ n̄ licet violare. ſ neminem excepiſti.
ſti decretum vt omnis homo qui
ſ hec omnia fiebant vt
audierit ſonitū tube. fiſtule. et cy-
ſtatuam honorarent. et populus citius ſeduceretur.
thare ſambuce: et pſalterij. et ſim
phonie. et vniuerſi generis muſi-
corum: proſternat ſe ⁊ adoret ſta-
ſ quaſi etiam pena predicta nō
tuam auream Siquis autem non
mouentur illi.
procidens adorauerit mittatur in
fornacem ignis ardentis Sūt er-
ſ quos nobis prepoſuiſti.
go viri iudei quos conſtituiſti ſu-
per opa regiōis babilonie ſydrac.

¶ Daniel autē p
Non obliuiſcit̄ i mer
cede quoſ ſocioſ hab-
uit in prece et in periculi
anxietate.

¶ Ca. III

¶ Nabuch· rex f.
Ueritatis p̄ceps obli
uio. qui ſeruū dei qua
ſi deū adorauit. ut ad
oraret̄ ſtatuā ſibi fieri
iuſſit aureā. et infiniti
ponderis vt ſtuporeꝫ
ingerat cernentibus et
adoret̄ facili⁹· dat̄ etiā
barbaris ſalutis occa
ſio· vt qui in ſomnij re
uelatione p danielem
vni⁹ dei potentiaꝫ co
gnouerāt· in triū pue
roꝝ fortitudie diſcāt
mortē debere contēne
re. ⁊ ydola non colere.

¶ Quiſq̄ꝫ auariciam
ſuā colit qđ ydoloruꝫ
ſuitus ē· q̄ꝛ iſte argētū
et aurū colebat. ⁊ aua
ricia erat· et ydoloruꝫ
ſeruitus·

¶ Itaq̄ꝫ nabuch.
Excelſa piculoſi⁹ ſtāt
et cici⁹ corruūt. prīcipeſ
aūt cōgregāt ad ado
randū ſtatuā. vt p⁹ea
ſubditi nō renuāt. di
uites aūt ⁊ potentes·
ne diuitias aut poten
tiam pdāt· obedire n̄
tardāt quoꝝ exemplū
ſubditi ſeq̄ n̄ dubitāt

¶ Cadentes ad·
Nemo deū cadēs ad
orat. demones autē ⁊
ydola adorāt cadētes
ſic hic ⁊ in euāgelio. h̄
omīa tibi dabo. ſi ca
dens adoraueris me.
Sciēdū q̄ꝫ hereticos
q̄ fulgore eloquētie ſe
cularis falſa dogmata
cōponūt aureā ſtatuā
facere ⁊ quantū i eis ē
pſuaſione alios cōpel
lunt ydoluꝫ falſitatis
adorare.

¶ Iudeos· Quos
ſibi prepoſitoſ inuide
bant. ⁊ offendebātur
religione eoꝝ. ⁊ auerſi
one ydoloruꝫ. nacti er
go occaſionē. criminā
tur eos apud regem.

¶ Nō ſtatim dicunt
vt eos interficiat ſed
eos primū in odiū con
tra regē protrahunt·

¶ Sūt ergo viri
Inuidioſe q̄ſi q̄ſ capti
uos et huos principes
feciſti. id eſt. nobis p̄
poſuiſti i ſupbiā dati
p̄cepta tua cōtēpſerūt

¶ Deos t. nõ co.
Patet ꝙ alij ſunt dij nabuchodono. aliud ſtatua quã ĩ cultũ ſui iuſſit erigi. alij dicunt ſcripture ſacre eſſe conſuetudinẽ. ut vnũ ydolum pluraliter appellet. Unde. iſti ſunt dij tui iſrael qui te e. d' terra e. et in libro regum ieroboam ponens aureum vitulũ in bethel ydola feciſſe memoratꝰ ecõtra. mlta demonia ſingulariter ſicut ĩ euãgelio legio dicuntur.

¶ Sydrac miſac
De daniele nõ fit mẽtio qꝛ regi aſſiſtebat q̃ ꝓpriam ſtatuã non adorabat.

¶ Non opoꝛtet.
Quaſi nõ neceſſe ẽ audire verba. quorũ iã rebus ipſis fortitudinem ꝓbabis atq̃ conſtantiã. ⁊ in nobis dei virtutem

¶ Ecce eni3 deꝰ
Efficit materia fortitudis qd' putabatur eſſe terroris. nõ in longuz differũt. in ꝑſentiarũ pollicentꝰ ſibi auxilium. ecce eñ d. ⁊c.

¶ Poteſt nos e.
Quaſi ſi non eripit iuſte omiſſionis ẽ. nõ eꝰ infirmitatis. q. di. bene põt facere vt eripiamur ſed ſi nõ vult eripere nõ meruimus liberari. et noſtris precedentibꝰ meritis permittit nos flagellari

¶ Rex liberare.
In hebreo nõ habetꝰ rex. ne impio adulari. aut reges credãtur vocare qui ad iniqua cõpellit. vel ne videãtur regẽ ad ſanguinis ſui effuſionẽ ꝓcaciter ꝓuocare. ſic debitũ honorẽ reddant ei. ne ledatꝰ cultus dei

¶ Quia deoſ tu.
Ordine ꝑpoſtero qd' ad vltimũ ſic reſpondent. non oportet ⁊c. quaſi certũ eſt ꝙ habemus deũ qui põt liberare. deinde reſponderunt ſic ad primũ ⁊ ſecundũ. deos tuos nõ colimꝰ. ⁊ ſtatuã tuam nõ adoramꝰ.

¶ Aſpectꝰ faciei
Immutatꝰ dicitꝰ ĩ malum. ⁊ cõmutatio dicitur in bonũ. Unde q̃dã

ſ quos honoraſti. te in inhonorant. ingrati immemores beneficij.
miſac et abdenago. viri iſti cõtem
ſ quaſi etiã in deos redundat iniuria.
pſerunt rex decretũ tuũ. deos tu
os nõ colunt. et ſtatuam auream
quã erexiſti nõ adorant. Tunc na
ſ peſſimis conſultoribus.
buchodonoſor in furore et in ira
precepit vt adducerentꝰ ſydrac mi
ſac ⁊ abdenago. Qui confeſtiz ad
ducti ſunt in cõſpectu regis. Pro
nuncianſ q̃ rex nabuchodonoſor
ſ ſicut dicitur.
ait eis. Uere ne ſydrac. miſac. ⁊ ab
ſ vt ſupra.
denago. deos meos nõ colitis. et
ſtatuam auream quam conſtitui nõ
ſ obedire
adoratis. Nũc ergo ſi eſtis parati
ſ quãuis in furore preceperit adduci. dat tamen ſpacium corrigendi. et ꝙ caros eos habeat oſtẽdit.
quacunq̃ hora audieritis ſonitũ
tube: fiſtule: cithare: ſambuce: pſal
terii et ſimphonie. omneq̃ genus
muſicorum proſternite vos ⁊ ad
orate ſtatuam quã feci. qd' ſi non
adoraueritis. eadẽ hora mittemi
ni in fornacem ignis ardentis. Et
ſ mira obliuio. Ille poteſt eripere. cuius ſeruũ paulante adoraſti. quem deum verum et dominum regum eſſe predicaſti.
quis eſt deus qui eripiat vos de
manu mea. Reſpondentes ſydrac
miſac: et abdenago. dixeruntq̃ re
gi nabuchodonoſor. Non oppor
tet nos de hac re reſpondere tibi.
ſ qui verus nõ tui qui falſi.
Ecce eñ deus noſter quez colimꝰ
poteſt nos eripere d' camino ignis
ſ quecunq̃ tormenta inferas
ardentis. et de manibus tuis rex
ſ vigilanter. non cõtra
liberare. Quod ſi noluerit: notuz
rum ponunt ſex ſi non potuerit. ſ. ſi noluerit vt non impoſſibilitatis ſed voluntatis dei ſit. ſi perierint
ſ dij coluntur. ſtatue adorantur.
ſit tibi rex. quia deos tuos nõ coli
mus. et ſtatuam auream quaz ere
ſ qui veri dei ſumus cultores. et adoratores
xiſti nõ adoramus. Tũc nabucho
vnde hi principes et iudices mundi. i. ideo placẽt nabuchodonoſor. imperatorũ vero ſtatuas adorãtes. deo diſplicent.
ſ ideo.
donoſor repletuſ eſt furore. ⁊ aſpe
ctus faciei illius immutatus eſt ſu
ſ furore accenſus
per ſydrac: miſac: ⁊ abdenago. et ꝑ
ſ vt magis terreat
cepit vt ſuccẽderetꝰ fornax ſeptu
plum q̃ ſuccendi conſueuerat. et
viris fortiſſimis d' exercitu ſuo iuſ
ſit vt ligatiſ pedibuſ ſydrac: miſac

et abdenago. mitterent eos in for
nacem ignis ardentis. Et ꝯfeſtim
ſ theodotio dixit ſaraballis quod chaldeũ eſt et ſignificat crurium. et tibiarũ. tegmina. i. bracas
viri illi vincti cuz brachis ſuis et
ſ grecũ eſt. genus palliolĩ eſt vel pilei.
thyaris. ⁊ calciamentis. et veſtibꝰ
ſ vincti et veſtiti. nam iuſſio regis vrgebat nec licebat ſpoliare eos.
ſ fornacis.
miſſi ſunt in medium ignis arden
tis. Nam iuſſio regiſ vrgebat. For
ſ an
nax autẽ ſuccenſa erat nimiſ. Por
ticipatio eſt. quia hoc in ſequenti plenius dicetur
ro viros illos qui miſerant ſydrac
miſac: et abdenago. interfecit fla
ma ignis. Uiri autem hi tres id ẽ.
ſ precipi
ſydrac: miſac: et abdenago. cecide
teſ quia ligati. ſed ardent vincula. et vinctos flama nõ tangit
runt in medio camino ignis ardẽ
tis colligati. Que ſequuntur in
hebreis voluminibus non reperi
ſ Soluti cuſtis vinculis. Ignis beneficij obſequium contulit. iniuriam nõ intulit.
Et ambulabant ĩ medio flame.
ſ liberatorem ſuum.
laudantes deum et benedicentes
ſ fortis in aduerſis. ſtare enim fortium eſt
dñio. Stans autez azarias: orauit
ſ quaſi ſapientie theſaurum. ſicut etiã moſis aperiens os ſuum theſaurum abſcondiui.
ſ vbi alij timore moriẽtur.
ſic. Aperienſq̃ os ſuuz in medio
ignis ait. Benedictus es domine
deus patrum noſtrorũ. et laudabi
lis. et glorioſum nomẽ tuũ in ſecu
la. quia iuſtus es in omnibuſ que
feciſti nobis. et vniuerſa opa tua
ſ humilitas et iuſticia:
ſ duo
vera. ⁊ vie tue rectẽ. ⁊ oĩa iudicia
ſunt iudicia. vnum occultum in vita ſ. alterum apertum. in die magni iudicij
tua vera. Iudicia eñ vera feciſti
iuxta omnia que induxiſti ſuꝑ nos
et ſuper ciuitatem ſanctaz patrum
noſtrorum hieruſalem. quia in ve
ritate et ĩ iudicio induxiſti omnia
ſ in nobis.
hec ꝓpꝰ peccata noſtra. Peccaui
ſ alias ĩ nos.
ſ in proximos.
mus eñ et iniq̃ egimꝰ recedẽtes
a te. et deliquimus in omnibus et
ſ Iam in eis per ſpiritũſanctum reuelata erant dei mandata. ſ Inde patet ꝙ in eorũ ꝑſona nõ dicitur.
ꝑcepta tua nõ audiuimꝰ: nec obſer
ſ et ſi aliquo modo fecimus
uauimus nec fecimus ſicut prece
ſ corpore et anima
ſ facientibus
peras nobis. vt bene eſſet nobiſ
Omia ergo que induxiſti ſuꝑ nos
et vniuerſa que feciſti nobis. in
ſ Iuſtus es domine et rectũ iudiciũ tuũ.
ſ ſic ſ nõ ipſi tradiderunt nos
vero iudicio feciſti. Et tradidiſti

pſalmi intitulantꝰ pro his qui cõmutabuntꝰ. qd' tñ quidã accipiunt in malũ. de anna etiaz legitur vultus eiuſ nõ ſunt amplius in diuerſa mutati

¶ Et. pre. vt ſuc.
Quaſi ſimplex ignis nõ ſufficiat. ſed furor et ira. inſanie proxima modũ tenere non põt et putat mltiplicis pene cõminatione terrere quos conſtanter videt reſiſtere.

¶ Uiros. De q̃buſ ſcz ꝑmiſſũ eſt. et viris f. d. e. ⁊c. non fortuitu quoſcunq̃ ꝑdidit. ſed fortiſſimos ⁊ ad bella ꝓmptiſſimoſ. vt nõ ſolũ de miraculo ꝑtimeſceret ſed etiã exercituſ ſui cladẽ ſentiret.

¶ Et ambulabãt
Ab hic q̃ ſequũtꝰ vſq̃ ad finẽ cantici triũ puerorꝰ non hñt hebrei.

¶ Benedictuſ eſ
Due ſunt benedictõeſ vna de nobis ad deũ qd' eſt eũ laudare. ⁊ altera de dõ ad nos. qd' eſt dare remiſſionem peccatorũ et mltiplicatione bonorꝰ ⁊ hec eſt ros matutinꝰ.

¶ Bñdictꝰ es d.
Quibuſcunq̃ ꝑmaſi anguſtijs. hec toto cordis affectu dicamꝰ. et quidquid nobis adũ ſi acciderit iuſte noſ ſuſtinere nõ dubitemꝰ. Unde. exultauerũt filie iude in omĩbꝰ iudicijs tuis dñe.

¶ Peccauimus.
Nec peccauerãt nec eꝰ gratis erant. qñ abducti fuerũt ꝙ ſic ꝓ vita añ acta punirentꝰ. hec ergo ex ꝑpli ꝑſona dicuntur. ſic illd' apli. nõ eñ qd' volo hoc ago. ſed qd' odi ⁊c.
Quaſi nec ꝓ ipſis adultis hoc dici poteſt. quia mandata implebant eis ꝑ ſpũſanctũ reuelata.

¶ Qui ꝓpꝰ peccata nrã captiuãtur impperatꝰ eis deꝰ eoꝝ tãq̃ impotens liberare

nos in manibus inimicoꝝ nroꝝ
ſ in nos ſ in ſe ſ in te
iniquoꝝ̄ et peſſimoꝝ . ꝑuaricato/
ſ nabuchodonoſor
rūq; ⁊ regi iniuſto ⁊ peſſimo vltra
ſ terrenos.
omnem terrā. Et nunc non poſſu/
ſ contra iuſticiā tuā. vel contra hoſtes.
mus aperire os. Confuſio et op/
ſ id ē. illis qui te co lunt ſcʒ bonis infertur. confu . et opprobrium pro pter nos
probriū facti ſumus ſeruis tuis. ⁊
ſ q; ꝑpternos deꝰ ſcʒ. eoꝝ blaſfemat
his qui colunt te. Ne queſumus
ſ hoſtibus.
ſ nō nobis domine non nobis. ſed n. t. d. g.
tradas nos i ꝑpetuū propter no
ſ legem. lex
men tuum. et ne diſſipes teſtamen
enim diſſipatur qū cultores dei cruciādo lacerātur
tum tuum. neq; auferas miſericor
ſ hoiem. ꝑ hoīe offert
diam tuam a nobiſ propter abraā
dilectuʒ tuum. et yſaac ſeruū tuū.
ſ ſcʒ iacob. qui poſtea iſrael. id eſt. vir videns deuʒ vocatus eſt
et iſrael ſanctum tuum. quibus lo
ſ pro hoīe rem ſ quaſi. qūo imples
cutus es pollicens q; multiplica/
promiſſionem ſ in bonis
res ſemen eorum ſicut ſtellas cęli.
ſ in infructuoſis.
et ſicut harenam quę eſt in littore
ſ quaſi quis quorſum hec. ſ numero affli
maris Quia domine iminuti ſu
cti corpore
mus pluſq; omnes gentes. ſumuſ
ſ viles.
q; humiles i vniuerſa terra hodie
ſ iuſte ſcʒ. ſ quia
propter peccata noſtra. Et non eſt
in tēpore hoc princeps . et prophe
ſ totū incenſum
ta. ⁊ dux. neq; holocauſtum neq;
ſ partim incenſum. ſ ita manē
ſacrificium. neq; oblatio. neq; in/
feſtus vt primum
cenſum. neq; locus primiciarum
ſ per hoc ſicut ante
coram te. vt poſſimus inuenire mi
ſericordiam tuam ſed in anima cō
ſ ſpirituſancto qui ē dator humilitatis. ſ id ē. ſuſcipiamur tanq; ſi nobis ſint boni prelati. nos ho mi filij.
trita. et ſpiritu humilitatis ſu/
ſ hoc ſolū poſcimus
ſcipiamur. Sicut in holocauſto
ſ prelatorū ſ quorū cornibus ventilantur inimi ci. de quibus tauri mei et altilia o.
arietum et taurorum. et ſicut in
ſ filiorū arietū ſ caritate et ſapientia vnde ſicut adipe et pinguedine. r. a. m.
milibus agnorum pinguium. ſic
fiat ſacrificium noſtrum hodie in
ſ luce conſcientie ſ expoſitio chriſto. ſ quaſi
cōſpectu tuo. vt placeat tibi quo
ita fiet. quoniā.
niam non eſt confuſio confidenti/
ſ quod ante nō. ſ iubentem
bus in te Et nunc ſequimur te in
ſ penitentes. ſ ſicut filij
toto corde. et timemus te. et queri
ſ miſericordiā et grāʒ ñ aliōs. ſ ab expectatōe nrā
mus faciem tuam Ne confūdas

ſ quia et nos tecū. deꝰ operatur nobiſcū. et ope remur ſ non merita noſtra
nos. ſed fac nobiſcum iuxta mā/
ſ contra multa peccata miſerie noſtre
ſuetudinem tuam. ⁊ ſcdm mltitu
ſ ſic ſ ab inimicis
dineʒ miſericordię tuę. ⁊ erue nos
ſ qui facis mirabilia. ſ ſic ſ non nobis d.
in mirabilibus tuis. et da gloriaʒ
nō nobis. ⁊c. ſ nobis liberatis
nomini tuo domine. ⁊ cōfundanť
omnes qui oſtendunt ſeruis tuis
ſ cui nullus reſiſtit.
mala. Confundantur in omni po
ſ in quo confidunt. ſ contritōne
tentia tua. ⁊ robur eorum conte
ſ contriti
ratur. ⁊ ſcient quia tu es dominuſ
ſ nō alius.
deus ſolus. ⁊ glorioſus ſuper or/
ſ tamē.
bem terrarum. Et non ceſſabant q̄
miſerant eos miniſtri regis ſuccē/
dere fornacem. napta ⁊ ſtupa ⁊ pi/
ſ viminibꝰ. vel ſarmentis arentibꝰ. vt aiunt.
ce. et malleolis. et effundebatur
ſ forte vento impulſa. ſ qō geometrica regu
flama ſuper fornacē cubitis qua/
la deprehenſum eſt
draginta nouem. et erupit ⁊ incen
dit quos reperit iuxta fornaceʒ de
ſ aſpiratio diuina ſ verbū dei
chaldęis Angelus autem domini
deſcendit cum azaria et ſocijs eiuſ
ſ cordis ſ dyaboli.
in fornaceʒ. ⁊ excuſſit flamā igniſ
de fornace. ⁊ fecit medium forna/
ſ ſuauē aſpiratōem ſ refrigerantem eos vel animam.
cis quaſi ventum roris flantem.
ſ Rationē. dicunt enim. non mea voluntas ſed tua fiat.
⁊ nō tetigit eos oīo ignis neq; cō
triſtauit. nec quicq; moleſtię itulit
ſ vnanimiter.
Tunc hi tres quaſi ex vno ore lau
dabant ⁊ glorificabāt ⁊ benedice
bant deo in fornace dicentes. Be
ſ quorum meritis nō noſtris liberamur
nedictus es domine deus patrū
noſtrorum. ⁊ laudabilis ⁊ glorio/
ſ omnia
rioſus. ⁊ ſuperaltatꝰ in ſecula. Et
benedictū nomen glorię tuę ſan/
ctum. ⁊ laudabile ⁊ ſuperaltatum
in omnibꝰ ſeculis. Benedictuſ es
ſ in celo.
in templo ſancto glorię tuę ⁊ ſup/
laudabilis ⁊ ſupglorioſus in ſecu
ſ pio corde
la. Benedictuſ es in throno regni
tui et ſuperlaudabilis et ſuperex/
altatꝰ in ſecula. Benedictꝰ es qui
ſ cui omnia ſecreta nuda
intueris abyſſos. et ſedes ſuper

¶ Quidā hunc locuʒ ad celeſtem hieruſaleʒ referunt. quaſi anime de celo ad terrā dela/pſe in loco lacrimaruʒ et cōfuſionis. antiqua peccata plangant. ſed hoc non recipit eccl'ia.

¶ Et nō ēi tēpore hoc p. et p. et d. Moralit. Hoc hodie et quotidie nobis eſt plorādū. qui propter peccata noſtra penuriam patimur verorum paſtoꝝ et innumeris afflicti pſecutōnibꝰ. dignū deo ſacrificiū non reddimus

¶ Sed i aia con. Hac occaſione ⁊ ex eo q; ſequiť. Benedicite ſpūs et animę iuſtorū do. et hmōi volūt quidā excepto ſpūſancto. aliū ſpiritū et aliā animā eſſe in homine. ſed laborandū eis eſt. qūo abſq; carne ⁊ ſpiritusſancti gratia. due ſubſtantię et duo interiores homines i vna dicanť eſſe ſubſtantia

¶ Sed i anima Quidam dicebant in corpore eſſe duas animas. aīam et ſpm̄.

¶ Napta Saluſtiꝰ hyſtoriarū dicit q̄dā genus fomitis apd̄ pſas quo maxime nutriantur incendia. Alij oſſa oliuarū arefacta cū amurca. vn̄ et grecum piran diciť. eo q; ignē nutriat. qui grece pyr diciť. Pliniꝰ dicit eaʒ circa babilonē modo liquidi bituminis profluere ⁊ nutriēdis ignibus amicā eſſe. vt etiā longe admota: ignem corripiat.

¶ Angelus autē Moraliter. aia oppreſſa et varijs perturbationibus occupata cū deſperat auxiliū humanum et tota mēte conuertitur ad deū. deſcēdit ad eam angelꝰ domini. i. diuinus ſermo ⁊ extinguit ardētes ſagittas dyaboli. ⁊ incēdia cordis noſtri. ne extinguamur

¶ Grego. Antiquus hoſtis licʒ innumeras ciboꝝ concupiſcentiaſ noſtris obtutibꝰ opponat. quibꝰ libidiniſ feruor i his creſcat. bonis tū mētibꝰ superni gratia ſpiritus inſibilat. et a carnalis concupiſcentię eſtibꝰ illeſę perdurāt. vt etſi vſq; ad tentationeʒ cordis flamma ardeat. vſq; ad cōſenſum tamē tentatio non exurat

¶ Tunc hi tres Vbicūq; duo vel treſ congregati fuerint in nomine meo ⁊c. Sine fide trinitatis nemo audiťur.

Cherubin plenitudo ſcientie interpretatur.

Bñdicite oĩa o. Nos ꝑ omnibuſ quia cum videmuſ aliquid in mundo pulcrum et honeſtū. inde deū laudare et ei referre grãs debemus

ſ plenitudinē ſcientie.ſ. caritatē. plenitudo enim legis eſt dilectio.
cherubin ꝛ laudabilis et ſuperexaltatus in ſecula. Benedictus es in
firmamēto celi. ꝛ laudabilis ꝛ glo
ſ generaliter ſ nos ꝑ oībꝰ
rioſus in ſecula. Benedicite omĩa
ſ primo generaliter.
opera domini dño. laudate ꝛ ſuperexaltate euꝫ in ſecula. Benedicite
ſ particulariter ſ oſtendunt ſe congaudere dei laudibus. quem admirātur et laudant in omnibus.
angeli domini dño. laudate ꝛ ſuperexaltate eū in ſecula. Benedicite celi domino. laudate et ſuperaltate eū in ſecula. Benedicite aque
ſ vnde. aque que ſup celos ſunt laudent nomen domini.
ſ inferiores et ſuperiores
que ſup celos ſunt domino. laudate et ſuperaltate eū i ſecula. Benedicite omnes virtutes domini domino. laudate et ſuperaltate eum in ſecula Bñdicite ſol et luna domino. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Benedicite ſtelle celi domino. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula. Benedicite omnis imber et ros dño. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Benedicite omĩs ſpiritꝰ dei domino. laudate ꝛ ſuperaltate eum in ſecula Bñdicite ignis et eſtus dño. laudate et ſuperaltate eum in ſecula. Benedicite frigꝰ et eſtas domino. laudate ꝛ ſuperaltate eum in ſecula. Benedicite rores et pruina domino. laudate et ſupereraltate eum in ſecula Benedicite gelu et frigus dño. laudate et ſuperaltate eū i ſecula. Benedicite glacies ꝛ niues domĩo. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Benedicite noctes ꝛ dies domino. laudate ꝛ ſuperaltate eū i ſecula. Benedicite lux et tenebre dño. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Bñdicite fulgura ꝛ nubeſ dño. laudate ꝛ ſuperaltate eum in ſecula Benedi
ſ ſpecialiter
cat terra dño. laudet ꝛ ſuperaltet eum in ſecula Benedicite montes et colles domino. laudate ꝛ ſuper

eraltate eū in ſecula. Bñdicite vniuerſa germinantia in terra domĩo laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula. Benedicite fonteſ domino. laudate ꝛ ſuperaltate eum in ſecula Benedicite maria ꝛ flumina domino laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Benedicite cete ꝛ omnia que mouentur in aquis domino. laudate et ſuperaltate eū in ſecula Bñdicite omnes volucres celi domino. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula Benedicite omnes beſtie ꝛ pecora domino. laudate et ſuperaltate
ſ pro his omnibꝰ. ſ omnium
eum in ſecula. Benedicite filij ho
ſ ſupereminere credentes omni creature.
minum domino. laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula. Bñdicat iſrael
ſ ſpāliter
dño. laudet ꝛ ſuperaltet eū in ſclã
ſ excellentes quia ſunt et ſacerdotes baal
Benedicite ſacerdotes domini do
ſ credentus ſup eminere omni creature.
mino. laudate ꝛ ſuperaltate eū i ſecula Benedicite ſerui domini dño laudate ꝛ ſuperaltate eū in ſecula
ſ quibꝰ diſcernimꝰ. ſ quibus viuificamur. ſ nō ē ſpecioſa laus in ore p.
Benedicite ſpiritus ꝛ anime iuſtorum domĩo. laudate et ſuperal
ſ beati pauperes ſpiritu ſ corde nō ypocriti. vnde diſcite a me quia mi.ſ. et h.c. et inuenietis requiem animabus v.
te eū in ſecula. Benedicite ſancti
ſ omnia
et humiles corde domino. lauda
ſ In vobis verbis et factis et exaltatum predicate ſ preſenti beneficio ſ quaſi omnes benedicant ſꝫ vos precipue.
te ꝛ ſuperaltate eū i ſecula. Bñdicite anania azaria miſael domino laudate ꝛ ſuperaltate eū i ſecula
ſ ne mortui deſcēderentis ad iferos
la Qui eruit vos de inferno. ꝛ ſal
ſ de poteſtate
uos fecit d̾ manu mortis. ꝛ liberauit de medio ardentis flame. ꝛ de
ſ ergo ſ exēplo nrō
medio ignis eruit voſ Cōfitemini domino quoniam bonus. quoniã in ſeculū miſericordia eius Benedicite omnes religioſi domino deorꝫ. laudate et ꝯfitemini ei quia in omnia ſecula miſericordia eius

Hucuſqꝫ in hebreo nō habeſ et que poſſumꝰ: de theodocõnis edi
ſ viſo tanto miraculo
tione trãſlata ſunt. Tūc nabucho
ſ punitis principibꝰ rex corripitur. vt viuens gloſſi
donoſor rex obſtupuit. et ſurrexit

Qui eruit v. d. Si eñ morerent ꝗntūcunqꝫ boni eſſent ad inferos deſcenderent.

Cōfitemini d. Generali laudatione ꝑmiſſa qua omnis creatura laudare dominū debeat ꝑ parteſ adhortat ſingula. angelos. celos. aquas. ⁊c. et poſt omne genꝰ hominū. iſraelem et eiꝰ ſacerdotes. et ſeruos domini. ſpūs et animas iuſtorꝫ. et tandeꝫ ananiam a. et mi. ꝗ ad laudem dei ꝑſenti beneficio ꝓuocantur. Omĩs aũt creatura: nō voce ſed ope laudat deum quia ex creaturis creator intelligit ꝛ in ſingulis dei magnificentia demonſtratur

ficet deū. ſ quorū ſuggeſtione hoc fecerat
ſ forriſſimis exercitus ō quib⁹ ſupra dictū eſt
propere et ait optimatibus ſuis.
ſ tantū.
Nonne tres viros miſim⁹ in me-
diū ignis cōpeditos? Qui reſpō-
dentes regi dixerūt. Uere rex. Re-
ſ vt hoc ſubinferret interroga
ſpōdit rex ⁊ ait. Ecce ego video vi
bat. ſ cū tantū tres miſeri et ligatos
ros quattuor ſolutos ⁊ ambulan
ſ q̄ ſapiēs ignis vincula cōbuſſit corpa ſeruauit
tes in medio ignis ⁊ nihil corru-
ſ angelī
ptionis in eis eſt. et ſpecies quar
ſcdm lxx. vel vt alij arbitrantur. chriſti. q̄uis quatur
quō rex impi⁹ videre dei filiū potuerit. ſ non ꝑmit
tit nuncios
ti ſimilis filio dei. Tūc acceſſit na-
buchodonoſor ad hoſtium forna
ſ humiliter orat vt exeant. quos ſupbe ītra
ſit. hec eſt mutatio dextere excelſi
cis ignis ardentis ⁊ ait. Sydrac
ſ nō ydolorū ſur
dorumet mutorum.
miſac ⁊ abdenago. ſerui dei excel-
ſ ſoluti qui ligati miſſi. ſ nec relu
ſi viui egredimini ⁊ venite. Stati
ctantur mittendi. nec contradicūt exituri.
q̄ egreſſi ſunt ſydrac miſac ⁊ ab-
denago de medio ignis. Et ꝯgre-
gati ſatrapę ⁊ magiſtratus ⁊ iudi-
ſ admirantes.
ces ⁊ potentes regis. contēplabā-
tur viros illos. quoniā nihil potę-
ſtatis habuiſſet ignis ī corporibuſ
eorum. ⁊ capillus capitis eorū nō
ſ brache
eſſet aduſtus. etiā ſaraballa eorū
ſ nedū vſta. ſ etiā.
non fuiſſent immutata. ⁊ odor igniſ
ſ enī ſ ī laudē dei
non tranſiſſet p eos. Et erumpenſ
nabuchodonoſor ait. Benedictuſ
deus eorum ſydrac miſac ⁊ abde-
ſ angelū vocat quē ſupra ſimi
nago. qui miſit angelum ſuum et
lem filio dei dixit.
eruit ſeruos ſuos qui crediderūt
in eum. ⁊ verbū regis immutaue
ſ ad ſupplicia.
rūt. ⁊ tradiderūt corpora ſua. ⁊ ne
ſeruirent ⁊ adorarent omnē deum
ſ alias ſolo.
excepto deo ſuo. A me ergo poſitū
eſt hoc decretum. vt omnis popu
lus ⁊ tribus ⁊ lingue. quicūq; lo-
cutus fuerit blaſſemiam cōtra de-
um ſydrac miſac ⁊ abdenago: diſ
pereat. ⁊ domus eius vaſtetur. ne
q; enī eſt deus alius qui poſſit ita
ſaluare. Tūc rex promouit ſydrac
miſac ⁊ abdenago in prouītia ba
bilonis. Nabuchodonoſor rex: om
nibus populis gentib⁹ ⁊ linguis
qui habitāt in vniuerſa terra: pax
vobis multiplicet. Signa ⁊ mira
bilia fecit apd me de⁹ excelſuſ. Pla
cuit ergo mihi predicare ſigna ei⁹
quia magna ſunt. ⁊ mirabilia eius
quia fortia. et regnū eius regnum
ſempiternū. et poteſtas eius in ge
nerationem et generationem

Ca IIII.

ſ hoc totū eſt de epiſtola
EGo nabucho
ſ mūdo ſ. ſcdm eos qui p
donoſor in domo mea
nabucho. dyabolū intelligūt. qui dicit. hec omnia ti
bi dabo ſi procidens a. m. Et alibi dicitur. mundus in
maligno poſitus eſt.
quietus eram. et florēs in palatio
ſ Reſpondeāt quod ſomniū vidit dyabolus
meo. Somniū vidi quod pterruit
niſi forte quidquid in mundo eſt vmbra videtur et
me. et cogitationes mee in ſtratu
ſomnium. ſ mentis non oculorum ad
meo. ⁊ viſiones capitis mei cōtur
gloriam enim ſeruorum dei reuelantur miſteria illi.
bauerunt me. Et p me propoſitū
eſt decretū vt introducerent in cō
ſpectu meo cuncti ſapientes babi
lonis. et vt ſolutōe ſomnij indica
rent mihi. Tūc ingrediebant arioli
magi chaldei et aruſpices. et ſō-
nium narraui in conſpectu eorum
ſ q: ſol⁹ dei ē hoc
et ſolutionem eius nō indicauerūt
ſ familiaris.
mihi donec collega ingreſſus ē in
conſpectu meo daniel. cui nomen
ſ ſic enim vocabatur de⁹ nabucho.
ſ non
balthaſar ſcdm nomē dei mei. qui
mirum ſi errat nabucho more gentiliū et quidquid
habet ſpiritū deorū ſanctorū in ſe
ſuper ſe cernit nō deū ſed deos arbitratur
metipſo. et ſomnium coram eo lo
cutus ſum. Balthaſar princeps
ſ alij incantatorum. nō mirū ſi princeps ariolorum
ariolorum quē ego ſcio q ſpiritum
omnium conſtitutus ſit. qui ad preceptū regis ſapiē
deorum ſanctorum habeas in te.
tiam didicerat chaldeorum. et deciplum ſapientior
ſ ſecretum inuent⁹ ē.
et omne ſacramētum nō eſt impoſ
ſibile tibi. viſiones ſomniorū meo
ſ id eſt.
rum quas vidi. et ſolutionē earum
narra mihi. Uiſio capitis mei ī cu
ſ nabucho.
bili meo. Uidebam. et ecce arbor in

Et ſpecies q. ſ. f. Iuxta ſimachū. Species aūt quarti ſilitudo filiorum dei. in quo angeli ſignificant. qui et dij et dei filij nuncupantur. iſte angelus ſiue dei filius. chriſt⁹ eſt qui ad inferni fornacē deſcendit. in quo ſcōꝝ anime tenebātur. nec vrebant. vt ab inferis liberaret. qui angelus magni conſilij eſt

Et erūpēs na. Rurſum deū confitet. ydola damnat. pueros laudat. qui verū deū adorant. et illi ſoli ſeruiunt.

A me ergo po. Quidā hȝ peſſime ad dyabolū referūt. aſſerentes q in cōſummatione ſeculi etiā ipſe recipiat verā dei noticiam. et omnes cohortetur ad penitentiam. et hunc volunt eſſe regē niniue. qui nouiſſime deſcendat de throno ſupbie ſue. et humilitatis ꝑmia conſequat et penitentiā agat.

Tunc rex pro. Qui dicūt ſupra tres pueros: nō iudices ꝓuītiarū ſȝ ꝑfectos fuiſſe ſingulorum operū. hic primo volūt eos ꝓuītiarū iudices conſtitutos

Nabuchodo. Epſa nabuchodo: in ꝓphete volumīe ponitur vt nō fict⁹ ab alio poſtea liber. ſic ſicho fanta mentit. ſed ipi⁹ danielis eſſe credatur

Videt hec epſa p⁹

viſionē arboris miſſa ⁊ mutatōem. vij. annorum

Ca. IIII.

Ego nabucho. Hiero. Hyſtoria ē manifeſta nec magna indiget expoſitōe ad oſtenſam enī dei dt nabuch. in amentiā verſus. vij annis inter bruta animalia: herbis ⁊ radicibus vixit. et poſtea in regnū reſtitut⁹. laudauit et glorificauit regē celi. q: oīa opa eius iuſta. et omēs vie eius iudicia. qui ſupbos humiliat. Sed q: volūt quidā p nabuch. contrariā intelligere fortitudinē. de q. Uidebā ſathanā ſ. f. c. d. c. Et in apocal. Draco cadens in terrā terciā p tem ſtellarum ſecū trahit Et yſaias. Quo cecidiſti lucifer q. m. o. aſſerit n̄ potuiſſe fieri vt hō nutrit⁹ delicijs vij. annis feno vixerit. et abſq; corporis laceratōe inter beſtias tā diu fuerit. Querit aūt obijcīedo ſi alt ei ſucceſſit ē vecordie fuerit ſi ei ab ipio ceſſit q̄ trm poſſedit. aut q̄uo p trm tps ipiūſilli ſeruatū ſit. ⁊ ſine rege fuerit. cū ꝑſerti nihil tale cōtineāt hyſtorie chaldeorum. nec poſſint hec ſilētio ꝑterijſſe q̄ miora ſcpſerint. Hec oīa igerūt vt eorum hyſtoria nō ſteterit p nabuch. ſignificet dyabol⁹. q̄ nos nō recipimus. ne oīa q̄ legimus vmbra et fabule videantur. Quis enī amētes q̄ſi bruta aīalia in agris ⁊ ſiluestrib⁹ locis neſciat viuere. et mlto incredibiliora hoībus accidiſſe. et grece et romane tradūt hyſtorie cū ſcillā q̄ȝ et chimerā. hydrā et centauros. et mlta hui⁹cemodi narrent fabule. q̄d mirum ſi ad oſtendendā dei potentiā et regū humiliandā ſupbiā. nabucho. hec pertulerit.

Donec col. in. Hie. Neſcio q̄ ratōne hec ꝑterierūt. hec q̄ d ca et ſilibus tranſlatio eorum. eſt repudiata ⁊ theodocōis vulgo celebrata q̄ et hebraice veritati et ceteris trāſlatoribus conuenit.

Queramus ab eis qui in hac viſione hyſtoriā nō recipiūt quiſ ſit iſte nabuch. q̄ ſomnium viderit. quiſ daniel qui ſomniū expoſuerit et ventura p̄dixerit. et q̄uo daniel q̄ ſm eos ſancta intelligitur fortitudo. a nabucho. princeps ariolorum conſtituit. 7 collega illius appellatur.

Et altitudo e. Hꝰ hmōi: ꝓpheta Vi di impiū ſuperaltatū et e. ſ. c. l. Qui nō v̄tu tam magnitudine. ſed ſupbia eleuant. iō ex cidunt et corruunt

Aſpectꝰ illius Theodocion. domiatio. qd̄ contemptores hyſtorie calūniant. q2 nabuch. orbē terrarū minime poſſederit qui cūctis tm̄ puintias tenuit. ſed nos hec oīa yperbolice dicta accipimus et ob ſuperbiam regis impij qui ī yſaia tm̄ gloriat̄ vt iactet ſe tenere celū et orbeꝫ terrarum quaſi nidum 7 oua volucrū.

Uigil. Theodocion angelus. Vigilāt eñ angeli ſemp ad diuinū oſſm parati. Nos q̄ꝫ crebris pnoctatōibus eos imitari debemus. De ipſo q̄ꝫ dicit̄ Nō dormitabit neq̄ꝫ dormiet qui cuſtodit iſrl. In ſequentibꝫ q̄ꝫ dicitur. In ſententia vigilum id eſt. angelorum

Et ſepte tēpo. Quidā mētiunt̄ q̄ ſeptem anni in. vij. menſes mutati ſunt oratione danielis

Et cogitatōes Quia itelligebat ſomniū regi ꝯtrariū eſſe. et cordis timorē pallore vultꝰ ſignabat. p rege eñ ñ ingratꝰ dolebat qui ei plurimū detulerat. et ne videat̄ inſultare ei ait. dñe mi ₹c.

Balthaſar ſō. Videns eū pterritum nec cōtra ſe velle dicere aliquid ſiniſtruꝫ. cohortat̄ vt vere et ſimplicit̄ qd̄ intelligit eloquatur.

Uinciatur f. e. Querūt a nobiſ q̄ hyſtorie ꝯtradicant q̄uo ferro 7 ere vinctus fuerit. aut quis eū ligaue

medio terre et altitudo eiꝰ nimia
† ſ excellētia regis
7 magna arbor 7 fortis† 7 proceri
tas eius ꝯtingens celū. Aſpectus
illius erat vſq̄ꝫ ad terminos vni
ſ decus regni
uerſe terre Folia eius pulcerrima
ſ diuitie. ſ quoſ alebat
et fructus eiꝰ nimiꝰ. et eſca vniuer
ſorum in ea. Subter eam habita
ſ ſimplices ſ feroces.
bant animalia et beſtie. et in ramiſ
ſ leues. mendaces
eiꝰ ꝯuerſabant̄ volucres celi. 7 ex
ea veſcebat̄ omnis caro. Uidebaꝫ
in viſione capitis mei ſuper ſtra
tum meū. et ecce vigil et ſanctꝰ de
celo deſcendit. 7 clamauit fortiter
et ſic ait. Succidite arborē 7 preci
dite ramos eius. excutite folia eiꝰ
et diſpergite fructus eius. fugiant
beſtie que ſubter eam ſunt. et vo
ſ notat regem deponendū ſed illi ſeruandū regnū
lucres de ramis eius. Uerūtamē
germen radicū eius in terra ſinite
ſ temptatione duriſſima. vel ſicut inſanus
et alliget̄ vinculo ferreo et ereo. in
herbis que foris ſunt. 7 rore celi
tingatur. 7 cū feris pars eiꝰ ī her
ba terre. Cor eiꝰ ab humano com
mutetur. et cor fere det̄ ei. 7 ſepteꝫ
ſ anni. ſ anniuerſario curſu. ſ q2 ſic
tempora mutent̄ ſup eum. In ſñia
oportet fieri ſ angelorū quorum gentes opprimebat quorū ſermo et petitio erat vt deponeretur
vigilū decretū ē. 7 ſermo ſcōꝝ 7
ſ eorū apud deū. ſ in eo.
petitio donec cognoſcant viuētes
quoniā domiat̄ excelſus in regno
hominū. et cuicunq̄ꝫ voluerit da
bit illud. 7 humillimū hominē con
ſtituet ſup eum. Hoc ſomniū vi
di ego nabuchodonoſor rex. Tu
ergo balthaſar interpretatōeꝫ nar
ra feſtinus. quia omnes ſapienteſ
regni mei non queunt ſolutionem
edicere mihi. tu aūt potes. q2 ſpi
ritꝰ deoruꝫ ſanctorū in te eſt. Tūc
daniel cuiꝰ nomē balthaſar. cepit
intra ſemetipſum tacitus cogitare
quaſi hora vna 7 cogitationes eiꝰ
conturbabant eum. Reſpondens
autē rex ait. Balthaſar ſomniū et
interp̄tatio eꝰ nō conturbēt te Re
ſpondit balthaſar 7 dixit Domine
mi. ſomniū his qui te oderunt. et
interpretatio eius hoſtibꝰ tuis ſit.
ſ abſq̄ꝫ regis iniuria explicat veritatē. et ne videat̄ ſupbe arguere exponit altitudinē potentie.
Arborē quam vidiſti ſublimē atq̄ꝫ
robuſtam. cuiꝰ altitudo ptingit ad
ſ preſumptōne tua
celum 7 aſpectus illiuſ in omnem
ſ principes
terram. et rami eius pulcerrimi. 7
fructus eiꝰ nimius. 7 eſca omniū
in ea. ſubter eam habitantes be
ſtie agri. 7 in ramis eius cōmorā
tes aues celi. tu es rex qui magni
ficatuſ es. 7 inualuiſti. 7 magnitu
do tua creuit et peruenit vſq̄ꝫ ad
ſ yperbole.
celum. 7 poteſtas tua in terminoſ
vniuerſe terre. Quod auteꝫ vidit
rex vigilē et ſanctū deſcendentem
de celo 7 dicere. ſuccidite arboreꝫ
et diſſipate illam. at tñ germen ra
dicum eiꝰ in terra dimittite. 7 vin
ciatur ferro 7 ere in herbis foris.
et rore celi conſpergat̄. 7 cum feris
ſit pabulū eiuſ. donec ſeptē tempo
ſ alias ſup eam.
ra cōmutent̄ ſuper euꝫ Hec eſt in
† ſ nō mee ſ qui omnia poteſt.
terpretatio ſententie† altiſſimi que
puenit ſuper dominū meum regē.
ſ hoies. ſ inſanū
Eijcient te ab hominibus 7 cū be
ſtijs feriſq̄ꝫ erit habitatio tua. 7 fe
num vt bos comedes. ſed 7 rore
ſ anni.
celi infūderis. Septē quoq̄ꝫ tēpo
ſ euoluti
ra mutabunt̄ ſup te. donec ſciaſ q
domineſ excelſus ſup regnum ho
minum. 7 cuicunq̄ꝫ voluerit det il
lud Quod auteꝫ precepit vt relin
queretur germen radicū eius id ē.
arboris. regnuꝫ tuū tibi manebit
poſtq̄ꝫ cognoueris poteſtateꝫ eſſe
ſ preſcientia
celeſtem. Quāobrem rex conſiliū
meum placeat tibi. 7 peccata tua
elemoſinis redime. 7 iniquitates
tuaſ miſericordiis paupū. forſitā
ignoſcet deꝰ delictis tuis. Omnia
hec venerūt ſup nabuhodonoſor
ſ annū. ſ. 1
regem. Poſt fineꝫ menſiū duode
decim in aula babilonis deambu

rit eū pſpicuū ſit omneſ furioſos: ne aliq̄s occidant catenis religari.

Hec ē interp̄. Auſteritatē ſententie: verboꝝ tempat blādimētis. et mala releuat pmiſſis. Unde. regnū tuū tibi manebit.

Regnū tuū ti. Hoc quoq̄ꝫ calumniatores accuſant mētienteſ q̄ poſt efferatōem: pꝰ tanta tormēta. poſt fenu et herbarū alimēta deū cōfiteat̄. et ſit qui fuerat. Sꝫ reſpondeant q̄uo congruat. vt angeli qui nūq̄ꝫ corruerunt. eū habeāt principem q̄ p penitentiaꝫ ſit reuerſus

Quamobrem Quāuis deꝰ p̄dixerit. cuiꝰ p̄ſcientia non pōt mutari. hortat̄ tñ ad elemoſinā et pauperū miſericordiā. q2 neſciebat an eſſet dei comminatio. q2 7 ezechie 7 niniuitarū ſñia mutata eſt. ñ indicij vanitate: ſ eoꝝ mutatione q̄ cōuerſi veniā meruerūt. Hieremie q̄ꝫ dic̄ dñs ſe mala ſup gētē iferre et ſi bōa fecerit mīnas clemētia cōmutare īſuper bona ſe daturum pmittit. ſ ſi mala fecerit: dic̄ ſe ſuaꝫ mutare ſñiaꝫ ñ ī hoīes ſ ī opa q̄ mutata ſūt. Neq̄ꝫ eī deuſ hoībꝫ iraſcit̄ ſ vicijs. q̄ cū ī hoīe ñ fuint nō qd̄ mutatū ē punit Intēdit eī peccata punire. hoīes ſaluare

Fecnabuch. iuxta daniel cōſiliū mias in paupeſ. 7 idcirco vſq̄ꝫ ad mēſeꝫ. xij. dilata eſt ſñia. ſ q2 gliat̄ dicens Nō ne h̄ ē babilō ₹c. bonuꝫ mie pdidit malo ſuperbie

Propt̄ hūilitateꝫ adhuc p ānū mā ſit in regno. et q2 bñfecerat paupibꝫ ſm ꝯſiliū danielis. ſ elatꝰ ī ſupbia ſtatim eiectuſ ꝯ ſus eſt in inſaniā.

In hieremia ſ̄cipit ꝓplo iudeoꝝ vt orent p babilonioꝝ pace q2 in pace eoꝝ eſt pax captiuorum

Forſitan igno. Daniel preſcius futurorum de dei ſententia dubitabat. in quo appareꝫ eoꝝ itolerabiſ

temeritas qui audacť
peccatoribꝰ veniā pol
licentᷣ.nemini tn̄ deſpe
randū. qꝛ et nabucħ.
ſi fecerit bona idulgē
tia ꝓmittitur

Cū adhūc eſſ
Arrogās gloriatio ſta
tim punitᷣ·nec ſñia diſ
fertᷣ.ne mīa in paupes
mīme ꝓfuiſſe videatᷣ.
in ſupbia ſtatī regnuꝫ
perdidit.qđ aliq̄ꝫ diu
in mīa detinuit· qꝛ de
magnitudīe opis ſui
tumuit vltra hoīeſ·fa
ctus eſt infra hoīes.

Et ſenſus m·r.
Oñdit ſenſum ſe ami
ſiſſe·nō formā hūanaꝫ
qđ quidā putāt ex eo
qđ ſequitᷣ.figura mea
reddita eſt mihi·

Iuxta volūta:
In h̄ ſic homo loq̄ť
tāq̄ꝫ nō ſm̄ iuſticiam
agat.ſ ſm̄ volūtatē.ꝛ
dū potentiaꝫ dei p̄di
cat iuſticiā eiꝰ videtur
arguere quaſi īmerito
penas ſuſtinuerit

Optimateſ mei
Scd̄m eos qui hy
ſtoriȩ ↄtradicūt omēs
angeli requirent dya
bolū in regnū reſtituē
dū·et maior ſiet eiꝰ glo
ria q̄ ↄtra dn̄m ſupbi
uit. q̄ꝫ eoꝝ q̄ obedierīt
ei·et fecit mala vt ha
beret bona

Tāta erat nequicia
euilmoradach q̄ oēs
regrebant illū·Vñ et
poſtea poſitꝰ eſt a pa
tre in carcere

Ca. V

Balthaſar rex
Non filꝰ nabucħ.
vt vulgo creditᷣ ſ vt
ait beroſius qui chal
deā ſcribit hyſtoriā.ꝛ
qui eā ſeq̄tᷣ ioſephꝰ.pꝰ
nabucħ. q̄ regnauit an
nos .xli.ij.ſucceſſit euil
moradach filꝰ eiꝰ:đ q̄
ſcribit hieremias q̄ in
primo regni ſui anno
leuauit caput ioachiꝫ
regis iudeȩ·ꝛ eduxerit
eum de domo carceris
huic ſucceſſit filꝰ eius
regulſar q̄ habuit filiū
laboſordech patrē hꝰ
balthaſar q̄ a mediſ ꝛ
pſis occiſio deſtructuꝫ
eſt regnū chaldeoꝝ·et
darius ſucceſſit·ſ xeno
phon in cyri maioris
ſcribit infantia.ꝛ pom
peius throgꝰ·hunc da
rium·aliȷ̄ aſtiagen.aliȷ̄
aſtiagis filiū putāt

ſ hiis que ſecū in aīo voluebat ob ea que ſibi
labat·Reſponditq̄ꝫ rex et ait Nō
dicta fuerant a daniele.
ne hec eſt babilon ciuitas magna
quā ego edificaui in domū regni·
in robore fortitudis mee. et i glo
ria decoris mei:Cum adhuc eſſet
ſ qui p ſe regnare voluit. ſ quaſi pōduſ
ſermo ī oreᷣ regis.vox đ celo ruit
ſ non aliȷ̄ ſ vox aperta ꝑmittitur vt a dn̄o vindicta
Tibi dicitᷣ nabuchodonoſor rex·
immiſſa ſciatur
Regnū tuū tranſibit a te et ab ho
ſ tanq̄ꝫ inſanū ſ domeſticis
minibus te eiicient.ꝛ cum beſtiis
ſ natura.
atq̄ꝫ feris erit habitatio tua.fenuꝫ
ſ non vere.
quaſi bos comedes·ꝛ ſeptem tem
ſ magna miſerie conſolatio
pora mutabuntᷣ ſuper te. donec
ſ ſup omēs genteſ.ſine eiꝰ
ſcias q̄ dominetur excelſus in re
nutu nec ſoliū arboris cadit. ſ oīs poteſtas a
gno hominū. et cuicunq̄ꝫ volue
deo eſt. ſ vt ſciret eſſe ſupbie penā ſ dei
rit det illud· Eadem hora ſermo
completus eſt ſup nabuchodono
ſ mente captus.
ſor·ꝛ ex hominibus abiectus eſt
ſ quia
et fenum vt bos comedit. et rore
celo tantū regebatur.
celi corpus eius infectū eſt donec
ſ alarum
capilli eiuſ in ſimilitudinē aquila
rum creſcerent·ꝛ vngues eiꝰ qua
ſ ſeptē annorū
ſi vngues auiū· Igitur poſt fineꝫ
ſ predictorū a dn̄o. ſ mētis
dierum ego nabuchodonoſor ocu
et corporis ſ vbi deus.vnde fiat volūtas tua
los meos ad celum leuaui.ꝛ ſen
ſicut in c.et in ter. ſ iō ſ q
ſus meus redditus eſt mihi. et al
dominatur in regno hominū.
tiſſimo benedixi·ꝛ viuentē in ſem
piternuꝫ laudaui ꝛ glorificaui· qꝛ
ſ experto credite.
poteſtas eiuſ poteſtas ſempiterna
ſ in omnia tempora vel
et regnum eius in generatione et
legis vel euangeliȷ̄.potuit enim nabuchodono.ſenſu
generationē ꝛ omnes habitatoreſ
primo recepto etiā hoc nō ignorare
terrȩ apud eum in nihilū reputati
ſunt. Iuxta voluntatem em̄ ſuam
facit tam in virtutibus celi· q̄ꝫ in
habitatoribus terrȩ·ꝛ non eſt qui
ſ potentie eius.
reſiſtat manui eius·ꝛ dicat ei qua
ſ quo cognoui euꝫ ſcꝫ ſ quē amiſerā
re feciſti In ipſo tempore ſenſus
meus reuerſus eſt ad me. ꝛ ad ho
norem regni mei decoremq̄ꝫ pue
ſ reformatio ſenſus.
ſ humana quā inſanus viſus eſt amiſiſſe
ni. et figura mea reuerſa eſt ad me
ꝛ optimates mei ꝛ magiſtratꝰ mei

requiſierunt me. et in regno meo
cōſtitutꝰ ſuꝫ.ꝛ magnificentia mea
amplior addita eſt mihi. Nūc igitᷣ
ego nabuchodonoſor laudo ꝛ ma
gnifico ꝛ glorifico regeꝫ celi.quia
omnia opera eius vera ꝛ omnes
ſ intellexit ſe ꝓ ſuperbia
viȩ eius iudicia·ꝛ gradiētes in ſu
punitum et iuſte humiliatū.
perbia poteſt humiliare·

Ca V

Balthaſar rex
ſ aliȷ̄.bibebat ipſe rex vinū corā cun
fecit grande conuiuiū
ctis principibus quos vocauerat.
optimatibꝰ ſuis mille ꝛ vnuſq̄ſq̄ꝫ
ſ quia ſcd̄m etatem erant in conuiuio ordinati vel
ſcd̄m ſuam bibebat etatem Prȩce
nemo vltra vires bibere cogebatur.
pit autem rex iam temulentus vt
afferrentur vaſa aurea ꝛ argentea
quȩ aſportauerat nabuchodono
ſ pro auus
ſor ꝑater eius đ templo quod fuit
in hieruſalē vt biberent in eis rex
et optimates eiꝰ·vxoreſq̄ꝫ ꝛ ↄcubi
ne eius Tunc allata ſunt vaſa au
rea quȩ aſportauerat đ templo qđ
fuerat in hieruſalem· et biberūt in
eis rex ꝛ optimates eiuſ.vxores ꝛ
ſ erroris
concubinȩ eius Bibebant vinum
inſultantes deo iudeorū. ſ quibus victoriaꝫ pre
bētibus bibebāt in vaſis domini. ſ philoſophicos
ſenſus
ꝛ laudabāt deos ſuos aureoſ ꝛ
ſ eloquiȷ̄ venuſtate. ſ carmina poetarū. ſ ina
argēteos et ereos:ꝛ ferreos·ligne
nes gentiliū inuentiones
oſq̄ꝫ ꝛ lapideos In eadeꝫ hora ap
paruerunt digiti quaſi manuſ ho
ſ vt melius appareat et
minis ſcribētiſ ↄtra candelabrū in
manꝰ et qđ ſcribitur. ſ vt ad regē ꝑtinere itelligatur
ſupꝼicie pietiſ aulȩ regiȩ et rex aſpi
ciebat articulos manus ſcribētis
ſ verbum commutatio
Tunc facies regis commutata eſt
nis etiā ī malo accipitur.
et cogitationes eiuſ coturbabant
ſ ni
eum ·ꝛ compages renum eiuſ ſol
mio terrore
uebantur · et genua eius ad ſe in
uicem collidebantur . Exclamauit
ſ obliꝰ eorū q̄ nabucho.acciderant antiquū
itaq̄ꝫ rex fortiter vt introducerent
ſue gentis ſequitur errorē magos vocat et c.et a. nō
magos chaldeos ꝛ aruſpiceſ Et
dei prophetā
proloquens rex ait ſapientibꝰ ba
bilonis Quicūq̄ꝫ legerit ſcripſam

Precepit autē
Tradūt hebrei q̄ irri
tā putās đi ꝓmiſſiōeꝫ
qua hieremias capti
uitatē iudeoꝝ dixerat
relaxandā eꝰ ꝛ zachari
as ī p̄cipio meminit.
q̄ſi ſpei vanȩ īſultans
captiuoꝝ fecerit gran
de ↄuiuiū et attulerit
vaſa ī mediū ·in q̄ ſta
tim diuinuꝫ apparuit
iudiciū

Temulentꝰ Et
ideo oblitꝰ eoꝝ q̄ ↄti
gerant nabucħ.

Tropologice. Qui
cūq̄ꝫ hereticᷣ ī aliꝰ xba
ꝓphaꝝ aſſumit et ad
ſenſum ſuū abutitᷣ ſcri
ptȩ ſacrȩ teſtimoniȷ̄s
ꝛ dat bibere his quoſ
decipit·ꝛ cū q̄bꝰ a deo
recedēs fornicatur va
ſa tēpli tollit ꝛ inebria
tur ī eis.et n̄ deū eꝰ va
ſa ſunt ſ deos laudat
aureos.i. ſeculari ſc̄ia
cōpoſitos . argenteos
eloquiȷ̄ venuſtate ꝛ re
thorica arte ↄſtructoſ
ereos ferreos q̄s·ſ. fa
bulȩ tradūt.et carmia
poetarū multā elegan
tie vel ſtulticiȩ haben
tes differētiā.đ q̄bꝰ qꝛ
penitꝰ inepta traduntᷣ
lapidei ī ignei merito
dicuntᷣ·hos oēs deute
ronomiū ī duas ptes
diuidit· Maledictus
q̄ facit ſculptile ꝛ ↄfla
tile ſcꝫ opuſ manuū ar
tificis.et pōit illđ ī ab
ſcōdito· abſcōdūt em̄
omēs heretici menda
cioꝝ ſuoꝝ dogmata
vt ſagittēt in obſcuro
rectos corde.

In eadē hora
Sic ſupra dictū ē de
nabucħ.cū adhuc eſſ
ſermo in o.r·ne ob ali
ud videantᷣ illata ſup
plicia.

Dū vaſa fuerūt in
ydolio babilonis. nō
iratꝰ eſt dn̄s .quia vi
debantᷣ ſm̄ opinionē
ſuā ea cultui ↄſecraſſe
diuino · Sed poſtq̄ꝫ
humanis vſibꝰ diuia
ↄtaminātur mox ſacri
legium p eua cōſequitᷣ

¶ Purpura ve. Apd iudeos reges vn cto facit. apud genti les quattuoꝛ inſignia ſcilicʒ purpura. fibula anulus. et dyadema. vnum horuʒ ſine alijs conceſſum non dabat honoꝛis plenitudineʒ ſed participiū

¶ Regina auteʒ Joſephꝰ. auia Origenis mater balthaſar. Unde pōt noſſe pꝛe tenta que rex ignora bat. erubeſcat ꝗ poꝛ phirius qui eam regiſ vxoꝛē ſomniauit. ⁊ eaʒ plus ſcire ꝗ̄ maritum illudit.

hanc. et interpꝛetationē eius ma-
nifeſtam mihi fecerit. purpura ve-
¶ quod ſumme dignitatis
ſtietur. ⁊ auream toꝛqueʒ habebit
erat. ¶ poſt me vel prius de tribꝰ principibꝰ
¶ terciā partē regni habens
in collo. ⁊ terciꝰ in regno meo erit
Tunc ingreſſi omnes ſapienteſ re
gis. nō potuerunt ſcripturaʒ lege
re. nec interpꝛetationē indicare re
gi. Unde rex balthaſar ſatiſ cōtur
batus eſt. ⁊ vultus illiuſ immuta
tus eſt Sʒ ⁊ optimates eiꝰ turba-
bantur. Regina aūt pꝛo re que ac
ciderat regi ⁊ optimatibus eiꝰ. do
mum conuiuiū ingreſſa eſt. ⁊ pꝛolo
quens ait. Rex ięternū viue. Nō
te conturbent cogitationes tuę ne
¶ q̄z.
ꝗ̄ facies tua immutetur. Eſt vir ī
¶ pter ſymachū qui veritateʒ chaldeam ſecutꝰ eſt. ceteri ſpiritū dei interpꝛetati ſunt
regno tuo qui ſpiritū deoꝝ ſacto-
¶ vbiqꝫ ſunt virtuti ſua
rū hēt ī ſe. † et in diebꝰ patris tui
pꝛmia. vij. danielē ſcia barbara tātis laudibꝰ pdicat
ſcientia et ſapiētia inuente ſunt in
¶ huiꝰ regi gratia
¶ pauus. mo
eo. Naʒ et rex nabucho. pater tuꝰ
re ſcripture que auos et deinceps patres appellat.
pꝛincipem magoꝝ incantatoꝛum
chaldęoꝝ et aruſpicū conſtituit
eum. Pater iquam tuuſ o rex. q̄z
ſpiritus amplioꝛ et pꝛudentioꝛ in
telligentiaꝗ̄ ⁊ interpꝛetatio ſom-
nioꝛum ⁊ oſtenſio ſecretoꝛuʒ ac ſo
lutio ligatoꝛum inuente ſūt in eo.
Hoc eſt in daniele cui rex impo-
ſuit nomen balthaſar Nunc itaqꝫ
daniel vocetur. ⁊ interpꝛetatōneʒ
narrabit. Jgitur introductꝰ eſt da
niel coꝛam rege. Ad quem pꝛęfatꝰ
¶ argumentū a natura. quaſi tu es de.
rex ait. Tu es daniel ꝺ filijs capti
illis qui futura pdicere cōſueuerūt. ¶ cui vera di
uitatiſ iudę. quē adduxit rex pateꝛ
piſti.
meus de iudea. Audiui de te q̄m
¶ in quo potes ¶ ſecularium
ſpiritum deoꝝ habeas. ⁊ ſcientia
¶ occultoꝝ. ¶ diuinoꝝ. ¶ q̄s in alijs
itelligētiaꝗ̄ ac ſapientia āplioꝛes
inuente ſunt in te. Et nunc intro-
greſſi ſunt in conſpectu meo ſapiē
tes magi vt ſcripturā hanc legerēt
et interpꝛetationē eius indicarent
mihi. et nequiuerūt ſenſum ſermo
nis huiꝰ edicere. Poꝛro ego audi
ui de te ꝙ poſſis obſcura interpꝛe
tari. ⁊ ligata diſſoluere. Si ergo
vales ſcripturam legere: ⁊ interpꝛ-
tationem eius indicare mihi. pur-
pura veſtieris. ⁊ toꝛquē aureā cir
ca collum tuum habebiſ. ⁊ terciuſ
in regno meo pꝛinceps eris. Ad
quę reſpondens daniel ait coꝛam
rege. Mūera tua ſint tibi. ⁊ dona
domus tuę alteri da. ſcripturā au
¶ gratis ¶ gratis acceperat gratis dabat.
tem legam tibi rex. ⁊ interpꝛetatō
nem eius oſtendaʒ tibi. O rex. de
us altiſſimus regnū et magnificē
tiam gloꝛiā ⁊ honoꝛeʒ dedit nabu
chodonoſoꝛ patri tuo. ⁊ pꝛopt̄ ma
gnificentiā quā dederat ei. vniuer
ſi populi tribuſ ⁊ linguę tremebāt
et metuebant eū. Quos volebat
interficiebat. ⁊ quos volebat ꝑcu
tiebat. quos volebat exaltabat. et
quos volebat hūiliabat Quando
āt eleuatū eſt coꝛ eiꝰ ⁊ ſpiritꝰ illiꝰ
obfirmatus eſt ad ſupbiam. depo
ſitus eſt de ſolio regni ſui. ⁊ gloꝛia
eius ablata eſt. ⁊ a filiis hominuʒ
eiectus eſt. Sʒ ⁊ coꝛ eiꝰ cū beſtiis
poſitum eſt. ⁊ cuʒ onagris erat ha
bitatio eius Fęnum quoꝗ̄ vt boſ
comedit ⁊ roꝛe cęli coꝛpꝰ eius infe
ctum eſt. donec cognoſceret ꝙ po
teſtateʒ haberet altiſſimꝰ in regno
hominuʒ. ⁊ quęcunꝗ̄ voluerit ſu
ſcitabit ſup illud Tu quoꝗ̄ filiꝰ eiꝰ
balthaſar non hūiliaſti coꝛ tuū. cū
¶ de nabuchodonoſoꝛ cuius exemplo corrigi debui ſti. ſciēs ꝙ deꝰ ſupbis reſiſtit. humilibꝰ autē dat grāʒ
ſcires hęc omnia. ſed aduerſuʒ do
¶ q̄ nabucho.
minatoꝛē cęli eleuatus es Et vaſa
in templo dei ſui reuerenter poſuerat
domus eius allata ſunt coꝛam te.
¶ nō tu ſolus
⁊ tu ⁊ optimates tui ⁊ vxoꝛes tuę
¶ quod peius eſt
et concubinę tuę vinum bibiſtis
¶ diuinus vſibus conſecratis.
in eis. Deos quoꝗ̄ argenteos et
aureos ⁊ ęreos ferreos ligneoſqꝫ
et lapideos. qui non vident neqꝫ

¶ Munera tua Jmitemur danielem regis dignitatē et mu nera contemnentē. iā tunc illud euangelicū ſequentē. gratiſ accepi ſtis gratis date. ad ꝗ̄ triſtia nunciantē. inde cens erat dona ſuſcipe

¶ O rex deuſ al. Pꝛoaui ſui exemplū ponit. vt dei iuſticiaʒ doceat. et ob ſimilē ſu perbiam: etiaʒ pnepo tem ſimilia ſuſtinere oſtendat.

¶ Quoſ volebat Si qd volūt reges fa ciūt vbi pꝛudētia dei. vbi pꝛeceptū. vbi illd coꝛ regis in manu dei. ⁊c. Sed regē ſanctum quenꝗ̄ dicimus. in cꝰ mortali coꝛpoꝛe nō re gnat peccatū. et cuius coꝛ ſeruatꝛ. quia in ma nu dei eſt. Qd autē in manu patris eſt nō ra piet q̄ſꝗ̄ et ea. qd ra pitur intelligitꝛ ī ea nō fuiſſe

¶ Tu quoꝗ̄ filiꝰ Hęc quidā referūt ad antichriſtū dicenteſ ꝙ imitans ſuperbiā pa tris ſui dyaboli cōtra deum erectus ſit. Sed querimus ab eis quis ſit daniel qui ei ſcptu ram dei interpꝛetatus ſit. qui medi ⁊ perſe: qui eum occiderunt. ⁊ in regnuʒ ſucceſſerunt. Nulli enī dubiū. qui poſt antichriſtū ſancti regnaturi ſint.

Mane thetel
Primũ ptinet ad ter/
minatõez regni. ſcdm
ad terminatõem vitę
regis·terciũ ad trãſla/
tionem regni

Tunc iubente
Accepit daniel inſig/
nia ut ſic ſucceſſuro da
rio noſ⁹ fieret·et ab eo
honoratus: ꝓplo dei
ſbuenire poſſet.

Tunc iubente
Non mirum ſi cõſuis
audiens triſtia. ꝓmiũ
ſolucrit.cũ ventura q̃
audierat nõ ſtatʒ cre
vidit. dei eñ ꝓphãm
honorãdo:ſe putauit
veniã ꝓmereri. non tñ
obtinuit.q: ſacrilegiũ
mai⁹ fuit q̃ʒ veneratõ
hominis dei

Eadem nocte
Joſeph⁹ dicit obſeſſa
babilone a medis et
pſis:baltbaſar regem
babilonis veniſſe in
tantã obliuionem ſui
vt celeberrimũ ꝯuiuiũ
iniret.et in tẽpli bibe
ret vaſis. et obſeſſus
epuſ vacaret. vñ põt
ſtare hyſtoria ꝙ eadẽ
nocte ſit captuſ ⁊ ingu
latus·dũ oẽs aut viſi
onis interꝓratõniſq;
miraculo territi.aut ce
lebritate aut ebrietate
ꝯuiuij occupati eẽnt

Eadem nocte
Hinc yſaiaſ. Ecce ego
ſuſcitabo ſup eos me
dos ⁊c. Et hieremiaſ
Filia babilonis quaſi
area tps triturę e⁹ Ad
huc modicũ et veniet
tps meſſionis eius· Qr
aũt in cõuiuio capta
ſit.yſaias apit ſic Ba
bilon dilecta mea fcã
eſt mihi in miraculuʒ
pone menſam:ꝯtẽpla
re i ſpecla. comedẽteſ
et bibenteſ ſurgite pñ
cipes · arripite clipeũ

Ca VI.

Placuit dario
Or aũt ordo ꝓpoſter⁹
eſt vt añ ſub dario q̃ʒ
ſub baltbaſar narreť
hyſtoria qd in ſequen
tibꝰ apiť.cũ baltbaſar
a dario ſit occiſus.h̃ ẽ
cauſa ꝙ ſtatĩ hyſtoriã
hyſtorię copſauit· In
fine eñ ſupioris dixit
viſionis.⁊ dari⁹ med⁹
ſucceſſit i rgnũ a.n.lxij
Sub h̃ igiť dario hęc
geſta ſunt.

Joſephus dicit de

ſ bibẽs i vaſis veri dei
audiunt neqʒ ſentiũt laudaſti Por
ſ ſpiritũ
ro deum qui habet flatum tuũ in
ſ poteſtate ſ opa.cogitationes
manu ſua ⁊ omnes vias tuas:nõ
glorificaſti Idcirco ab eo miſſus ẽ
articulus manus quę ſcripſit hoc
ſ in pariete
quod exaratum eſt· Hec eſt autez
ſ numerus
ſcriptura quę digeſta eſt. Mane
ſ appẽſio ſ diuiſio
thetel phares· Et hęc iterpretatio
ſ cũ mane numerũ.thetel appenſiõez
ſermonis· Mane:numerauit de⁹
phares diuiſionẽ.ſonaret.nõ ſolũ fuit opus lectõne
ſed et interꝓtatõne ſ finiuit
regnum tuũ ⁊ compleuit illd Thc
ſ iudicij dei vel iuſtitię
tel.appenſus es in ſtatera ⁊ inuen
ſ q̃ʒ putares ſ vt ante gladi⁹ occidat q̃ʒ
natura deſſoluat.vñ.viri impij nõ dimidiabunt dies
ſuos
tus es minus habens. Phares
ſ in medos et perſas.cirus enim rex pſarum adiun
diuiſum eſt regnũ tuum ⁊ datũ eſt
cto dario auiũculo ſuo ſubuertit imperiũ chaldeorũ
medis ⁊ perſis· Tũc iubente rege
indutus eſt daniel purpura· et cir
cundata eſt torques aurea collo
eius·⁊ pdicatum eſt de eo ꝙ ha
beret poteſtatem tercius in regno
ſuo. Eadem nocte interfectus eſt
ſ veneratõe etatis et ꝓpinquitatis regni.
baltbaſar rex chaldeuſ ⁊ dari⁹ me
ſ maius medorũ q̃ʒ pſarum re
dus ſucceſſit in regnum annoſ na
gnum et cyri auũculus q̃ prior erat iure nature ſuc
ceſſor eſſe debuit.
tus ſexagitaduos

Ca. VI.

PLacuit dario
et conſtituit ſupra regnũ
ſatrapas centum viginti vt eſſent
in toto regno ſuo·⁊ ſup eos prin/
cipes tres ex quibus daniel vnuſ
erat.vt ſatrapę illis redderent ra/
tionem.⁊ rex non ſuſtineret mole
ſtiam Igiť daniel ſupabat omnes
principes ⁊ ſatrapaſ.quia ſpũſ di
amplior erat i eo Porro rex cogi/
tabat cõſtituere eum ſup omne re
duo cũ quib⁹ terci⁹ ꝓpoſit⁹ erat ſ centũ viginti
gnum Unde principes ⁊ ſatrapę
ſ inuidia ſtimulante ſ alia littera.querebant.vt inue
querebant occaſionem vt inueni/
nirent occaſionẽ danieli ex latere regis
rent danieli ex latere regis·nullã
qʒ cauſam ⁊ ſuſpitionem reperire

ſ in omnibus.
potuerunt.eo ꝙ fidelis eſſet ⁊ om
nis culpa ⁊ ſuſpitio non inuenire
tur i eo· Dixerũt ergo viri illi. Nõ
ſ felix conuerſatio in qua inimici culpã nõ reperiũt
inueniemus danieli huic aliq naʒ
niſi in lege quã cuſtodit.
occaſionez niſi forte in lege dei ſui
ſ qd veritate nõ poterant:mendacio moliuntur.
ſ falſa latenter ſuggeſſerunt. ſ celantes enim
Tũc principeſ ⁊ ſatrapę ſubripue
cogitationes ſuas.quaſi honorando regem danieli
runt regi·et ſic locuti ſunt ei. Dari
moliuntur inſidias.
rex ineternum viue. Conſiliũ inie
runt cũcti principes regni tui· ma
giſtratus ⁊ ſatrapę ſenatores ⁊ iu
dices vt decretum imꝑatorium ex
eat ⁊ edictum. vt omiſ qui petierit
aliquam petitionẽ a quocũqʒ deo
et homine vſqʒ ad dies triginta.
niſi a te rex mittatur in lacũ leonũ
Nunc itaqʒ rex confirma ſentẽtiã
ſ vel edictum.
et ſcribe decretum vt non immute
tur quod ſtatutum eſt a medis et
perſiſ·nec puaricari cuiqʒ liceat
Porro rex darius propoſuit edi/
ctum ⁊ ſtatuit Quod cũ daniel cõ
periſſet·id eſt·conſtitutam legẽ. in
greſſus eſt domum ſuam. et fene/
ſtris apertiſ in cenaculo ſuo cõtra
ſ vbi viſio pacis ſ tercia.ſexta.nona.
hieruſalem tribus temporibuſ in
die flectebat genua ſua ⁊ adora/
bat.⁊ confitebatur coram deo ſuo
ſicut ⁊ ante facere cõſueuerat· Ui
ri ergo illi curioſius inquirentes
inuenerunt danielem orantẽ ⁊ ob
ſecrantem deum ſuum. ⁊ acceden
ſ ge
teſ locuti ſunt regi ſup edicto Rex
neraliter induciũt vt rex ꝓpria conceſſione teneatur
nũqd ñ conſtituiſti vt oiſ homo q̃
ne aliter ſup danielẽ ſtatuat q̃ʒ fuerat ante locutus.
rogaret quenqʒ de diis ⁊ homini
bus vſqʒ ad dies triginta niſi a te
rex mittereť in lacum leonum: Ad
quos reſpondẽs rex ait. Uer⁹ eſt
ſ Sepius notãdũ
ſermo iuxta decretuʒ medorũ atqʒ
vnũ eſſe regnũ medorũ atqʒ pſarũ·vt ſaluenť quod
pſaꝝ. qd puaricari nõ licet· Tunc
daniel nũc ſub dario nũc ſub cyro fuiſſe memoratur
reſpõdentes dixerũt coram rege.
ſ quaſi qd magis intolerabile
Daniel de filiis captiuitatis iudę
ſ captiuus ſ q̃ oib⁹ venerãda ſ etiã regis
non curauit d lege tua· ⁊ d edicto

hmõi Dari⁹ q̃ babilo
nioꝝ deſtruxit impiũ
iuuante et pariť dimi
cãte cyro ꝓpinq̃:annũ
vitę agebat·lxij. qñ
cepit babilonẽ.eratqʒ
fili⁹ aſtiagiſ q̃ apd gre
cos alio vocať noie aſ
ſuerus. Tulitqʒ ſecuʒ
danielẽ ꝓphãm ⁊ vnũ
fec in trib⁹ principib⁹
q̃ p̃erãt regno e⁹· Ex q̃
patʒ dariũ ſcñ danie
lem in mediã abduxiſ
ſe·⁊ eo honorare quo
baltbaſar eum preſece
rat habuiſſe·nec dubi
um eũ ſignum audiſſe
qd accidit baltbaſar·
et interꝓtatõz daniel
⁊ qñ regnũ medoꝝ ⁊
pſaꝝ predixit·

Ex latere regiſ
q: ſcʒ familiarẽ et colle
gam fecerat euʒ

Ex latere regiſ
Hebrei ſuſpicãť latuſ
regis eſſe reginã.ł pcu
binas q̃ ex latere dor
miũt. querebant g̃ vt
aliũt occaſionẽ i ſermo
ne.tactu·nutu·inſinua
cio Nullãqʒ c.⁊ ſ.r.p.
q: eunuchuſ erat.h̃ illi
dicũt q̃ vni⁹ hbi occa
ſione longas fabulas
texere conſueuerũt.

A mediſ et per·
Perſpicuũ eſt vnum
regnũ fuiſſe ſub dario
et cyro medoꝝ atqʒ p
ſarũ.q: cyr⁹ nepos da
rij ex filia· vñ daniel
modo ſub hoc.modo
ſub illo fuiſſe dicitur·

Qd cuʒ daniel
Hinc diſcim⁹ ne piculſ
temere nos offeramuſ
h̃ q̃ntũ i nob ẽ iſidias
declinem⁹. daniel cñ ñ
paſſim ꝯ regis impiuʒ
agebat. h̃ domi ⁊ i ab
ſcõdito veri regis ob
ſequiť impio

Domuʒ· Doma
ta latine dicũť menia.
vł tecta·ł ſolaria·⁊ au
leta ł cenacła. domin⁹
in cenaculo paſca cele
brat.ſup·c.xx.aĩas ſpi
rit⁹ deſcẽdit i cenaclo.
Daniel q̃ʒ regis iuſſa
ꝯtẽnẽs ñ in hũili h̃ i ex
celſo orat ⁊ ꝭm p̃ceptũ
dei ⁊ ꝯſiliũ ſalomõis q̃
ꝯ tẽplũ orãdũ eẽ dic.

Tribuſ tempo·
Hora tcia deſcẽdit ſu
per apłos ſpũſſcs. ſex
ta volẽs petr⁹ comede
re·ad orõez i cenaculũ
aſcẽdit.⁊ petr⁹ ⁊ iohẽſ
aſcẽdebãt in tẽplũ ad

hoꝛã oꝛõis nonã. his ſtb tpib⁹ oꝛabat dãiel

¶ Et vſq₃ ad oc. Tanta regi liberandi eũ cupiditaſ erat vt q̃ uis potẽtiſſimuſ vſq₃ ad occaſum ſolis eũ non capiat. tanta illis in malo pertinacia. vt nec volũtate regis mo ueantur nec iniuria.

¶ De⁹ tuus quẽ. Cedit multitudini et aduerſarijs conſentiẽ tibus nõ audet nega re mortem amici. ꝛ q̃ ipſe obtinere non põt potentię dei commit tit. non ambigue loq̃t audacter affirmat. de⁹ tuus. q. c. ſ. i. l. t. audi erat tres pueros q̃nuſ inferioꝛes flamas vi ciſſe babilonicas. ꝛ da nieli miſteria multa re uelata.

¶ Ne quid fieret. Qui de leonib⁹ ſecur⁹ eſt. de hominib⁹ ptime ſcit. ne q̃d ↄtra danie lem moliantur inimici

¶ Et abijt rex in. Quanta beniuolẽtia nec nocte nec die cibũ capit. nec doꝛmit. cum ꝓphera peridicãte q̃ſi vno pẽdet affectu. noſ ergo p peccatis ꝓprijs q̃nto magis debemus vigilijs et ieiunijs deũ ad miſericoꝛdiã flectere. cũ rex deũ neſciens. hoc facit p eo quẽ vult a periculo liberare

¶ Lacuſ latine aqua rum dulciũ ↄgregatio vt heb:e⁹ lacus et alij. q̃d greci lãm. i. ſtagnũ vocãt.

¶ Putas. Nõ du bitat qui ſuperi⁹ dixit deus tuus liberabit te. ſed in ambiguo ſen tentiam tempat. vt cũ daniel incolumis ap paruerit q̃nto res icre dibilioꝛ. tanto aduer ſus pꝛĩcipes iuſtioꝛ ſit indignatio

¶ Deuſ meuſ m. Idem dicat qui eruit a faucib⁹ inuiſibilium leonũ. i. de lacu leonũ inferni

¶ Et concluſit o. Nõ mutata eſt feritaſ aut rabies leonum. ſed ab angelo concluſa. quia pceſſerant ꝓphetę bona opera. vt n̄ tã gratia. q̃ iuſticię retributio in hac liberatione notet.

¶ Tunc darius. Sicut p nabuchodonoſoꝛ: ita in hoc loco quidam per darium contrariam interpꝛetant fortitudinez quę omnes vocet ad pe nitentiam. et queritur. vtrum in iſto mundo futurũ ſit an in altero. vel p⁹ alios mundos. ſed hoc deliramentis imputantes dicimuſ apud barbaraſ nationes per ſeruos dei ſigna fieri vt predicetur cultus et religio vni⁹ dei

q̃d conſtituiſti. ſed tribus tempo ribus p diem oꝛat obſecratõe ſua. (deũ ſuum.) (vidit ſe ꝓpria voce captũ et inuidiã cauſam eſſe) Quod verbum cũ audiſſet rex. ſa (inſidiarum) tis contriſtatus eſt. et pꝛo daniele (totã intentionẽ.) (nõ auctoꝛitate ne) poſuit coꝛ vt liberaret euz. ꝛ vſq₃ (cõtra legẽ facere videretur ſed ratione atq₃ conſilio) ad occaſum ſoliſ laboꝛabat vt eru (vult danielẽ liberare.) eret eum. Uiri autẽ illi intelligen (q velle eũ eripere.) (Quaſi. noli fru tes regem dixerunt ei. Scito rex. (ſtra laboꝛare. q̃d cõſtituiſti. nõ potes immutare. lex) quia lex medoꝛũ atq₃ pſarum eſt (vniuerſalis falli nõ põt) vt omne decretum quod cõſtituit (cuiq₃) rex non liceat immutari. Tũc rex (famulis) pꝛęcepit ꝛ adduxerunt danielem. et miſerunt eum in lacum leonum Dixitq₃ rex danieli. Deus tu⁹ quẽ colis ſemp ipſe liberabit te. Allat⁹ q₃ eſt lapis vnus ꝛ poſitus eſt ſup (credit cum potentię dei) os laci. quem obſignauit rex anu (ne quid ſuſpitionis cõtra eos habe) lo ſuo. et anulo optimatum ſuoꝛũ (re videretur. et quaſi nõ cõfidens de dei potẽtia. pꝛo) ne quid fieret contra danielez. Et (amico aliquid machinaretur. et vt clarius eluceat) abijt rex in domum ſuam ꝛ doꝛmi (virtus liberantis.) uit incenatuſ. cibiq₃ non ſunt alla ti coꝛam eo. inſup ꝛ ſomnus receſ (q: credidit eũ viuere quem deo viuo) ſit ab eo. Tũc rex pꝛimo diluculo (crediderat.) (depꝛeſſam in al tõ foueam. vel ãrentẽ ciſternã.) ↄſurgens feſtinus ad lacũ leonũ (oblitus regij faſtus victoꝛ ad captiuũ. domini⁹ cur) pꝛerit. appꝛopinquãſq₃ lacui. da (rit ad ſeruũ.) (affectũ coꝛdis et voce indicat et lacrimis.) nielem voce lacrimabili inclama (cũ lacrimis) uit. ꝛ affatus eſt eum. Daniel ſer (ad differentiã deoꝛũ gentiliũ. qui ſunt ſimula) ue dei viuentis. deus tuus cui tu (cra hominũ moꝛtuoꝛũ.) ſeruis ſp putaſ ne valuit te libera re a leonib⁹? Et daniel regi rñdẽs (honoꝛantẽ ſe honoꝛat et ei vitã eternã oꝛat) ait. Rex ineternũ viue. De⁹ meus miſit angelum ſuum ꝛ ↄcluſit oꝛa leonũ. ꝛ non nocuerunt mihi. q: coꝛam eo iuſticia inuenta eſt i me.

ſed ꝛ coꝛam te rex delictum non fe ci. Tunc vehementer rex gauiſus eſt ſup eum: ꝛ danielez pꝛecepit edu ci de lacu. ꝛ nulla leſio inuenta eſt (fides vincit mundũ) in eo. quia credidit deo ſuo. Iubẽ te autem rege. adducti ſunt viri il li qui accuſauerunt danielẽ ꝛ in la (neq₃ enim lex equioꝛ vlla eſt q̃ necis artifices ar) cũ leonũ miſſi ſũt ipſi ꝛ filij et vxo (te perire ſua.) (ibi erant foꝛſitan gra) res eoꝛum. ꝛ non peruenerunt vſ (dus aſcenſionis) (vbi pa) q₃ ad pauimentũ laci. donec arri (tet danielem ſeruatũ eſſe dei potentia. non leonum) perẽt eos leones. ꝛ omnia oſſa eo (voluntate vel ſegnicie.) rum cõminuerunt. Tunc dari⁹ rex ſcripſit vniuerſis populis ꝛ tribu bus ꝛ linguis habitantibus ĩ vni uerſa terra Pax vobis multiplice (vt pax vobis multiplicetur.) tur. A me ergo cõſtitutũ eſt decre tum. vt i vniuerſo impio et regno (hic eſt miraculoꝛũ fructus. vt nomẽ dei exal) meo tremiſcant et paueant deum (tetur.) (alij moꝛ) danielis. Ipſe eſt enĩ deus viuenſ (tui. alij trãſitoꝛij) et ęternus in ſecula. et regnũ eius (honoꝛ.) non diſſipabitur. et poteſtas eius vſq₃ ineternum. Ipe eſt liberatoꝛ (in quo pꝛobatur) atq₃ ſaluatoꝛ. faciens ſigna et mi (verus deus) rabilia in cęlo et in terra. qui libe (alias de lacu) rauit danielem de manu leonum (in chaldea in ſũmo honoꝛe) Poꝛro daniel perſeuerauit vſq₃ ad regnũ darij. regnũq₃ cyri pſe

¶ Ca. VII

ANno primo balthaſar regis babi lonis daniel ſomniũ vidit. Uiſio nẽ capitis eius in cubili ſuo. ꝛ ſom nium ſcribens bꝛeui ſermone com pꝛehendit. ſummatimq₃ perſtrin gẽs ait. Uidebam in viſione mea (q: quiſq₃ angelus pꝛo eo regno oꝛat vel) nocte. et ecce quattuoꝛ venti cęli

¶ Poꝛro daniel. De ſupra in fine pri mę viſionis legit. Fu it autem daniel vſq₃ ad pꝛimum annum cy ri regis. non vitę ei⁹ tẽ pus accipiendum eſt. Cum in vltima viſiõe legamus anno tercio cyri regis perſarũ ver bum reuelatum eſt da nieli: cognomento bal thaſar. ſed hoc ſignifi catur q vſq₃ ad pmũ annum cyri regis qui chaldęoꝛum deſtruxit imperium. daniel po tens fuerit in chaldęa poſt a dario ĩ medos tranſlatus eſt.

¶ Ca. VII.

¶ Anno pꝛimo. Hęc pꝛicope et ſequẽſ pꝛioꝛes ſunt iuxta hy ſtoꝛiam. q̃ duę ſupe rioꝛes. hẽ enĩ et ſequẽs pꝛimo et tercio ãno b. regiſ accidiſſe memoꝛã tur. Illa aũt q̃ ante ſu perioꝛẽ lecta eſt. nouiſ ſimo die regni ei⁹. et hẽ nõ ſolũ in daniele ſed in hieremia q̃z et eze chiele legim⁹. Sz in ſu perioꝛibuſ hyſtoꝛię oꝛ do ſequit̃. q̃d ſub na buch. et balthar ꝛ da rio ſiue cyro. mirabili um ſignoꝛũq₃ acciderit In his ꝟo narrantur ſomnia. q̃ ſingulis vi ſa tpib⁹ quoꝛ ſol⁹ pꝛo pheta ↄſcius. et iõ nul lam habẽt apud bar baroſ: ſigni vel reuela tionis admirationem Scribunt aũt vt ap⁹d poſteros eoꝛũ memo ria pſeueret.

¶ Quattuoꝛ vẽ. Quattuoꝛ angelicę vir tutes q̃ regnis in qua dripartito mundo po ſitis pꝛęſunt. pꝛtãtes ſcz ↄtrę. q: ſm vniuſ cuiuſq₃ gẽtis meritum poteſtas vel bona vł mala ꝓponit̃. ſic in da niele michael dicit̃ pꝛi cepſ hebꝛęoꝛ. In iſaia de pꝛncipe babilonis. Quõ cecidiſti de cęlo In ezechiele d̃ pꝛncipe cyri: Tu cherub exten tus et ꝓtegẽs. De pꝛn cipe egiptioꝛ. Draco magne q̃ cubas ĩ medio fluminũ tuoꝛ. Generalit̃ de malis pꝛtãtib⁹. Nõ ẽ nob colluctatio adũſus carnẽ et ſan. ſ aduſus p. ꝛ p. ꝛc. Pugnabãt int̃ ſe q: regna ſibi ꝓmiſſa faciunt pugnare. Regna vocat beſtias ꝓ crudelitate diuerſas. q: locis moꝛib⁹ ꝛ potentia diſtant

¶ Quattuoꝛ de bõis angel̃ q̃ ꝛ malos monẽt bñ agere angelicę pꝛtãtes q̃b⁹ pꝛncipalia regna cõmiſſa ſũt. Uñ. Qñ diuidebat altiſſim⁹ gẽtes. q. ſ. f. a. ↄ. t. p. i. n. f. i. pars aũt dñi ꝓplus eius. iacob. f. h. e.

Pugnabāt i m. In mundo ſcꝫ ſalſis. ⁊ amaris fluctibꝫ redundante. Vnde. Simile eſt regnū celoꝝ ſagene miſſe in mare. Vn̄ et draco rex dicitur omniū q̄ in aquis ſunt. Et dauid dicit. Tu ꝯfregiſti capita draconum in a. Et amos ꝓpheta. Si deſcenderit in ꝓfundū maris. ibi mādabo draconi. et mordebit eum.

Prima q. le. Nota ordinē. ꝙ in imagine caput aureū dicit̄ꝰ leena: Regnū babilonicoꝝ ꝓpter ſeuiciā vel luxuriā. nō leena ſed leo dicitur aiūt em̄ qui de beſtiarum ſcripſere naturis. leenas ferociores eſſe. maxime ſi catulos nutriant. ⁊ ſemꝑ in coitū geſtire.

Et alas ha. a. ꝓpter ſupbiā regni potentiſſimi cuiꝰ p̄nceps ait. in yſaia In celū cōſcendā. Super aſtra celi ponā thronū meū et ſimilis ero al. Vn̄ dicit̄ ad eū. Si alte vt aquila feraris inde detrahā te in abyſſum.

Et ſuper pedes. Si d̄ nabuch. legitur darū eſt q̄ poſtq̄ ꝑdidit regnū et potentia ei ſublata ē. rurſū i priſtinū ſtatū reſtitut̄ eſt ꝫ nō leenā: ſꝫ hoīem ſe eē didicit ⁊ cor qḋ amiſerat recepit.

Si generalit̄ de regno chaldeoꝝ ſentien dū ē ꝙ occiſo balthaſar et medis ꝑſiſq̄ ſuccedentibus babilonij hoīes ſe et humiles: fragiliſq̄ naťe eſſe ſenſerunt.

Et ecce be. alia id eſt. regnū ꝑſarū qḋ ob duriciā et ferocitatem viſo ꝯpat. rigidū em̄ ⁊ victu parcū i morem lacedemonioꝝ fuit. ita vt i pulmēto ſale vteret̄ et cardamomo

agit quod ei commiſſum eſt.

pugnabāt in mari magno. et quat

i. ſ quid he beſtie ſignificēt angelo exponente: dum ſeruant̄ i regnoꝝ feritas atq̄ crudelitas beſtiarum nominibus ſignificatur.

ſ. ꝑ regia crudelitate

tuor i beſtię grandes aſcēdebāt de

mari diuerſe inter ſe Prima quaſi

i. ſ regna ſubiecta quibus imꝑabat et volitabat.

i. ſ vt leo inter beſtias. ſic aquila inter aues regnum tenet. et regnū aſſirioꝝ diu durauit. ſicut aquila inter aues multo tempe viuit.

leena ⁊ i alas habebat i aqlę. Aſpi

i. ſ leene vel aquile.

ciebam donec diuulſę ſun t alę i eiꝰ

ſ ſubuerſo imꝑio chaldeorum. vn̄ ſequitur. et ſ. ꝑ. q. homo ⁊c.

et ſublata eſt de terra. ⁊ ſuꝑ pedes

quaſi hō ſtetit ⁊ cor eius datū eſt

i. ſ qui victu parciſſimꝰ fortis ſeuerus

ei. Et ecce beſtia alia ſimilis i vrſo

i. ſ tria regna adunata medoꝝ. ꝑſarū. chaldeoꝝ

ſ alij verſus.

in ꝑte ſtetit. i ⁊ tres ordines erāt

in ore eius et in dentibus eius.

ſ aman et amici eiꝰ ſ aſſuere

et ſic dicebant ei. Surge comede

ſ iudeos.

carnes plurimas. Poſt hęc aſpi

ſ qui p̄cepꝰ fer

ciebam. et ecce alia quaſi pardus:

turā ſanguinē et ſaltu ruit in mortem.

et alas habebat quaſi auis quat

ſ ſucceſſores eius ſignificat

tuor ſuꝑ ſe. ⁊ quattuor capita erāt

ptolomeū. ſeleucū. philippū. et antigonū. i. ſ quaſi non fortitudo alexandri. ſed dei voluntas hoc fecit.

ſ a deo

in beſtia et i poteſtas data ē ei Pꝰ

Beſtia ſimilis vrſo in viſiōe ſtatuę pectꝰ ⁊ brachia hꝫ d̄ argēto. In parte ſtetit. q̄ vt aiūt hebrei ꝯtra iſrael nihil crudele geſſit. Vn̄ in zacharia dicuntur equi albi.

Et tres ordines Tres principes. ſic balthaſar et dariꝰ tres p̄ncipes habuerūt. qui. c. xx. ſatrapis p̄fuerūt. Alij tres reges ꝑſaꝝ pꝰ cyrū fuiſſe autumant ſꝫ nō nominant. nos vero pꝰ cyrū. q̄ regnauit annis trigīta. ſcimus regnaſſe cambiſem filiū eiꝰ. et fratres magos. deinde dariū. cꝰ ſcḋo āno reedificari ceptū eſt tēplū. Quītū xerſen darij filiū. vi. artabanū. vij. artarxerſen q̄ longimanꝰ cognominat̄ eſt. octauū xerſen. nonū ſocdianū. decimū dariū cognomento nothū. vndecimū artarxerſen. q̄ et mennon. xij. ochum xiij. arſen nothi filiū. xiiij. dariū ſarſante filiū q̄ ſuꝑat̄ ē ab alexandro rege macedonū. Quō ꝗ tres reges ꝑſarū fuiſſe dicimꝰ. niſi forte ex his aliq̄s eligamꝰ fuiſſe ſeuiſſimos q̄s ex hyſtorijs nō hēmꝰ. ꝗ tres ordīes i ore regni ꝑſarū. et i dentibꝫ tria regna accipiamꝰ babiloioꝝ medoꝝ. atq̄ ꝑſaꝝ. q̄ i vnū redacta ſunt. ꝙ aūt ſequit̄. ⁊ ſic dicebāt ei. ſ. c. c. p. tꝑs illḋ ſignificat q̄ ab aſſuero quē lxx. artarxerſen vocāt ad ſuggeſtionē aman agagite vna die oēs iudei iuſſi ſunt trucidari. ⁊ pulcre. nō ait deuorabit eos. ſꝫ ſic dicūt ei. Surge comede carnes plurimas vt rm̄ fuerit conat̄. ſꝫ nō ſecutꝰ rei exitus

Quaſi pardꝰ. regnū macedonū. d̄ q̄ i ſtatua. Vent̄ ⁊ femora ē ex ꝯre. Et alas. Alexādri em̄ victoria nihil velocꝰ fuit qui ab illirico ⁊ adriatico mari vſq̄ ad indicū occeanū. ⁊ phiſon fluuiū. n̄ tā bellis q̄ victorijs cucurrit. ⁊ ſeptē annis europe partē ⁊ totā ſibi aſiam ſubiugauit. pardus quoq̄ varij coloris regna diuerſa ſignificat alexandro ſubdita

Et ecce b. q. t. romanū ſcꝫ imperiū. de quo in ſtatua tybie feree ⁊ pedum quedā ꝑs ferrea. quedā fictilis. ferri aūt nūc memin it. dentesſ. b. ⁊c.

Et ecce be. q. t. Mirū ꝙ ſupra leenā vrſum et pardū in tribꝫ regnis poſuerit et romanū nulli beſtię ꝯpauit. niſi forte vt formidoloſā faceret: beſtiam vocabulū tacuit. ⁊ quidquid in beſtijs ferocius cogitamꝰ hoc romanos intelligamus. hebrei autumant: q̄ qḋ hic tacitū eſt in pſalmo dictū ē. Vaſtauit eā aper de ſilua. et ſ. ſ. d. ꝑ. e. e. Pro quo in hebreo habet̄. Omnes beſtię lacerauerūt illā. quia i imꝑio romanoꝝ fuerūt omia ſimꝉ regna quę prius fuerant ſeparata.

Et habebat c. Porphirꝰ duaſ poſteriores beſtias macedonū ⁊ romanoꝝ in vnū macedonum miſcet regnū et diuidit pardū volens intelligi alexādrū ipſum. beſtiā aūt diſſimilē ceteris quattuor alexādri ſucceſſores. et deinceps vſq̄ ad antiochū cognomēto epiphanē. x. reges ſeuiſſimos enumerat. quos nō viiꝰ ponit regni. ſꝫ hi grā. macedonię. ſyrię egipti aſię. ſꝫ de diuiſis regnis vnū r̄gnū effic̄ ꝑ ordinē. vt ſcꝫ qḋ ſcriptū eſt. os loquens ingentia. nō de antichriſto: ſꝫ ātiocho accipiat̄.

Et ecce cornu Fruſtra porphirus ſꝫ antiochū ephiphanē ſuſpicat̄ qḋ poſt. decē cornua ortū eſt. et d. t. ta euulſa ſūt vi. ptholomeū philometorem et. vij. ptholomeum energetē. et artharſiā regem armenię. quoꝝ ptholomeꝰ prior mltō anteq̄ antiochꝰ naſceretur mortuꝰ eſt. Contra artharſiā vero antiochus dimicauit. ſꝫ ille i r̄gno p̄ſtino ꝑmāſit. dicamuſ ergo ꝙ in ꝯſummatione mundi

hęc aſpiciebam in viſione noctis.

et ecce beſtia quarta terribiliſ atq̄

i. ſ principes fortiſſimos

mirabilis et fortis nimis i Denteſ

i. ſ quia omnes nationes ab eis interfecte

ferreos habebat magnos. i comme

vel tributo vel ſeruituti ſubiecte

dens atq̄ cōminuens. et reliqua

ſ exactione tributoꝝ ſ In

pedibus ſuis conculcans. Diſſi

prioribus beſtijs ſingula fortitudinum ſigna. in hac

milis aūt erat ceteris beſtijſ quaſ

omnia fuerunt.

ſ dicit in aduentu antichriſti decē reges orbē romanoꝝ eſſe diuiſuroſ

videram ante eam. et habebat cor

ſ q̄ ipſe autor tranſgreſſionis eſt

nua decē. Conſiderabā cornua. et

ſ antichriſtus. ignobilis. ob

ecce cornu aliud paruulū ortū eſt

ſcuro loco natus

ſ tres reges primo antichriſtus humiliabit regem egipti. affrice. ethiopie

de medio eorum. et tria d̄ cornibꝰ

ſ a p̄ſentia prīis eiꝰ

primis euulſa ſunt a facie eius Et

ecce occuli quaſi oculi hoīs erant

in cornu iſto et os loquēs ingētia

ſ Simile iohānes in apoca. poſt hec ſtatī fui in ſpiritu ⁊c. vſq̄ q̄ ſunt ſeptē ſp̄us dei.

Aſpiciebā donec throni poſiti ſūt.

ſ ſeuerus iudex et verus

ſ excellentia

et antiquꝰ dierū ſedit. Veſtimētū

deitatis

ſ purū oſtēditur ſinceruſq̄ iudiciū et nullā ꝑſonā in iudicando recipiens.

eiꝰ quaſi nix candidū. et capilli ca

pitis eiꝰ quaſi lana mūda Thronꝰ

q̄n romanoꝝ regnū deſtruet̄ futuri ſunt decē reges qui inter ſe diuidant orbem romanū et vndecimū ſurrecturū eſſe regē paruulū. ⁊ tres reges de. x. ſuꝑaturū. i. egiptiū. affricanū. ethiopū. ſic in ſequentibꝫ dariꝰ patebit. q̄bꝫ interfectis ſeptē alij victori colla ſubmittent

Et ecce o. q. o. Ne putemus eū ſꝫm opinionē quorundā vel dyabolū eſſe. vel demonē. ſꝫ vnū de hoibꝫ in q̄ totꝰ ſathanas corpalit̄ eſt habitaturꝰ

Eſt em̄ hō filiuſ ꝑditionis qui extollit̄ ſupra omne qḋ dicit̄ deꝰ aut qḋ colit̄. vt in tēplo dei ſedeat oſtendēs ſe tanq̄ ſit deus

Throni poſiti ſunt. angelice virtutes. vel. xxiiij. ſeniores. q̄s iohannes deſcribit. vel ſic dn̄s apl̄is ait. Sedebitis ſuꝑ ſedes. xij. iudicantes. xij. t. i. Angeli em̄ dn̄i et omnes electi dn̄m in iudicio comitabunt̄. et erūt throni dei. quia in illis ſedebit

Throni. Quos iohannes. xxiiij. thronos dicit. de quibꝫ paulꝰ. Siue throni. ſiue dominatōes. et in euāgelio. Sedebitis ſuꝑ ſedes. xij. iudicāteſ xij. tribꝫ iſrael.

Antiquus d. qui apud iohem ſolus in throno ſedet

Antiquus dierū. pater ſcꝫ. licet em̄ ꝑſona filij in iudicio appareat. nō deerit tn̄ pater vel ſp̄uſſanctus. et pater eſt a ſe. filiꝰ a patre. ⁊ q̄dquid habet imputat̄ ei a quo eſt

Sedens aūt et vetuſtas dierū dicit̄ deus. vt eterni iudicis habitus demonſtret̄. Senex quoq̄ deſcribit̄. vt maturitas ſn̄ię comprobet̄

Veſtimentū eius. Saluator tranſfigurat̄ in mōte. et gloriā diuię maieſtatis aſſumens. in candidis veſtibꝫ videt̄

Thronꝰ eius Vt peccatores tormentoꝝ magnitudine ꝑtimeſcant. et iuſti ſaluent̄. ſic tn̄ quaſi ꝑ ignē

Thron⁹ dei motaſr
vt ait gre. ſūt mōachi
et heremite q̄ī vno lo
co degentes deo milita
re ſtudent. nec p̄ loca
diſcurrūt. quoꝝ q̄etis
cordib⁹ inſidet de⁹ qui
hū flama ignis dicit̄.
qꝛ dilectōe dei et p̄xi
mi et deſiderio patrie
celeſtis inflamant̄.

Rote eius. Alij
currus. Ezechiel quo
qꝫ dn̄m ſedentē qua
dtige inducit. ⁊ oia di
flama ſunt. de q̄ alibi.
De⁹ noſter ignis cōſu
mens ē. vt ligna. fenū
ſtipulā. arſura in die
iudicij nouerimus. et
in pſalmo Ignis ante
ip̄m p̄cedet. et inflama
uit in ci. eius

Rote eius. p̄e
dicatores. apl̄i. ſ. ⁊ eo
rum ſucceſſores. q̄ ſum
ma celebritate mūdū
p̄dicando pagrauerit.
qui hū ignis accenſus
dicit̄. de q̄ dicit̄. Ignē
veni mittere in terram
et q̄d v. n. v. a.

Milia miliū.
Nō qꝛ tant⁹ numerus
ſit ſeruoꝝ dei. ſꝫ qꝛ hu
manus ſermo maiorē
exprimere nō potuit.

Milia miliū.
Hec ſūt milia et hec mi
liades. de q̄b⁹ in pſal
mo. curr⁹ dei. x. milib⁹
multiplex ⁊c. Et alibi
Qui facit angelos ſu
os ſpūs. et m. ſ. f. i. Du
plex angeloꝝ officiū ē
Alij p̄mia iuſtis retri
buunt. Alij ſingulis p̄
ſunt cruciantib⁹

Milia miliū.
Grego. Supnoꝝ ciui
um nūs et infinitus et
definit⁹ eſt deo nūabi
lis. et nobis inūabilis
q̄uis aliud eſt aſſiſte
re. aliud āminiſtrare.
Aſſiſtūt em̄ alie p̄cul
dubio ptātes q̄ ad q̄
redā hoib⁹ pacē nun
ciandā nō exeunt. Mi
niſtrant ꝯo hi q̄ ad ex
plendā officia nūcioꝝ
veniūt. ſꝫ tn̄ ⁊ ipſi ꝯte
platione ab intimis n̄
recedūt. Et qꝛ plures
ſunt q̄ miſtrant q̄ꝫ qui
p̄ncipaliter aſſiſtūt: aſ
ſiſtentiū nūs q̄ſi defini
tus miſtrantiū ꝯo inde
finitus oñdit̄.

ſ vt malos puniat. bonos purget. ſ velocitas iudi
eius flame ignis acceſus. rote ei⁹
cij in peccatores ſ ſeueritas iudicij. ſ vt
ignis accenſus. fluui⁹ igneus rapi
peccatores traheret in gehennā
duſqꝫ egrediebat̄ a facie eius. Mi
lia milium miniſtrabāt ei. ⁊ decies
ſ ordo iudicātiū
cētena milia aſſiſtebāt ei. Iudiciū
ſ ordo iudicij
ſedit. et libri apti ſunt. Aſpiciebā
ſ antichriſti.
propter vocem ſermonū grandiū
ſ contra deu.
quos cornu illud loquebatur. et
vidi q̄m interfecta eſſet beſtia. et
ſ Sicut chriſtus eſt caput omniū bonorū ita
antichriſtus omnium malorum.
ſ omnes mali.
piſſet corp⁹ ei⁹. et traditū eſſet ad
ſ gehenne ſ tūc enim omnia regna finientur.
comburendū igni. aliarum quoqꝫ
beſtiarum ablata eſſet poteſtas. et
ſ quibus viuant ſub antichriſto ſ a deo. ſ electis
tempora vite ſ cōſtituta eſſent eis
ſ q̄diu durabit pſecutio. breuiati enim ſunt dies
vſqꝫ ad tempus et temp⁹. Aſpicie
illi p̄pter electos
bam ergo in viſione noctis. ⁊ ecce
ſ qui apō iohā
cum nubibus celi quaſi filius ho
nē leo d̄ tribu iuda. radix dauid d̄r ſ a ſummo ce
lo egreſſio eius. et occurſus eius. u. a. ſ. e.
minis veniebat. ⁊ vſqꝫ ad āntiquū
ſ per omnia equalis patri.
dierum peruenit. et in ꝯſpectu ei⁹
ſ in cruce ſ pater ſ data ē mihi om
nis poteſtas ſ nomen quod
obtulerūt eū. Et dedit ei poteſtatē
ē ſup omne nomen
et honorem et regnū. et omnes po
ſ omnes gentes ſeruient ei.
puli tribus et lingue ipſi ſeruient.
ſ poteſtati eius quis reſiſtit
Poteſtas eius poteſtas eterna q̄
ſ et regni ei⁹ non erit finis
non auferetur. ⁊ regnum ei⁹ quod
ſ his viſis ſ hominis
non corrumpet̄. Horruit ſpiritus
ſ quia
meus. Ego daniel territus ſum in
ſ mentis.
his. et viſiones capitis mei cōtur
ſ ergo. ſ eu⁹ videra ima
bauerunt me. Acceſſi ad vnum de
ginem. ſ intelligentie
aſſiſtentibus ⁊ veritatem querebā
ſ viſis
ab eo de omnibus his. Qui dixit
ſ expoſitionem.
mihi interpretationē ſermonū. et
edocuit me. He quattuor beſtie
magne: quattuor ſunt regna q̄ con
ſ qꝛ terrena. ſ poſt regna mundi
ſurgent de terra. Suſcipiēt autē
finita. poſt mortē antichriſti ſ macha
regnum ſancti dei altiſſimi. et obti

Iudiciū. ſ. verū p̄pter hūiliandā ſuperbiam. Ideo romanum regnū
delebit̄. qꝛ cornu illud loquebat̄ grādia.

Et libri aperti. Conſcientie et opa ſingulorum in vtraqꝫ p̄te vel bo

bei nō obtinuerunt regnū in perpetuū
nebūt regnum vſqꝫ in ſeculum et
ſeculum ſeculorum. Poſt hoc vo
lui diligēter diſcere de beſtia quar
ta. que erat diſſimilis valde ab om
nibus et terribilis nimis. Dentes
ſ ergo.
et vngues eius ferrei. comedebat
et cōminuebat. et reliqua pedibus
ſuis conculcabat. Et de cornibus
decem que habebat in capite. et d̄
alio quod ortū fuerat. ante quod
ceciderant tria cornua. ⁊ de cornu
illo quod habebat oculos. ⁊ os lo
quens grandia. ⁊ maius erat cete
ſ antichriſtus.
ris Aſpiciebam: et ecce cornu illd̄
faciebat bellū aduerſus ſanctos
ſ corporibus vexandis ſ vene
et preualebat eis. donec venit an
randus iudex ſ victoriā iudicij
tiquus dierum. et iudicium dedit
ſ iudicij
ſanctis excelſi. et tempus aduenit
ſ ineternum
et regnum obtinuerunt ſancti. Et
ſ romanū
ſic ait. Beſtia quarta regnū quar
tum erit in terra. quod maius erit
ſ p̄cedentib⁹ ſ gladio
oib⁹ regnis. et deuorabit vniuerſā
ſ tributo ſ a potentia.
t̄rā ⁊ ꝯculcabit ⁊ ꝯminuet eā. Por
ſ tempo
ro cornua decem ipſi⁹ regni decē
re antichriſti ſ antichriſtus.
reges erūt. ⁊ alius ꝯſurget p⁹ eos
et ipſe potentior erit prioribus. et
ſ egipti. ethiopie libie. ſ ſibi..
tres reges humiliabit Et ſermōes
ꝯtra excelſum loquetur. ⁊ ſanctos
altiſſimi cōteret Et putabit qꝫ poſ
ſ a deo ſ puniendi ſ ſancti.
ſit mutare tēpora ⁊ leges. ⁊ tradēt
ſ poteſtate ſ annum
in manu eius vſqꝫ ad tempus et
ſ duos annos iuxta p̄prietatē hebraicam. habent
enim dualē numerū ſ ſex menſes
tempora et dimidiū temporis Et
ſ iudicantes ſ antichriſto. i. cornu par
iudicium ſedebit vt auferatur po
uulo ſ amiſſo regno ſ in perpetuū.
tentia. ⁊ cōteratur ⁊ diſpereat vſqꝫ
ſ chriſti
in finem. Regnum autē et poteſtas
ſ vel ſup
⁊ magnitudo regni que eſt ſubter

na vel mala oib⁹ reue
lant̄. Bon⁹ liber ē vi
uentiū. malus q̄ in ac
cuſatoris manu q̄ eſt
inimic⁹. et vindex. de
q̄. Accuſator fratrum
moꝝ. liber iſte trenus
eſt. de quo p̄pheta. in
terra ſcribent̄.

Et vidi. In vno
impio p̄pt̄ antichriſtū
blaſſemātē oia regna
ſimul deleta ſunt ⁊ nō
erit terrenū impiū. ſed
ſcōꝝ ꝯuerſatio ⁊ aduē
tus filij dei triūphātis
de q̄ dicit̄. ecce cū
nubib⁹ celi q̄ſi fili⁹ ho
minis veniebat. q̄. ſ. in
ſomnio nabuch. lapis
ſcribit̄ abſciſus de mō
te ſ. m. ⁊c. q̄ cōminuit
teſtā. ferrū. es. argentū
et aurū. Nūc ſub pſo
na filij hoīs introduci
tur. vt aſſumptio car
nis hūane in filio dei
ſignificet̄. vn̄. Viri ga
lilei. q. ſ. a. in c. h. i. ⁊c.

Aſpiciebā ergo
Vn̄ apl̄s Qui cū ī for
ma dei eēt. nō rapinā
ar. e. eē ſe equalē deo.
⁊c. In ſilitudinem ho
minū factus. et ha. i.
vt hō. hūiliauit ſemet
ipſum fact⁹ obe. vſqꝫ
a. m. m. a. c.

Reſpondeat por.
cui hoc poſſit hominū
ꝯuenire. aut q̄s ſit hic
tā poteſ qꝫ oēs gentes
ſeruiāt ei. q̄ cornu p̄uū
q̄d antiochū inſ̄ptat̄
ꝯfregit. atqꝫ ꝯtriuerit.
Si dic̄ qꝫ a iuda ma
chabeo ſit ſupat⁹. do
ceat q̄ō cū nubib⁹ ce
li veniat q̄ſi fili⁹ hoīs.
et vſqꝫ ad antiquum
dieꝝ ꝯueniat ⁊ detur
ptās ⁊ honor ⁊ regnū
et q̄ō oēs p̄pli trib⁹ et
lingue ſeruient ei. ⁊ po
teſtas e⁹: ptās eterna ſit
q̄ nullo fine claudat̄.

De terra. Quia
trena. Omē āt terrenū
reuertit̄ in terrā. San
cti nō accipiēt terrenū
ſed celeſte. Ceſſit q̄ mil
le annorum fabula.

Et ſermōes cō.
Simach⁹. Sermones
q̄ſi de⁹ loquet̄ vt q̄ aſ
ſumit dei potentiam.
verba q̄qꝫ diuine ma
ieſtatis aſſumat

Et ſanctos al. Superabit em̄ ſanctos in tantū elatus ſupbiā. vt le
ges et cerimonias mutare conet̄. extollēs ſe ſup om̄e q̄d d̄r de⁹ aut q̄d colit̄

Mutare tē. tpalia ſ. vel ordinē et curſum temporum

Dimidiū tē. Vn̄. niſi abbreuiati eēnt dies illi, n̄ fieret ſalus ois caro

¶ Ego daniel.
Hactenus liber danielis chaldea ſyroq; ſermone ſcriptus eſt. q̄ ſequunt̄ vſq; ad fines voluminis hebraice.

¶ Ca. VIII.

¶ Anno tercio re.
Precedens viſio prior. quia in primo āno regni balthaſar. hec in tercio. vnde p⁹ id qđ videram in principio.

¶ Cum eem i ſu.
Suſis metropolis eſt regionis elamitarum in q̄ daniel ſm̄ ioſephū turrem extruxit excelſam. q̄dro lapide edificatā. tanteq; magnitudinis ac pulcritudinis vt vſq; in p̄ſens noua eſſe videatur. et in ea regum perſarum ac medorum cōdunt̄ reliq̄e et cuſtos ſiue edituus et ſacerdos iudeus eſt

¶ In helam. vel vt ſimach⁹ ait. ciuitate a qua regio nomen accepit. et ab helā elamite. vt a babilōe babilonia. p qua. lxx. elamidem regionē interpretati ſunt. In ciuitate autē helam oīa loca que ad eam ptinēt eſſe dicunt̄.

¶ Super p. vlay
Pro quo aquila ſup vbal vlay. Theodocio. ſup vbal. Symachuſ ſup paludē vlay. Lxx. iuxta portā vlay. Eſt autē vlay nomen porte: ſiue loci. vt tricecca porta rome carmētalis.

¶ Et leuaui ocu.
Quis in viſione in vmbra. ſ. et imagine h̄ videant̄. tn̄ nec ipſa q̄dem videre poſſum⁹. niſi oculis eleuatis

¶ Et ecce aries v.
ſcȝ darius auunculus cyri. qui poſt aſtiagem patrem regnauit ī medis

¶ Et vnū excel. a.
cyrus. ſ. qui poſt aſtiagem auum maternum cum auunculo dario. medis imperauit ⁊ perſis

¶ Poſtea vidi a.
Non ipſum arietē: cyrum: vel darium. ſed eiuſdem regni arietem id eſt. darium alterum qui vltimus rex perſice potentie fuit quē alexander philippi ſuperauit. qꝫ autem darius iſte potentiſſimus fuerit grece ⁊ latine et barbare teſtant̄ hyſtorie.

¶ Intelligebam. Ex ſuperioribus viſionibus in quibus ſecundū re

ſ. quaſi regnū celeſte. ſ. cōmune bonū
omne celum detur populo ſancto
ſ. chriſti
rum altiſſimi. cui⁹ regnum regnū
ſ. ſancti vel reges. quicūq;
ſempiternū eſt. et oēſ reges ſeruiēt
velint nolint. omnis enim poteſtas a deo eſt.
ei. et obedient. Hucuſq; finis ver
bi. Ego daniel multū cogitatōib⁹
ſ. corpus et mētis
meis conturbabar. et facies mea
ſ. Simile. maria aūt cōſeruabat omnia verba hec conferens in corde ſuo
mutata eſt i me. verba autē in cor
de meo conſeruaui

¶ Ca. VIII

Anno tercio regni balthaſar regis viſio
apparuit mihi. Ego daniel poſt id
ſ. anteriorē viſionē ſcȝ ſ. primo anno regni b.
quod viderā in principio vidi i vi
ſ. ſcȝ. ſ. id eſt. equitatō vel reuertens ſ. q; metropolis tante firmitatis eſt vt caſtrū eſſe videtur
ſione mea cum eſſem in ſuſis ca
ſ. i. ſecularia vel ſempiterna.
ſtro quod eſt in helam regione. vi
ſ. eiuſdē caſtri
di autē in viſione eſſe me ſup por
ſ. i. paluſ a palude ſiue dolor femorū aut vmbaculi.
tam vlay. ⁊ leuaui oculos meoſ ⁊
ſ. regnū medorū et pſarū. ſ. vlay vel portā q̄ hebraice vbal. ſ. darū et cyrū.
vidi. Et ecce aries vn⁹ ſtabat ante
paludem habens cornua excelſa.
ſ. cyrus qui regnū circūquaq; dilatauit
et vnū excelſius altero atq; ſuccre
ſ. caput agitantem eo ventū mouentē.
ſcens. Poſtea vidi arietē cornib⁹
ventilantē contra occidentē ⁊ con
tra aquilonem ⁊ contra meridiem
⁊ omnes beſtie non poterant reſi
ſ. alexandro ſ. potentia
ſtere ei. neq; liberari de manu ei⁹.
feciteq; ſcd̄m volūtatē ſuā. ⁊ magni
ſ. daniel. ſ. regnorū mutatōnem priori viſione ꝓuocatus.
ficat⁹ eſt. Et ego intelligebaȝ Ecce
ſ. regnū grecorū.
autē hircus caprarū veniebat ab
ſ. macedonia ſ. q; p ſitu illius terre plaga ē occidentalis ſ. nimia velocitate. q; magis victorijs cucurrit q̄ bellis.
occidente ſuper faciem totius ter
re. et non tangebat terram. Por
ſ. alexander qui regnū medorū atq; pſarū. i. dario diſſimo ſarſame filio impetu quodā deſtruxit
ro hircus habebat cornu inſigne
inter oculos ſuos ⁊ venit vſq; ad
ſ. darū filiū ſarſame in quo medorū atq; pſarū regnū in deſtructū eſt ſ. quaſi immobilē
arietem illum cornutū quem vide
ram ſtanteȝ ante portam. ⁊ cucur
rit ad eum in impetu fortitudinis
ſue. Cumq; appropinquaſſet ꝓpe
ſ. darium ſ.
arietem efferatus eſt in eū. ⁊ pcuſ
ſ. medos et pſas
ſit arieteȝ ⁊ cōminuit duo cornua
eius ⁊ non poterat aries reſiſtere
alexandro ſ. vincēs.
ei. Cumq; cum miſiſſet in terrā cō
ſ. amicorū
culcauit. ⁊ nemo quibat liberare
arietem de manu eius. Hirc⁹ aūt
ſ. ſubiugato orbe ſ. ſubito
caprarum magnus factus ē nimiſ
ſ. morte. ſ. ipē alexander.
Cumq; creuiſſet fractum eſt cornu
magnum et orta ſunt cornua quat
ſ. p quattuor climata mūdi
tuor ſubter illud p quattuor ven
ſ. ſeleuco
tos celi De vno aūt ex eis egreſſū
ſ. antiochus epiphanes filius ſeleuci qui et philometor qui neſciente ſenatu p dolū cepit imperiū cū obſes fuiſſet rome. et contra ptholomeū philometorem dimicauit. et contra egiptios. ſ. hoc eſt contra meridiem.
eſt cornu vnum modicū. ⁊ factuȝ
ſ. egiptios ſ. eos ſ. qui in p fide res nouas moliebantur ad extremum contra iudeos dimicans.
eſt grande contra meridiem ⁊ con
ſ. populū dei. qui in ipſo fortis eſt. ſ. dei.
tra orientem ⁊ cōtra fortitudinem
ſ. dum capta iudea ingreſſus eſt hieroſolimaȝ. et in templo iouis olimpij ſimulacrū poſuit. ſ. id eſt. filios iſrael qui angelorū vallabantur cuſtodia.
Et magnificatū ē vſq; ad fortitu
ſ. plures enī ſcōrū ydolatrie ſubiecit. et quaſi ſtella celi cōculcauit pedibus ſuis. populū quoq; et vrbem vaſtauit.
dinem celi. ⁊ deiecit de fortitudie
et de ſtellis. ⁊ conculcauit eas Et
ſ. ipm deum cuius ſanctos pſecutus eſt vel iudam machabeum ſ. opinio ne ſua et hominū ſ. quod mane
vſq; ad principē fortitudinis ma
gnificatuȝ eſt: ⁊ ab eo tulit iuge ſa
offerebatur et veſpere ſ. hieruſalē et templuȝ ponens in templo ſtatuā iouis olimpij.
crificium. ⁊ deiecit locū ſanctifica
ſ. quaſi non ſua virtute ſed dei. ſ. a deo.
tionis eius Robur autē datū eſt
ſ. antiocho ſ. facit deuſ regnare hominē. p. p. p.
ei contra iuge ſacrificium pro
ſ. populi ſ. ita ſ. cultu ydolorū creſcente. religio dei decreuit
pter peccata. et proſternetur veri
ſ. vt etiā legem dei comburendā quereret et circumciſionē phiberet ſ. opinione ſua. ſ. ſcd̄m cor ſuum
tas in terra et proſperabit ⁊ faciet
ſ. angelū quēlibet tacito nomine
Et audiui vnum de ſanctis loquē
ſ. angelo
tem. ⁊ dixit vnus ſanctus alteri
ſ. hec ſcȝ complebitur. id
neſcio cui loquēti Vſq;quo viſio

gnum per argentum ſignificatum eſt. etiam non intelligit̄ q medorū et pſarū cornuat imperium.

¶ Ecce aūt hirc⁹
Alexander rex grecorū qui ſubuerſis thebis in pſas arma corripuit. et apud granicū fluuium inito certamine. darij duces ſupauit. et tandem ipſum percuſſit arietem. et duo eius cornua confregit. medos ſcȝ ⁊ perſas miſitq; eum ſub pedibuſ ſuis et vtrunq; cornu ſuo ſubiugauit impio

¶ Et orta ſunt e.
Ipſo in babilone mortuo. xxx. ſecūdo etatis ſue anno. ſurrexerunt pro eo quatuor ducēſ ei⁹ egiptū tenuit ptholomeus lagi filius. macedonas philippus q̄ et aridius frater alexādri. ſyriam et babilonem et omia regna orientis: ſeleuchuſ nicha nor. i aſia regnauit antigonus

¶ Et deiecit de f.
Sub antiochi ſpecie de principe tenebrarū dicitur. deiecit de fort. et de ſtel. quod fit cū illos luce iuſticie reſplendentes ⁊ virtute operū robuſtoſ frāgit qui vſq; ad principeȝ f. magnificat̄. q; contra ipſum autorē virtutis extollit̄. ingeſcȝ ſacrificium tollit id ē. q; ſtudium cōuerſatōnis eccleſie in eis quos cepit interrūpit

¶ Anno c. xliij. a ſeleuco qui prim⁹ p⁹ alexandrū regnauit in ſyria ingreſſus eſt antioch⁹ hieroſolimā ⁊ vniuſā vaſtauit. ac tercio p⁹ anno reuerſus in tēplo iouis ſtatuā poſuit

¶ Robur autem
Quia niſi penitentium merita exigerent. eoſ q̄ recte credebāt obtinere aduerſari⁹ nequaq̄ poſſet. veritas in terra. q; fides tūc rex eccleſiā ad deſideriū vite tēpalis inclinatur. et proſ. ⁊ faciet. q; tūc nō ſolum etiam reproborum mentibus. ſ; etiaȝ in electorum corporib⁹ crudelitate ineſtimabili ſine qualibȝ obiectione craſſatur

¶ Vſq;quo. quidā hoc ad antichriſtū referūt et q; ſub antiocho in typo factū eſt. ſub illo dicūt eſſe complendū.

Dies ꝺ mi. ccc.
Ab ãtiochi.ſ. ingreſſu
in bierſm.i.c.xl. tercio
anno regni grecoꝝ vſ
qꝫ ad emũdatões et re
ſtauratõem tẽpli a iu
da'machabeo factam
ãno .c.xl viiij. qñ ipſo
rum dieꝝ nũs cõplet⁹
eſt iuxta ꝓpheticã veri
tatem.

Species viri.
Nõ eñi ſunt angeli vi
ri ſꝫ videnť.ſicũ abraaꝫ
ad quercũ mãbꝛe: tres
viri viſi ſunt. q̃ vtiqꝫ
nõ erãt.e quib' vnus
adorať vt deus dñs.
vñ abraam vidit diẽ
meũ et gauiſus eſt.

Et audiui v.v.
Hũc viꝝ iudei micha
elem autumãt.et qꝛ vi
ſio de prelijs regumqꝫ
certamib'.imo ꝺ regũ
ſucceſſorib'.erat cõue
nienter gabriel huic of
ficio mancipať. qꝛ pre
lijs ꝓpoſit⁹ eſt. Gabri
el aũt inťptať fortitu
do vel robuſt⁹ dei. vñ
eo tpe q̃ dñs erat na
ſcitur⁹.et bellũ demõi
bus indictur⁹.et ꝺ mũ
do triũphatur⁹ gabri
el venit ad zachariaꝫ
et ad mariã. Et poſtea
de triũphante legitur
Quis ẽ iſte rex g.ꝺ.ſ.
et p.ꝺ.p.i.p̃.ipſe ẽ rex
glorie. Vbicũqꝫ autẽ
medicia et ſanatio ne
ceſſaria eſt ſicũ thobie.
raphael mittiť q̃ inter
pretať curatio vel me
dicina dei. Vbi autẽ
ꝓpiciatio vel expiatio
neceſſaria eſt. michael
mittiť.q̃ inťpretať q̃s
ut de⁹.q̃ noie ſuo ſigni
ficat q꜀ in deo ſit vera
medicina. Et officijs
angeli ſortiti ſunt vo
cabula

Pauens coꝛ.
Ut añ ſtabat corruit
ne dať in ſupbiã an
gelice nature vľ digni
tatis eſſe ſibi videať.
fragilitatis admoneť.

Et roboꝛabiť.
Grego. Ill⁹ hoīs foꝛ
titudo ñõ in ſuis viri
bus roboꝛať.qꝛ ſatha
ne vtute in gloꝛia ꝑdi
tionis attolliť.

Et inťficiet ro.
Grego. Robuſtos inť
ficiet cũ eos q̃ mẽte in
uicti ſunt coꝛpaliť vin
ciť. cũ eos q̃ ſacti ꝛ ro
buſti credebanť ad nu

eſt. quanto ſpacio cõplebitur.ex quo ceperit cõpleri
ſ templi
et iuge ſacrificiũ et peccatum deſo
in quo ſimulacra ſ ſub antiocho rege ſirie dei iudẽ
cio. ſ dei
lationis que facta ẽ. et ſanctuariũ
ſ ſanctoꝛũ
et foꝛtitudo conculcabitur. Et di
ſ noctis diciqꝫ ſucceſſionem ſi
gnificat.id eſt.cõtinue. ſ id eſt.ſex anni.et
xit ei. Uſqꝫ ad veſpã ꝛ mane dies
menſes tres.et dies.xx. ſ tũc ſ a iuda ma
chabeo qñ antiochi duces ſupauit.
duo milia trecenti. et mundabitur
ſ templũ
ſanctuariũ. Factum eſt autẽ cũ vi
ſ quaſi picturã et imaginẽ
derem ego daniel viſionẽ. et que
ſ nõ enim om̃s qui videt intelligit.ſicut ſcri
rerem intelligentiam. ecce ſtetit in
pturam ſanctã ſepe oculis videm⁹ et coꝛde nõ intel
ligim⁹ ſ michaelis
conſpectu meo quaſi ſpecies viri.
ſ michaelis
Et audiui vocem viri inter vlay: et
ſ ad quẽ ptinet ſ danielẽ.ſ.
clamauit et ait. Gabꝛiel fac intelli
ſ alias iſtum
gere iſtam viſioneꝫ. Et venit et ſte
tit iuxta vbi ego ſtabam. Cũqꝫ ve
niſſet: pauens coꝛrui in faciẽ meã.
ſ quaſi te hoīeꝫ
et ait ad me. Intellige fili hoīs
eſſe memento ſ ĩ ſtati ſ cõſummatõis
quoniã in tempe finis complebiť
viſio. Cumqꝫ loquereť ad me: col
lapſus ſum pꝛonus in terrã. Et te
ſ vt ſine formidĩe videret et intelligeꝫ que dicitur
ſ quaſi collap
tigit me ꝛ ſtatuit me ĩ gradu meo
ſus.et quadrupes iacebat in terra.
dixitqꝫ mihi. Ego oſtẽdaꝫ tibi q̃ fu
ſ tpe qñ hec maledictio implebi
tur ſup populũ iudeoꝛũ.et ſup ipm antiochum. vel
in fine mundi ſub antichriſto .et ſuper ipm
tura ſunt in nouiſſimo maledictio
ſ viſionis ſ cõpletõiſ
nis. quoniã habet tempus finem
ſuum. Aries quem vidiſti habere
ſ darius ſ. filius ſarſame
coꝛnua. rex medoꝛum eſt atqꝫ ꝑſa
rum. Poꝛro hircus capꝛaruꝫ rex
grecoꝛum eſt. et coꝛnu grande qꝺ
ſ ale
erat inter ocul os eius. ipſe eſt rex
ander. ſ moꝛtuo.
pꝛim⁹. Qꝺ aũt fracto illo ſurrexe
rũt quattuoꝛ ꝓ eo. quattuoꝛ regeſ
degente eiuſ conſurgent: ſed nõ in
ſ qꝛ alexandꝛo nullus equipari potuit.
foꝛtitudine eius. Et poſt regnũ eo
rum cum creuerint iniquitates cõ
ſ antio[illegible]us pceps in omnia. ſ intelligere
faciens.et aperto actu demonſtrans que nunc ꝓpo
nuntur. ſ opere
ſurget rex impudens facie ꝛ intel
complens vel faciens ſ has viſiones.
ligens ꝓpoſitiones. ꝛ roboꝛabi
ſ ĩno dei
tur foꝛtitudo eius. ſed ñ in virib⁹

a quo omnis poteſtas
ſuis. ꝛ ſupꝛa quã credi poteſt vni
ſ antichriſtus. de quo. et quar
uerſa vaſtabit. et pꝛoſperabiť ꝛ fa
tum qꝺ inceder feliciter
ciet. Et iťficiet robuſtos et popu
ſ necꝫ
lum ſanctoꝛum ſcꝺm voluntatem
ſ ad nutũ eius ſ opere
ſuam. et dirigetur dolus in manu
ſ in ſupbia magnus in ocu
eius. et coꝛ ſuum magnificabit. et
lis ſuis ſ ſan
in copia rerum omniũ occidet plu
ctoꝛum ſ deũ qui dicit.ꝑ me ꝓi
rimos. Et contra pꝛincipeꝫ pꝛinci
cipes regnant. ſ ita vt in tẽplo dei ſedeat oſtẽ
dens ſe tanqꝫ ſit deus. ſ ſpiritu labioꝛũ ſuoꝛum
interficiet impiũ ſ In elmaide diane tem
plum ſpoliare cupiẽs vbi amiſſo exercitu ſine manĩ
pum conſurget. et ſine manu cõ
bus cõtrit⁹ ẽ.id eſt.triſticia et moꝛbo perijt..
ſ ſucceſſione tempoꝛũ.
teretur. Et viſio veſpere et mane
ſ completa. ſ finita vaſtatione et emunda
tione veniente. ſ in
que dicta eſt vera eſt. Tu ergo ſi
coꝛde vel littera
gna viſioneꝫ. quia poſt multos di
ſ in coꝛde vel terra. ſ his viſis. Simile
dicit.abꝛaam viſo dño.loquar ad dñm meũ cũ ſim
es erit. Et ego daniel lãgui et egro
puluis et ci.
taui per dies. Cumqꝫ ſurrexiſſem
ſ factus omnib⁹ omnia.iamꝫ illud euangelicũ com
plens. Reddite ergo que ſunt ceſaris ceſari et q̃ ſunt
dei deo. ſ eũ
faciebam opera regis ꝛ ſtupebam
ſ nomia
ad viſionem. ꝛ non erat qui inter
regum et cũcta tempoꝛa regnoꝛũ. qꝛ hec nõ audiuit
pꝛetaretur.

Ca. IX.

In anno pri
ſ qui ſupꝛa dicitur balthaſar ſuc
ceſſiſſe q̃ pꝛimũ captũ iſrael ſoluit.
deinde cyrus. ſ nõ illius qui
in heſter legitur ſ q̃ et aſtiage
mo darij filij aſſueri
ſ pꝛimus
de ſemine medoꝛum qui impauit
ſup regnuꝫ chaldeoꝛũ. anno vno
regni eius. ego daniel intellexi in
ſ hieremie ſ numero.
libꝛis numerũ annoꝛũ. de quo ſer
mo factus eſt ad hieremiã pꝛophe
ſ templi
tam vt complerẽtur deſolationis
ſ nõ ingratus ꝓmiſſioni dei
hieruſalẽ ſeptuaginta anni. Et po
ſ mentis
ſui faciem meam ad dominũ deuꝫ
ſ caritatis pꝛiuilegio
meum rogare. et depꝛecari in ieiu
ſ hec ſunt arma penitentiuꝫ.
niis ſacco et cinere et oꝛaui domi
num deum meum ꝛ cõfeſſus ſum
ſ cui⁹ nos ſerui. ſ cui⁹
nos creatura ſ nos minimĩ
et dixi. Obſecro domine de⁹ ma
ſ contemptoꝛibus. ſ nõ ergo qꝺ polli
cetur deus ſtatim factur⁹ eſt.ſed eis ꝓmiſſa cõplet.
qui mandata eius cuſtodiunt.
gne et terribilis cuſtodiens pactũ

tum ſue volũtatis tra
hit. in cui⁹ manu dol⁹
dirigiť. qꝛ in illa fraus
ꝑ op⁹ adiuuať. qꝺ eñi
fallendo dicit. hoc mi
ra faciẽdo aſſerit. Nã
q̃dq̃d mendax lingua
ſimulat.ſꝫ q̃ſi vex eſſe
manus opis oſtentat

Et ſine manu
Nõ angeloꝝ bello nõ
ſanctoꝝ certamĩe. ſꝫ ꝑ
aduentuꝫ iudicis ſolo
oris ſpũ eterna moꝛte
feriet.

Tu ergo ſigna
Gabꝛiel expoſita viſi
one addit. Tu ĝ ſigna
viſionis obſcuritateꝫ
ſignãs nec patere mul
tis nec niſi ope cõplea
tur poſſe ĩtelligi

Inťpretareť.
ſicũ angelus. vel qꝛ re
ges audierat et coꝛum
noĩa neſciebat. futura
cognouerat.ſꝫ q̃ eſſent
tpe neſciebat. Stupe
bat ĝ q꜀ ſolũ facere po
terat. ꝛ dei ſciẽ omnia
committebat

Ca. IX
In anno pri.
Ne putemus eũ q̃ fili⁹
ytaſpis cui⁹ ſcꝺo ãno
templũ edificatũ ẽ. qꝺ
poꝛ. ſuſpicať vt annoſ
danielis extendat ſꝫ eũ
qui ab alexandꝛo rege
macedonũ ſupat⁹ eſt.
ꝛ nomẽ patris ꝛ victo
riam addidit. qꝛ pꝛm⁹
de ſemie medoꝝ ſub ĩ
tit regnũ chaldeoꝝ vt
auferat ꝓpter ſimilitu
dinem noĩs erroꝛẽ

Ego daniel in.
Pꝛedixit hieremias.
lxx. annos deſolatõis
tẽpli. p⁹ q̃s rediꝛꝫ ꝑplis
in iudeã. et edificareť
tẽplũ. q̃ res ñ facit da
nielẽ negligentẽ ſꝫ pꝛo
monet in ꝑcẽ. vt q꜀ de
us ꝑ ſuã ꝓmiſit demẽ
tiam. ꝑ ſuã impleat ꝓ
cem. ne ſuperbia negli
gentiaꝫ faceret. ꝛ negli
gentia offenſaꝫ pariat
legimus in geneſi. c. xx
annos penitentie con
ſtitutos ante diluuiũ.
Sꝫ qꝛ. c. annis filij ho
minũ penitere neglexe
runt nõ expectat deus
vt. xx. compleanť. ſꝫ añ
infert: quod poſtea fu
erat cõminať. Vñ et
ad hieremiã diciť. ob
duriciam iudeoꝝ. Ne
oꝛes ꝓ poplo h. quia
non exaudiam te. Et

ad ſamuel. Uſqꝫquo
luges ſuper ſaul. Ego
abieci eū. Igit̄ in ſacco
et ī cinere poſtulat im
pleri quod de⁹ pmiſit
nō ꝗ ſit incredulus fu
turorum.

ſi diligitis me manda
et miſericordiam diligentib⁹ te et
ta mea ſeruate. ſpeccata
cuſtodientibus mādata tua. Pec
populi in ſua pſona enumerat. quia, vn⁹ ex eis. ſicut
paulus in epiſtola ad romanos. ſin nos.
ſin alios.
cauimus iniquitatē fecim⁹ impie
egimus. ꝛ receſſimus ꝛ declinaui
mus a mandatis tuis ac iudiciis.
ſquia ſqui vos ſpernit me
Non obediuimus ſeruis tuiſ pro
ſpernit
phetis. qui locuti ſunt in nomine
ſnon ſuo
tuo regibus noſtris. principibus
ſnemo ergo
noſtris. patribus noſtris. omniqꝫ
excuſabilis. ſid eſt nobis ſqꝛ iuſte patimur que
populo terre. Tibi domine iuſticia
meremur ſconfuſio faciei mee cooperuit me.
ſſcd͠m iuſticiā tuā.
nobiſ autē confuſio faciei ſicut ē
ſducib⁹ quia duces de iuda. vn̄ nō deficiet
ſpatꝫ. priceps de iuda ꝛc
hodie viro iuda et habitatoribus
ſſimiles in pena ſicut in culpa ſhis qui fue
hieruſalem et omni iſrael. his qui
runt duces et habitatores hieruſalē. modo enim nul
li tales erant ſdiſperſi
prope ſunt. ꝛ his qui procul i vni
ſa te ſa terra tua.
uerſis terris ad quas eieciſti eos
ſquaſi nō te incuſo. ſed me. et meos ac
propter iniquitates eoꝝ in quib⁹
cuſo ſcōtra
ſmirū qꝛ ſerui cōtra dn̄m ſꝙ
peccauerūt in te domine Nobis cō
fuſio faciei et regib⁹ noſtris et pri
cipibus noſtris et patribuſ noſtriſ
ſqꝛ ſupra dixerat tibi do
mine iuſticia. ne tantū iuſtus putetur addit. tibi aūt
d. d. n. ꝛc. vt iudicis ſententiam flectat ad miſericor
diam. ſſibi confuſio
qui peccauerunt. Tibi aūt domino
deo noſtro miſericordia ꝛ propici
atio. quia receſſimus a te. ꝛ nō au
ſqui dicit. attēdite popule me⁹ legem meā
diuim⁹ vocē domini dei noſtri vt
ſpficientes
ambularem⁹ in lege eius quā po
ſnō alijs ſquib⁹ credendū eſt
ſuit nobis p ſeruos ſuos pphetaſ
ſtū ſomnes declinauerūt ſimul ꝛ.ſ. ſqd
et omnis iſrael preuaricati ſunt le
mirum ſa te inclinante.
gem tuam. ꝛ declinauerūt ne audi
ſnon tota in nos effūditur
rent vocē tuā. ꝛ ſtillauit ſup nos
ira quā ferre nō poſſumus.
maledictio ꝛ deteſtatio ꝙ ſcripta ē
ſſ deutero. maledictiōes et bn̄dictiōes legis⁹ ꝗ p⁹ea
dicte ſunt in monte garizim. et hebal ſuper iuſtos et
in libro moyſi ſerui dei qꝛ pecca
peccatores ſeffectu.ſ.
uimus ei. Et ſtatuit ſermōes ſuos
ſopprimendos.
quos locutus eſt ſup nos ꝛ ſuper
ſnō ſcd͠m deū
principes noſtros qui iudicaue
runt nos. vt ſupinduceret in nos
ſyperbole.
malum magnū quale nunqꝫ fuit
ſub omni celo ſcd͠m quod factum
eſt in hieruſalem. ſicut ſcriptū eſt
in lege moiſi. Omne malū hoc ve
ſtū ſgrandis duricia eſtā
flagellati nō rogant. vel ſi rogant nō auertuntur ab
nit ſup nos. Et non rogauim⁹ fa
iniquitate.
ciem tuam domine deuſ noſter vt
ſad te.
reuerteremur ab iniquitatibuſ no
ſid eſt.
ſtris. et cogitaremus veritatē tuā.
ſnoſtram
Et vigilauit dominuſ ſup maliciā
et adduxit eam ſup nos. Iuſt⁹ do
minus deuſ noſter in omnib⁹ ope
ribus ꝙ fecit. Non enī audiuimuſ
vocem eius Et nunc domine de⁹
ſantiquū recolit beneficiū. vt ad
noſter qui eduxiſti populū tuum
ſimile, puocet deū.
de terra egipti in manu forti. ꝛ fe
ſgloriā ſſicut in hac die
ciſti tibi nomen ſcd͠m diem hanc.
ſin nos ſin pximos.
peccauim⁹ iniquitatem fecim⁹ do
ſſed
mine in omnē iuſticiam tuā Auer
tatur obſecro ira tua et furor tuuſ
ſp hoc rem inducit rethorice ſſyon
a ciuitate tua hieruſalē et a monte
ſancto tuo. Propter peccata enim
ſReddā peccata patrū in filios vſqꝫ
noſtra et iniquitates patrū noſtro
in terciā. et q. g.
rum. hieruſalē et popul⁹ tu⁹ i op
ſgentibus
probrio ſunt omnib⁹ p circuitum
noſtrū. Nunc autē exaudi de⁹ no
ſter orationē ſerui tui et preces ei⁹
ſimple qd̄ pmiſiſti. ſtemplum.
et oſtende faciē tuam ſup ſanctua
rium tuū quod deſertum ē. Pro
ſnō nos ꝗ indigni ſantropoſpatos qn̄ ex
audimur. inclinare deus aurē videtur. qn̄ reſpicit vi
detur nos dignanter reſpicere oculis. qn̄ auertit fa
ciem. et oculis et auribus videmur indigni
pter temetipſum inclina deuſ me⁹
ſfac nos dignos viſione tua
aurem tuam. et audi. aperi oculoſ
et auditione
tuos et vide deſolationem noſtrā
ſſi nō nos. ſaltem ciuitatem
et ciuitatē ſup quā inuocatum eſt
ſda gloriā nomini tuo, ſqꝛ indigni.
nomen tuū. Neqꝫ enim i iuſtifica
ſhumiliter
tionibus noſtris pſternimus pre
ſde quib⁹
preſumimus ſſcd͠m mul
ces ante faciem tuā. ſed in miſera
titudinem miſerationū tuarū dele iniquitatē noſtram
ſſeruos.ſ.
tionibus tuis multis. Exaudi do
ſet ſi iratus ſet ſi aduerſus
mine. placare domine. attende et
ſqd̄ petim⁹ ſvelociter exaudi nos ſquo nichil
fac. Ne moreris propter temetipſū
mai⁹. qd ergo propter ſemetipſum rogat⁹ pōt negare
ſaffectuoſe ſſiō ſne deos alienos honorē tuū
deus meus. quia nomē tuū inuo

Et vigilauit ꝛc.
Qn̄ ppter peccata cor
ripimur vigilat ſuper
nos deuſ. qn̄ hoc non
facit dormire dicit̄ no
bis. Unde in pſalmo
Surrexit tāqꝫ dormi
ens dn̄s. tanqꝫ potēs
c. a. u. Malicia enim
et nequicia noſtra ine
briat eum. ꝙ qn̄ in no
bis corripit̄ euigilare
dicit̄. et d̄ ebrietate cō
ſurgere. vt nos ebrios
euigilare faciat iuſticie

¶ Septuaginta hebdomades adbreuiate ſunt ſuper po. Hebrei exponunt ita. Quaſi. O daniel ſcito ab hac die qua tibi nunc loquor. erat aūt annus primus darij qui occidit balthaſar. et regnū chaldeorum in pſas medoſqꝫ tranſtulit. vſqꝫ ad. lxx. annum hebdomadarū. id ē. annos. cccc. xc. hec populo tuo ꝑ partes accident. Primum ꝓpiciabit̃ tibi deus ſicut peccanti. et delebit̃ peccatū. et finē accipiet ꝑuaricatio. nunc eīn vrbe et templo deſtructis in luctu eſt populus. ſed in breui reſtaurabitur. et nō ſolū hoc fiet ī hiſ lxx. hebdomadibꝫ. ſed naſcet̃ chriſtus. i. iuſticia ſempiterna. ⁊ ſignabitur viſio et ꝓphetia vt ꝓpha non inueniat̃ in iſrael. et vngat̃ ſanctus ſanctoꝝ: de quo propterea vnxit te deus deus tuus oleo le. ⁊c. qui dicit. Sancti eſtote quia ego ſanct⁹ ſum. Scito ergo qꝛ ab hac die qua nunc tibi loquor. et dei ſermonē ꝓmitto ꝙ reuertat̃ populus. et hieruſalē reſtauret̃. vſqꝫ ad chriſtum et deſolatōem tēpli hebdomades numerent̃. lxij. et alie. vij. in quibꝫ iuxta ordinē ſuū duę res fient. de qꝫ bus ante dixi. ꝙ reuertatur populuſ ⁊ redi ficet̃ platea a neemia. et eſdra ſub artaxerſe. xx. anno regni eius. In fine ergo hebdomadarum cōplebit̃ dei ſententia in anguſtia tēporū quando rurſum deſtruet̃ templū et capiet̃ ciuitas. Nam poſt. lxij. hebdomades occidet̃ chriſtus. et nō erit eius populus q̄ cū negaturus eſt. ſiue vt illi dicūt. non erit illius populi imperiū quod putabat ſe retenturū. et q̄d dico de chriſto occidendo. et negaturo populo penitus deſerendo. cum et ciuitatem et ſanctuariū diſſipaturus ſit populus romanus cū duce venturo. i. veſpaſiano. quo mortuo tranſactis. vij. hebdomadibꝫ. i. an. xlix. eli⁹ adrianus a quo poſtea de ruinis hieruſalē vrbs elia condita eſt. rebellantes iudeos timotuphbo magiſtro exercitus pugnante ſupauit. ⁊ tūc defecit hoſtia et ſacrificiū. et vſqꝫ ad conſummatōem mundi cōtinuabit̃ deſolatō.

¶ Tertullianus in libro contra iudeos hec ad uerbuꝫ ait. Vñ ꝗ oſtēdim⁹ quia chriſtus venit intra. lxij. hebdomadas. Numerus a primo anno darij qm̄ eo tempore oſtendit̃ danieli viſio hec. dicit eīn intellige et conijce a ꝓphetatione ſermonis reſpondere me tibi hec q̄ ſequūt̃ in textu de cōſtructione muri ⁊c. Vñ a primo anno darij debem⁹ computare. Tūc eīn hanc viſionē vidit daniel. Videamus igit̃ quot modo anni impleant̃ vſqꝫ ad aduentū chriſti. Darius regnauit annis. xix. artaxerſes. xli. ochus q̄ et cyr⁹ annis. xxiiij. argus vno anno. alius darius qui et melaſ. xxi. alexander macedo annis. xij. poſt eum regnauit ſother ī alexandria annis. xxxv. cui ſuccedēs philadelph⁹ regnauit ānis triginta nouē. P⁹ hūc euergetes annis xxv. deinde philopater. xvij. poſt hunc epiphanes. xxiiij. Item alius euergetes annis. xxxvij. Sother annis. xxxviij. ptholomeus. xxxvij. cleopatra annis. xx. et menſibus ſex. Itē cleopatra ꝯregnauit auguſto annis. xiij. p⁹ cleopatrā auguſtus alijs. xliij. īpauit. Nā oēs anni auguſti fuerūt nūo. lvi. Scimus aūt ꝙ in. xl. anno et primo imperij auguſti. qui poſt mortem cleopatre imperauit natus eſt chriſt⁹. et ſupuixit auguſt⁹ ex quo nat⁹ eſt chriſt⁹ annos. xv. et erunt reliqua tempora annoꝝ ī die natiuitatis chriſti in annum auguſti. xli. poſt mortē cleopatre anni. ccc. xxxvij. et menſes. vi. vnde iplent̃. lxij. hebdomades. et dimidia. q̄ faciūt ānos. ccc. xxxvij. ⁊ mēſes. vi. in die natiuitatis chriſti ⁊ manifeſtata eſt iuſticia eterna et vnct⁹ eſt ſcs ſanctorum. id eſt chriſtus et ſignata eſt viſio et ꝓphetia et dimiſſa ſunt peccata ꝑ fidem nominis chriſti. Quid eſt aūt ꝙ dicit ſignare viſum et ꝓphetiā qm̄ omnes ꝓphetę venturū annunciabant et paſſurū. Quia ergo impleta eſt ꝓphetia ꝑ aduentū eius ſignari dicebat viſionē et ꝓphetiam. qm̄ ſignaculum eſt omniū ꝓphetarum implens omnia quę retro de eo annunciabāt ꝓphetę. quia poſt aduentum et paſſionē eius. iam nō viſio neqꝫ ꝓphetia ē quę chriſtū nunciet eſſe venturū. et paulopoſt inquit videamus quid alię vij. et dimidia hebdomades. quę ſupſunt diuiſe in abſciſione priorū hebdomadarū in quo anno vel actu ſint implete. Poſt auguſtū eīn qui ſupuixit poſt natiuitatē chriſti anni. xv. efficiunt̃. cui ſucceſſit tiberius ceſar annis. xxij. et menſibus ſeptē. et diebꝫ. xxviij. anno. xv. imperij eius baptiſat̃ chriſtus. habens annos quaſi. xxx. Itē gaius caligula annis tribꝫ menſibꝫ octo diebꝫ. xiij. Nero annis. xiiij. mēſibꝫ. vij. diebꝫ. xij. Galba menſibus. vij. diebꝫ. xxviij. otho imperator. viij. menſibus diebꝫ tribꝫ. vitellius menſibꝫ. viij. diebus. xxviij. veſpaſianuſ anno primo imperij ſui debellauit iudeos et fiunt anni numero. lij. et menſes ſex. Nam impauit annis. xi. atqꝫ ita in die expugnatōnis iudei impleuerūt ſeptuaginta hebdomades ꝑdictaſ a daniele

¶ Septuaginta. Beda in libro de natura rerū. Hec verba chriſti incarnationem deſignant. q̄ legē et ꝓphetas impleuit. ⁊ vnctus eſt o. l. ꝑ. p. ſuiſ hebdomades. lxx. ꝑ ſeptenos annoſ diſtincte cccc. et. xc. annos lunares inſinuant. Sꝫ notandum ꝙ eaſdē hebdomadas. nō ſimpliciter annotatas. ſꝫ adbreuiatas aſſerit occulte cōmonens vt breuiores ſolito annoſ nouerim⁹ indicatos. Scito ergo inquit. ⁊ aduerte ab exitu ſermoniſ vt iterū edificet̃ hrlm vſqꝫ ad chriſtū ducē hebdomades. vij. ⁊ hebdomades. lxij. erūt. et rurſus ędificabit̃ platea. ⁊ muri ī āguſtia tpꝫ. eſdra narrāte didicimus ꝙ neemias pincerna regis artaxerſis viceſimo anno regni eius menſe niſan impetrauit ab eo reſtaurari muros hieruſalem. templo multo ante cyro ꝑmittente conſtructo et q̄ ipm̄ quoqꝫ opus vt dictū eſt in anguſtia temporis ꝑfecerit. adeo. ſ. a finitimis gentibꝫ impugnat⁹ vt ſtructores ſinguli gladio renes accincti vna manu pugnaſſe altera murum recupaſſe narrent̃. Ab hoc igit̃ tempe vſqꝫ ad chriſtū ducēꝫ. lxx. hebdomades cōputantur. id ē. anni duodenoꝝ menſiū lunariū. cccc. xc. qui ſunt anni ſolares cccc. lxxv. Siquidē pſe a prefato. xx. anno regis artaxerſis vſqꝫ ad mortē darij. regnauerunt annis. c. xviij. Ex hinc macedones vſqꝫ ad interitū cleopatre ānis. ccc. inde romani vſqꝫ ad. xviij. tyberij ceſaris annū monarchiam tenuerunt annis. lvij. qui ſunt ſimul vt diximuſ anni ſolares. cccc. lxxv. Et cōtinent̃ circulis decē nouenalibꝫ. xxv. decies eīn nouies. xxv. fiūt. cccc. lxxv. et quia in ſingulis circulis emboliſmi. vij. accreſcunt multiplica. xxv. ꝑ. vij. et fiunt. clxxv. qui ſunt menſes emboliſmi. cccc. lxxv. annoꝝ. Si ergo vis ſcire quot annos lunares faciant iſti mēſes. diuide ꝑ duodecim. clxxv menſes. ⁊ faciunt annos. xiiij. et mēſes. vij. hos iunge ad ſupradictos. cccc. lxxv. annos erūt. cccc. lxxxix. anni ⁊. vij. menſeſ. ⁊ hos ſupfluos mēſes adde ad partē octauidecimi anni imperij tyberij ſub quo dñs paſſus eſt et inuenies ꝑfinitas hebdomadas vel ꝑfinituꝫ terminū id eſt ab exitu ſermonis quo ꝑceptū eſt vt redificarent̃ muri hieruſalē. vſqꝫ ad eius paſſionē. lxx. hebdomadas adbreuiatas. i. annos lunares. cccc. xc. Ad eius vero baptiſmū qn̄ unctus eſt ſanctus ſanctoꝝ. deſcendente ſup eum ſpūſancto. ſicut columba nō ſolū hebdomadas. vij. et. lxij. fuiſſe completas ſed et partē iā ſeptuageſimę hebdomadę inchoatā. ⁊ poſt hebdomadas inquit. lxij. occidetur chriſtus. et nō erit eius populus qui eū negaturus eſt. Nō ſtatim poſt. lxij. et. vij. hebdomadas. ſed in fine. lxx. hebdomadę occiſus eſt chriſtus quā ideo quantū cōijcere poſſum⁹ ſegregauit a cęteris hebdomadibꝫ quia ꝓ hac erat plura relaturus Nam et chriſtus in illa crucifixus ⁊ a populo ꝑfido nō modo in paſſione: verū ꝯtinuo ex quo a iohanne ꝑdicari cepit. negatus eſt. Nō aūt ſequit̃. et ciuitatē et ſanctuariū diſſipabit ꝑpls

ſ in ꝑtectionē.
catum eſt ſuper ciuitatē et ſup po
ſ ueere q̄ tuū ē ſ adhuc te loquente di
cam adſum ſ endiadis
pulum tuū. Cūqꝫ adhuc loquerer
ſ qꝛ eſt cōfeſſio laudis determinat.
ſ nō tan
et orarē et confiterer peccata mea.
tum populi. qꝛ in multis offendimus omnes. vel ex
et peccata populi mei iſrael. vt ꝑ
humilitate. et ſi nō peccauit: ſe populo adiungit vt
ſternerem preces meas in conſpe
veniā conſequatur
ctu dei mei. pro monte ſancto dei
ſ vñ. adhuc eo loquente. dicā ecce adſum.
mei. adhuc loquente me in orati
ſ nō ſexū. ſed virtuteꝫ ſignificat
one mea. ecce vir gabriel quem vi
honorabilior ſexu ſ in ꝑterita viſione quā hic
derā in viſione a principio cito vo
exſequitur ſ qꝛ a ſacrificō matutino
vſqꝫ ad veſpertinū oratio durauit et loco dei ad mi
lans tetigit me in tempore ſacrifi
ſericordiā flexit. vñ multū valet deprecatio iuſti aſſidua.
ſ tam obſcura eſt viſio vt
etiam ꝓpheta doceri egeat.
cii veſpertini. et docuit me et locu

tus eſt mihi. dixitqꝫ. Daniel: nunc
ſ nō a facie dei. vt ab eo recederē q̄ vbiqꝫ ē. ſꝫ vt te
docerē ab inuiſibilitate factus tibi viſibilis
egreſſus ſum vt docerē te et intelli
ſ ex quo rogare incepiſti impetraſti.
geres. Ab exordio precum tuaruꝫ
ſ a deo. ſ ſententia.
egreſſus eſt ſermo. Ego autē veni
ſ que ignoras. ſ Diue deo
amabilis. et di amore dign⁹ vt ſalomō ydida dicitur
vt indicarem tibi. qꝛ vir deſiderio
vel vir deſideriorū vt ꝑ deſiderio tuo ſecreta audias cōſci⁹ futurorū ſ Si hoc danieli dicitur. q̄d noſ
rum es tu. Tu ergo animaduerte
facere oportꝫ. quorū oculi ignorantie tenebris et caligine viciorū cecati ſūt ſ o daniel. hic ex perſona
dei loquitur. Septuaginta. ⁊c
ſermonem. et intellige viſionem.
ſ Quaſi. cito reſpiciet de⁹ populū tuū ꝑ quo rogaſti qui tū nō eius eſt ſicut dixiſti ibi. qꝛ nomē tuuꝫ inuocatū eſt ſup c. et ſup populū tuū. ſed tuus eſt ꝑ quo ſupplicaſti. ſ annorū. i. cccc. xc. ab exitu ſermonis vt iterum edificetur hieruſalē ſ non numero. ſ. vt nō ſint. cccc. xc. anni ſed quantitate. nō eſt
Septuagita hebdomades adbre
vt aiunt. ſcōm annū ſolarē cōputantur qui habet dies. ccc. lxv. ſed ſcōm lunarē annū qui habet dies. ccc liiij. ſuperat ſolaris lunarem diebus. xi.
ſ nō meū vt di
uiatę ſunt ſup populum tuum et

cū duce venturo et finis eius vaſtitas .et poſt finē belli ſtatuta deſolatio· non ad .lxx· hebdomadas ptinet. p̄dictum eīm fuerat ꝙ ipſe hebdomades vſqꝫ ad chriſti ducatum ptingerent. ſed ſcriptura p̄dicto aduentu et paſſione ipſius. quid etiā poſt hanc populo qui eum accipere nollet eſſet euenturum oſtendit. ducem eīm eſſe venturū tytū dicit· qui ſcꝫ· xlij· anno dominice paſſionis ita cū populo romano ciuitatem ⁊ ſanctuariū diſſipauit. vt non remaneret lapis ſup lapidem. Vnde his p anticipationē prelibatis· mox ad exponendum hebdomade quā omiſerat euentū redit Cōfirmabit autē pactum ſcꝫ fidei multiſ. hebdomadas vna. id ē. ipſa nouiſſima· in qua vel iohannes baptiſta. vel dominus· vel apoſtoli p̄dicādo· multos ad fidem conuerterunt. ⁊ in dimidio hebdomadis deficiet hoſtia ⁊ ſacrificium. dimidiū hebdomadis hui⁹ q̄ntuſdecimus annus tyberij ceſaris erat· quādo īchoato chriſti baptiſmate hoſtiarū purificatio fidelibus paulatim vileſcere cepit· Itē quod ſequit in tēplo erit abominatio deſolationis. et vſqꝫ ad cōſummatōem et finem pſeuerabit deſolatio· ad ſequētia tempora reſpicit· ē ꝓphetię veritatem hyſtoria veterum et noſtrorum temporum euentus teſtat. Totum ideo teſtimonium ꝓphetę ponētes quantuꝫ facultas ſuppetebat expoſuimus. quia hoc et a pleriſqꝫ lectoribus ignorari et ſpeciale genus hebdomade flagitare cognouimus· fallunt eīm qui putant hebręos talibꝰ annis vſoſ. alioquin tota veteris inſtrumenti ſeries vacillat· nec vlli⁹ ętas tanta quanta ſcripta eſt debet intelligi· ſed ad lune curſum ſtringi· Sciendum ſane ꝙ affricanus hebdomadarū curſum quē nos in decimūſeptimū vel decimūoctauū tyberij ceſaris annum quo dominuꝫ paſſum credimus. iuxta cronicā euſebij pduximus ab eodem quo nos incipiens exordio q̄rtodecimo eiuſdem impatoris anno. quo eum paſſum credidit putat eē cōpletum. ponens ānos regni pſarū. cxv. macedonū. ccc. romanoꝝ. lx. Sꝫ diligens lector qḋ magis putauerit ſequendū eligat.

pſti. Simile loqtur deus in exodo ad moyſen. deleē de qꝛ peccauit popul⁹ tu⁹. quaſi n̄ me⁹ quē deſeruit.
ſ nō meā ſ In paſ

ſup vrbem ſanctam tuam vt con-
ſione chriſti qui tulit peccata mūdi
ſ deleta.
ſumetur preuaricatio. ⁊ fineꝫ acci-
ſ expoſitio.
ſ tempore grē.
piat peccatum. et deleatur iniqui-
ſ euangelij
ſ q̄ legis iuſticiaꝫ vincat
tas. et adducatur iuſticia ſempiter-
ſ lex et ꝓphete vſqꝫ ad iohannē quia. ante
na. et impleat viſio ⁊ prophetia et
aduentum chriſti hec omnia magis ſperabantur q̄ tenerentur.
ſ attentum
vngatur ſanctus ſcōꝝ. Scito er-
reddit ſ amoꝝ. id ē. cccc xc. ab exitu ſermonis vt reſpondeatur ab artaxerſe
go et animaduerte ab exitu ſermo-
et edificetur hieruſalē
nis. vt iterum ędificetur hieruſalē
ſ duci ſ nouiſſimā videtur ſe
vſqꝫ ad chriſtum ducem hebdo-
parare quaſi ī ea plura locutur⁹. de qua ſubdit. et
mades ſeptē ⁊ hebdomades ſexa-
cōfirmabit pactū multis hebdomas vna ſ a ne
gintaduę erunt· et rurſum ędifica-
ēnia ſ hieruſalem ſ in breui.
bitur platęa· et muri in anguſtia tē-
porum Et poſt hebdomades ſexa-
ſ ſubaudis. et. vij. ſ nō ſtatim eis impletis ſꝫ p⁹ea in fine. lxx.
gintaduas occidet chriſtus. et nō
ſ ſed ceſaris vel dyaboli. vnde. partes vulpiū erunt. ſ nō habe
erit eius populuſ qui eum negatu-

¶ Affricanus Vicēſimo āno artaxerxis regis pſarum pceſſit ſermo quando neemias eius pincerna ſicut in eſdra legitur rogauit et impetrauit vt reędificaretur hieruſalē· et hic eſt ſermo qui egreſſus eſt qui extruende vrbis dedit licentiam quę vſqꝫ ad tempus illud vicinarū gentiū patebat incurſibus. Siquidē ad cyri regis imperiū qui volentibus reuerti in hieruſalē dederat poteſtatem ieſus et zorobabel et eſdras ſacerdos. et qui cū eis pſiſci voluerunt templū ⁊ vrbem ⁊ muros eius edificare conati ſunt: pꝛohibētibus in circuitu nationibꝰ ne impleretur opus. quaſi hoc fieret regis iniuſſu. Pendebat ergo opus interruptū. vſqꝫ ad neemiā. et· xx· artaxerxis annum quo tempore regni pſarum. centū. xv. anni fuerant euoluti. captiuitatis autem hieruſalē. c.lxxxv. Tunc primū artaxerxis iuſſit muros extrui. et neemias prefuit operi. Tunc ędificata eſt platęa ⁊ muri circundati. Ex illo tempore ſi numerare velis. lxx. annoꝝ hebdomades vſqꝫ ad chriſtū inuenire poteris· Si vero harū hebdomadarum principium ab alio tempore ſumimus· ⁊ tempora non occurrunt ⁊ multa contraria incurrimus. Nā et ſi a cyro· ⁊ prima eius indulgentia. qua iudęorum laxata eſt captiuitas. lxx. hebdomades numeramus centū annos ⁊ eo amplius inueniemus qui

iſtum hebdomadarum excedant numerū. ⁊ multo plures ſi ex quo danieli locutus eſt angelus. additqꝫ amplior numerus ſi captiuitatis principium habueris hebdomadarū exordium. pmāſit eīm regnū pſaruꝫ vſqꝫ ad initium macedonuꝫ annis. cc. xxx· et macedones regnauerunt annis. ccc. atqꝫ exinde vſqꝫ ad annum· xv. tyberij ceſaris quando chriſtus paſſus eſt anni ſunt· lx. qui omnes faciunt. d. xc· ita vt centum ſupſint anni· a viceſimo autē anno artaxerxis vſqꝫ ad chriſtum complentur hebdomades. lxx· iuxta lunarem ſupputatōnem hebręorū qui mēſes non iuxta ſolis ſed lune curſum numerāt· Nam a cēteſimo ⁊ .xv anno regni pſaruꝫ quū artaxerxis eiuſdem regni viceſimum imperij ſui agebat ānū· ⁊ erat octogeſimę ⁊ tercię olimpiadis annuſquartuſ vſqꝫ ad ducēteſimā ⁊ ſecundā olimpiadem et ſcḋm eiuſdem olimpiadiſ annum. tyberijqꝫ ceſaris annum· xv· colligunt anni· cccc. lxxv· qui faciunt ānos hebręoꝝ. cccc. xc·

eius regem niſi ceſarem. et alibi. hunc neſcimus vnde ſit. ſ ideo ſ templū·
rus eſt. Et ciuitatē et ſanctuarium
ſ romanus ſ veſpaſiano
diſſipabit populus cum duce ven-
turo. et finis eius vaſtitas· et poſt
ſ ſub veſpaſiano ſ a deo in eternū
finem belli ſtatuta deſolatio· Con-
firmabit autē pactum multis he-
ſ nā iam tres anni
bdomas vna· et in dimidio heb-
pterierant nouiſſime hebdomade. quū dñs baptiſat⁹
domadis deficiet hoſtia et ſacrifi-
eſt. i. cccc· octogeſimo. vi. quibus adijciuntur tres anni et ſex menſes. et pars. xvij. anni tyberij. et ſunt cccc. xc.
ſ abomīata deſolatio
ſ abominādā ſacrificia poſt mortē chriſti
cium. Et in templo erit abomina-
ſ mundi.
tio deſolatōnis. et vſqꝫ ad conſum-
mationem et finem perſeuerabit
ſ iudeorū
deſolatio·

¶ Ca. X

ANno tercio regni cyri regis perſarum verbū reuelatū ē danieli cognomēto balthaſar ⁊ verbum
ſ dei q̄ hoc factur⁹ ē et ꝓphete q̄ intellectur⁹
verū et fortitudo magna· itellexit

¶ Nota affricanuꝫ ⁊ bedam in ſumma conuenientes in hoc ſolo diſſentire qḋ affrican⁹ dicit regni romani ſexaginta annos fuiſſe vſqꝫ ad .xv. annum tyberij ceſaris quando dicit paſſum chriſtū Beda vero ·lvij· annos vſqꝫ ad· xviij. annum regni tyberij ceſariſ quū dicit chriſtum paſſum Licet ergo dicat ·lvij· annos fuiſſe vſqꝫ ad annuꝫ. xviij· tyberij ceſaris in quo innuit nō niſi. lvij· annos fuiſſe vſqꝫ ad. xviij: an· ty. ceſariſ. tn̄ cū affricano in ſūma conuenit. qa qḋ affricanus i regno pſarū minus ponit. in regno romanoꝝ plus ponit. Si ſequamur bedaꝫ qui dicit chriſtū· xviij· anno tyberij paſſum fuiſſe. quia ſm lucā ſtatim poſt. xxx annū qui fuit xv. annus tyberij ceſaris chriſtus eſt baptizatus. Deinde p⁹ tres annos paſſus nō. xv. an. ty· ce.

¶ Scito ergo· Nō nos moueant hebręi ſi prius numerent. vij. hebdomades. ⁊ poſtea ·lxij. ⁊ rurſus vna i duas ptes diuidat· Eſt eīm hoc ydioma hebręi ſermonis· ⁊ antiquę latinitatis· vt añ minorem numerū ſupputent. poſt maiorē. Vbi gratia Nos iuxta ꝓprietatē linguę noſtrę· nunc dicimus abraam vixit annos· c· lxxv. Illi econtrario vixit· v· lxx. c. Nō igitur vt legit ita adimplet. ſꝫ vt totū pariter ſupputetur. ita finem accepit· Nec ignorandū quoſdam illoꝝ dicere· qḋ vna hebdomas de q̄ dr̄. cōfirmabit a·p·m·e·u· diuidat in veſpaſianū ⁊ adrianū. vt iuxta hyſtoriā ioſephi veſpaſianus et tytus tribus annis. ⁊ ſeptē menſibus pacē cum iudęis fecerit Tres autē anni ⁊ ſex menſes ſub adriano computentur. quū hrl'm oīo ſubuerſa eſt· ⁊ iudei cateruatim ceſi. ita vt a iudęę quoqꝫ finibꝰ pellerentur. hoc aiunt hebręi non magnopere curantes a primo anno darij regis pſarum vſqꝫ ad extremā euerſionem hieruſalem. quę ſub adriano accidit· computari olimpiades· c. lxxiiij. i. annos .ſ. d. c. xcvi· qui faciunt hebdomadas hebraicas. xcix. ⁊ annos tres quū chochebas dux hebręorū eſt oppꝛeſſus ⁊ hieruſalem vſqꝫ ad ſolū diruta eſt

¶ Cōfirmabit aūt pactū Iohānes. ſ. ⁊ chriſto ⁊ aplis p̄dicātibꝰ multi ſaluati ſunt. ⁊ cepit ver⁹ hoſtia i cordibꝰ fideliū vel electoꝝ vileſcere.

¶ Confirmabit aūt p. m. Hoc ḋ tribꝰ annis intelligendū eſt. ⁊ dimidio qbꝰ chriſt⁹ p̄dicauit. ⁊ qḋ pñbꝰ pmiſerat: cōfirmauit. Ca. X

¶ Anno tercio. In fine primę viſionis legimus quia fuit daniel vſqꝫ

ad annū primū cyri re
gis·q̄d ſic accipiendū
eſt ꝙ fuit apd̄ chalde-
os in p̄ſtina dignita-
te vſq̧ ad annū pmūz
cyri regiſ.ꝛ pꝰ i medoſ
trāſlatꝰ. vbi āno pmo
cyri regis·lxx· hebdo-
madarū ſacramēta co
gnouit·Nūc tercio an
no regis cyri hec vidiſ
ſe narrat.

In dieb⁹ illis
Anagoge· Qui in lu-
ctu eſt et ſponſi luget
abſentiā non comedit
panē deſiderabilē qui
de celo deſcē.neq̧ ſoli
dū cibū capit q̄ p car-
nē intelligit· nec vinū
bibit qd̄ letificat cor
hoīs.nec exhilarat fa-
ciē i oleo·ħ aūt ieiuniū
īpetrabiles fac̄ lacmaſ
ſpōſe.ſi qñ fuit ſpōſuſ
ablatꝰ ab ea nec dani
el q̄q̧ aliter audet do-
minū deprecari.

Iuxta fluuiuz
Ezechiel iuxta fluuiū
chobar vidit viſionē
iobi baptiſte ſup fluē
ta iordanis apti ſunt
celi· Taceāt ḡ delirami
ta coꝝ qui vmbras et
imagines i v̄itate q̄rē
tes ip̄am conant̄ euer-
re vt flumina et arbo
res ꝛ padiſū allegorie
legib⁹ mentiant̄

Tygris fluuiꝰ a ty-
gride velociſſima be-
ſtia.nimia ſui velocita
te nomē acq̄ſiuit

Veſtitꝰ lineis
Theodocio balthei ſ.
lxx·biſſinuz.aq̄la caip
id eſt.precipua.

Et renes eius.
In expoſitōe hieroni
mi ſup ezechielē ħ ple
ne expoſita inuenies

Vidi autē ego
Simile paulꝰ i actib⁹
aploꝝ paſſꝰ ē vt cete-
ris ñ vidētib⁹ viſionē
ſolꝰ aſpiceꝛ. alij ſonū
audierūt.ħ vim vocis
nō intellexerūt·

Deſideriorūz
Symachꝰ. Deſidera
bilis·q: oīs ſacꝰ hñs
in ſe aīe pulcritudinēz
amat̄ a deo.

Quia ex die p.
Statim ē auditꝰ ħ nō
ſtatim miſſus ē angelꝰ
datur i mora occaſio
amplꝰ deprecādi ꝛ de
ſiderādi vt amplꝰ poſ
ſet mereri.

Qd̄ aūt ait·ego in-

ſ nos quoq̧ litteras fruſtra vi
q̧ ſermonez. Intelligentia enī eſt
demus aut legimus niſi intelligamus
opus in viſione. In diebus illis
ſ conuertimini ad me in toto corde
vrō i ieiunio et fletu et plāctu ſ p miſterio trinita
tis.
ſ ne trāſitoria
ego daniel lugebam trium hebdo
et fortuita videat̄ ōpatio ſ celeſtē ſ quaſi a
madarum diebus.panē deſidera-
cibis delicatoribus abſtinui.qd̄ nobis multomagis
faciēdū e ꝑe ieiunij q̄ eni illicitis vtūtur abſtinere de
bēt etiā a licitis. ſ pfecte. ſ corpꝰ xpi ſ ſāguis
bilem non comedi.et caro et vinū
non introierunt in os meum· Sz
ſ more pſarū et medorū qui vſq̧ hodie pro
balneis vtuntur vnguentis
neq̧ vnguento vnctꝰ ſum· donec
ſ finis nō pugna coronat. ſ p miſterio trinita
complerentur triū hebdomadaruz
tis.
dies. Die autē viceſima et quarta
menſis primi eram iuxta fluuium
ſ eleuatōe
magnum qui eſt tygris· et leuaui
opus eſt oculorum.vt miſtica videamus.
ſ mentis. ſ ſic ſ ſyma
chus.quaſi vir.non enim vir erat ſed viri ħabebat ſi
militudinē. ſ ange
oculos meos et vidi . Et ecce vir
lus ipſius.qui et totiuſ populi captiuati michael eni
populo qui in iudea remanſerat p̄erat.
vnus veſtitus lineis. ꝛ renes eiuſ
ſ alij ophat. aq̄la colore ophat
ſ erat.
accincti auro obrizo. et corpꝰ eiuſ
ſ alij tarſim q: lapis ille marini coloris eſt.
quaſi criſolitus et facies eius ve-
lut ſpecies fulguris· et oculi eius
vt lampas ardens. et brachia eiuſ
ꝛ q̄ deorſuz vſq̧ ad pedeſ q̄ſi ſpēs
eris cādentis. et vox ſermonū eiꝰ
vt vox multitudinis. Vidi autem
ego daniel ſolus viſionem· porro
ſ animalis homo nō ꝑcipit ea q̄ ſunt ſpūs dei
viri qui erant mecum non viderūt
ſ beſtia ſi tetigerit montē lapidabitur.
ſed terror nimius irruit ſuper eos
ſ q̄ male agit odit lucem
ſ audiui dñe in paradiſo vocē
et fugerunt in abſconditum· Ego
tuam et abſc.
autem relictus ſolus vidi viſionē
grandem hanc·et non remanſit in
ſ viſa fortitudine dei
me fortitudo.ſed ꝛ ſpecies mea im
ſ Simile
mutata eſt i me.et emarcui.nec ha
ait moyſes.et exterritus ſum et tremebundus .et ab
bui quicq̄ȝ virium . Et audiui vo-
raam.loquar ad dñm meū cū ſim puluis et cinis.
cem ſermonum eius·et audienſ ia
ſ mente
ſ vel contriſtatus.
cebam conſternatus ſuper faciem
ſ ſciēs q: cinis ē et i cinerē re.
meam.et vultus meuſ herebat ter
ſ In figura hoīs videtur angelus et
re: Et ecce manus tetigit me· ꝛ ere
humanā manum mittit ad ꝓphetam vt generis ſui
xit me ſup genua mea· et ſup arti-
corpus aſpiciens nō paueat. Similis enī ſimilē q̄rit
culos manuū mearuz. Et dixit ad

ſ quia precum inſtantia et af
me· Daniel vir deſideriorum intel
flictione corporis.et ieiuniorū duricia cupit ſcire vē
lige verba que ego loquar ad te· ꝛ
tura et dei ſecreta.
ſta in gradu tuo· Nunc enim ſum
miſſus ad te. Cumq̧ dixiſſet mihi
ſermonem iſtum·ſteti tremens . et
ait ad me Noli metuere daniel· q:
ſ xx.quarta die menſis primi.i.niſan. expletis
tribus hebdomadibus viginti et vno.ſ. dieb⁹ ꝯcernit
ex die primo quo poſuiſti cor tuū
hāc viſionē et audit ab angelo.quia ex quo orare ce
ad intelligendū vt te affligeres in
pit et ſe affligere in conſpectu dñi.exaudita ſunt ver
ba eius. ſ vt captiuꝰ populꝰ ſub dario
conſpectu dei tui : exaudita ſunt
relaxetur. ſ qui orationes tuas deo offerebaz
verba tua·et ego veni propter ſer-
ſ angelꝰ.
mones tuos· Princeps autem re
gni perſarum reſtitit mihi viginti
ſ q̄ ꝑcit iudeis
et vno diebuſ.et ecce michael vnꝰ
ſ angelus ſ reſiſtente princi
de principibus primis. venit i ad-
pe pſarū ꝑcibus tuis et mee legationi q̄ orōes tuas
deo offerebā ſ iuxta michaelez
iutorium meum. ꝛ ego remanſi ibi
qui contra pſarū principem loquebatur.
ſ angelū
iuxta regem pſarum· Veni autez
ſ qd̄ ꝑcabaris
vt docerē te que ventura ſunt po-
ſ nō in vicino.ſed in conſuma
pulo tuo in nouiſſimis dieb⁹.quo
tionē ſeculi ſ ꝑtelabitur
niam adhuc viſio in dies. Cumq̧
loqueretur mihi huiuſcemodi ver
bis. deieci vultum meū ad terram
et tacui· Et ecce quaſi ſimilitudo fi
ſiō
lii hominiſ tetigit labia mea· ꝛ ape
riens os meum locutus ſum. ꝛ di
xi ad eum qui ſtabat contra me .
Domine mi in viſione tua diſſolu
te ſunt compageſ mee. ꝛ nihil i me
remanſit virium. Et quomō pote-
rit ſeruus domini mei loqui cum
domino meo? Nihil enī in me re-
manſit virium·ſed et alitus meus
intercluditur· Rurſuz ergo tetigit
me quaſi viſio hominis. ꝛ confor-
tauit me et dixit? Noli timere vir
deſideriorum·pax tibi·confortare
et eſto robuſtus. Cumq̧ loqueret̄
ſ alias conualui.
mecum inualui et dixi . Loquere
ſ aliter ſacramenta dei
audire nō poterat. Quaſi.tu feciſti. vt audire et ſen
mi domine. quia confortaſti me .
tire poſſim que loqueris ſ Quaſi.ideo veni vt do
Ait. Nunquid ſcis quare veneri

greſſus ſum ad verba
tua ħ ſignificat.poſtq̄ȝ
cepiſti lacrimis.et ieiu
nio ꝛ orōib⁹ inuocare
miſericordiā.ego occa
ſionē accepi· vt pro te
oraturꝰ ingrederer in
conſpectu dei.

Ego veni. Gre.
quaſi d. ꝑcā tuaꝝ me
rita exigūt vt iſraeliti
cus pp̄ls a iugo huiuſ
ſue exnat̄ ħ adhuc q̄dē
in codē iugo pp̄ls pſa
rū pleniuſ.cui a dario
pmo licētia data ē re
deūdi dño purgetur.
Vñ de ereptōe illiꝰ pn
ceps pſaruz iure mihi
ꝯdicit q̄ȝuis ꝑces tue
coraq̧ lacrime q̄ in iu
dea ſūt relicti adiuuēt
Vñ· Et ecce michael
vnus

Princeps a.r.
Hieroꝰ. Videt̄ mihi
hic angelꝰ eſſe cui pſis
credita eſt iuxta illud.
Qñ diuidebat altiſſi
mꝰ gentes·qñ ſepabat
filios adā· ſtatuit ēmi
nos gentiū iuxta nūm
angeloꝝ dei. Iſti ſunt
pncipes d̄ q̄b⁹ paulus
Sapiam loq̄m̄ int̄ ꝑ
fectoſ q̄ȝ nemo pncipū
h⁹ ſeculi cognouit. Si
enī cognouiſſent nūq̄ȝ
dñm gl̄e crucifixiſſent
Reſtitit mi· Facieſ
ꝓ cōmiſſa ſibi ꝓuintia
ne captiuoꝝ ꝓplus di
mitteret̄·et forſan cum
ex q̄ orare cepit ꝓpheta
exaudītꝰ ſit nō ſtatim
ei miſſuſ ē angelꝰ.q̄ dei
indulgentiā nūciaret·
q:·xx·et vno dieb⁹ re-
ſtitit ei pnceps pſaruz
enūans peccata iudeo
rū.q̄b⁹ iuſte captiui te
nerent̄.nec dimitteret̄
Gre. Angelicoſ ſpūs
recte dei militeſ dicimꝰ
dum certare eos ꝯtra
poteſtates aeris non
ignoramus.que tñ cer
tamina nō labore ſed
imperio peragunt· q:
quidquid agendo cō-
tra immundos ſpiritꝰ
appetunt ex adiutorio
cuncti potentiſ pñt

Domine mi. Aliꝗ.
Domie in viſione tua
conuerſa ſunt interio
ra mea i me. Vñ· Be
nedic anima mea.d. ꝛ
o·que in . m· ſūt a·ſ·e.
prius enim q̄ȝ dei vi-
ſionem mereamur. ite
riora noſtra fortis ſunt

et aſpiciunt. poſt antē ꝯuertunt̄ et tuti in illis ſumus. Un̄ alibi· omīs glo/
ria eius filie regis abintus.

Cū em̄ egrederer· Reuoluende ſunt veteres hyſtorie ⁊ conſideran
dum· neforte tps illud ſignificet̄. qn̄ pſe a grecis ſuperati ſunt.

Cū em̄ egre. Ac ſi dicat. Egrediebar a conſpectu dei vt q̄ ventura
ſunt pplo tuo nunciarē tibi. licet ſecurus nō ſim ſtante ibi pſarū principe ⁊
ꝯtradicente ꝑabus tuis· ⁊ meę legationi. ⁊ ecce princeps grecoꝝ. i· angelus
macedonū veniebat· ⁊
ingreſſus eſt in conſpe
ctu di. vt accuſaret prin
cipem pſarū atqꝫ me/
doꝝ· vt in eoꝝ locis
ꝛgnū macedonū ſucce/
deret· Mira dei ſacra
menta· Laxato em̄ de
captiuitate iudeorum
pplo. pſarū regnū atꝫ
medoꝝ interfecto da/
rio ſubuertit alexāder
rex macedonū. ⁊ prin/
ceps grecoꝝ vicit prin/
cipem pſarū. hic et re/
gnū medoꝝ. ⁊ pſaꝝ. ⁊
cū eis iudeos in regnū
ſuū trāſferre cupiebat
vult em̄ ſuoꝝ poteſta
tem in trenis creſcere.

Quia alexander ſb
uerſa grecis· ⁊ poteſta
ti ſue ſubiecta in pſas
arma corripuit. et ido
nil mirū ſi pnceps ma
cedonū dicit̄ princeps
grecoꝝ

Uerūtn̄ an· ti.
Quaſi. res adhuc i du
bio eſt. te em̄ precante
dn̄m. ⁊ me offerēte ora
tiones tuas. ſtat e regi
one pnceps pſarū qui
nō vult de captiuita/
te relaxari pplm tuum
quia tn̄ princeps gre/
coꝝ ipugnat principē
pſaꝝ hn̄s michaelē in
adiutoriū. annuncia/
bo tibi qd̄ e. eſt. i· ſ. v.

(in conſpectu dei) (certē te exauditas eē ꝑces tuas)
ad te Et nūc reuertar vt prelier ad
(angelū) (q̄ nō vult a captiuitate relaxari popu lum tuum)
uerſum principem pſarum Cū em̄
egrederer apparuit princeps gre
corum veniens. Uerūtamē annū
(ſpre) (ſcientia dei)
ciabo tibi quod expreſſum eſt i ſcri
(in orōib⁹) (ꝓ vobis ad deū)
ptura veritatis et nemo eſt adiutor
(qui ſum angelus ille. qui offert deo orōnes tuas.) (cui credi)
meus in omnibus his. niſi micha
(tus eſt populus iudeorū. et ego et princeps grecorū nūc cōmuni labore pugnamus cōtra principē pſarū)
el princeps veſter

Ca. XI·

(daniel) (⁊ qui ſubuertit chaldeos. et me de manu inimicorū quantum in ſe fuit liberauit. et anulo ſuo lacū leonū ne me aduerſarij interficerent ſignauit.)
Ego autē ab anno primo darii me
di ſtabam vt cōfortaret̄ et robora/
(ego dn̄s)
retur Et nūc veritatem annuncia/
bo tibi. Ecce adhuc tres reges ſta

Et nemo ē ad.
Gregorius· Que pax in ſublimib⁹ eſſe pōt· ſi inter ipſos qꝫ angelicos ſpi
ritus preliando certamen agit̄. q̄ ſemꝑ ꝯitatis conſpectui aſſiſtunt. ſꝫ quia
cūcta angeloꝝ miſteria diſpenſandi ſingulis qbuſqꝫ gentib⁹ ſunt prelata.
cū ſubiectoꝝ mores aduerſus ſe viciſſim ꝑpoſitoꝝ opē ſpirituū merentur.
ipſi q̄ ꝑſunt ſpūs ꝯtra ſe venire referunt̄. Is nanqꝫ angelus q̄ danieli loq̄/
batur: captiuis iſraeliticis pplis in pſide ꝯſtitutis plat⁹ agnoſcit̄. Micha
el aūt his q̄ in iudea remanſerāt ex eadē plebe ꝑpoſitus inuenit̄· Un̄ ibi
ab eodē angelo danieli dicit̄· Nemo eſt adiutor meus ⁊c̄. Et ſupra. Ecce
michael vn⁹ de pricipib⁹ prim⁹ venit adiutor mihi. q̄ſi. alqs detent⁹ teneba
tur ſꝫ venire in adiutoriū dicit̄. Cūqꝫ vt aduerſus principē pſaꝝ plicet̄. egre
ditur. grecoꝝ ſibi princeps apparet. adulum qꝫ grecos iudea aliqua com
miſerat. q̄ ꝓfecto cū illi⁹ ereptioni reſiſtebat· ꝓphetę igit̄ ꝑces angel⁹ exau
dit. ſꝫ pſaꝝ prīceps reſiſtit· q2 ⁊ ſi iā vita iuſti deprecātis ereptōꝫ eiuſdē po
puli exigit. tn̄ eadem ppli vita ꝯdicit. michael adiuuat. ſꝫ grecoꝝ princeps
ad ꝑliū venit· q2 mereri veniā tā lōga oppreſſoꝝ captiuitas poterat ſꝫ erepti
oni qꝫ eoꝝ hoc qd̄ in grecos deliquerāt obuiabat. Sublimes ſpūs gēti/
bus pncipātes neqꝫ ꝓ iniuſte agentib⁹ decertāt. ſꝫ coꝝ facta iuſte iudi/
cātes examiant ⁊ vniuſcuiuſqꝫ gētis iuſticiā ł culpā ſupnę curię ꝯſiſtoria ē
ſui ſuꝑ ſe volūtas opificis volūtas ſumma quā dū ſꝑ aſpiciūt qd̄ obtine/
re nō valēt nunqꝫ volūt

Ca. XI

Ego aūt ab anno. Iuxta editionē vulgatā vſqꝫ ad finē libri: vna
putat̄ viſio q̄ ꝑceſſit ⁊ q̄ anno tercio regis pſaruꝫ apparuit danieli. ſꝫ iuxta
hebraicā veritatē ſepata ſunt q̄ ſequunt̄· ⁊ ſcripta ordine ꝑpoſtero. de cu⁹
cā ſupradictū ē· nō em̄ ſub cyri anno tercio. ſꝫ ſub darij primo qui occidit
balthaſar narrant̄ q̄ ſcripta ſunt.

Ego aūt ab ⁊c̄. Cōſueuerūt ꝓphetę repēte pſonas introducere ſn̄ vl
la ꝯboꝝ ꝑfatione vt ē hic. Tu es refugiū meū a tribulatōne q̄ circumdedit
me exultatio mea e. m. a c. m. et repēte pſona dn̄i itroducit̄ reſpōdētis. In
tellectū tibi dabo et i· te in v. hac q̄ g. ſ. ſ. te o. m. ꝯ et ſꝫ dicēte ꝓpha· Ab an
no pmo darij medi ⁊c̄. dn̄s repēte reſpōdet. et nūc ꝯitatē an. ti· Quaſi. qr
vis noſſe d̄ regib⁹ pſarū q̄d futuꝝ ſit audi ordinē rerū et auſculta qd̄ q̄ris

Stabam. In cōſpectu dn̄i ſcꝫ rogās eius dementiam ꝓ eo q̄ me di/
ligebat vt ꝯfortaret̄ ⁊
corrobararet̄ vel ipe ł
regnū ei⁹ ⁊ cū i oratōe
pſiſterē· ſꝫ dn̄o reſpō
dente cognoui. et ecce
adhuc tres reges ſta/
bunt in perſide

Et ecce adhuc
t. r. ſ. i· per. i· cābiſes
fili⁹ cyri. ſmenides ma
gn⁹ q̄ pathapten filiā
cambilis duxit vxorē
q̄ cū a. vij· magiſ fuiſſꝫ
occiſus. i locū e⁹ dario
ſuccedēti eadē patha
pthis nupſit· ⁊ ex eo
xerſen filiū genuit. qui
potētiſſim⁹ rex et ditiſ
ſimus ꝯtra greciā innu
merabilē duxit exerci
tū· ⁊ ea geſſit q̄ grecoꝝ
narrāt hyſtorię. Suc
cēdit em̄ athenas ſub
principe galla. ⁊ bellū
eo tpe geſtū. in mono/
philis. ⁊ apud ſalmi/
niā nauale certam̄. qn̄
ſofocles et euripides
clari habebant̄ ⁊ the/
miſtocles in pſas fugi
ens hauſto tauri ſan/
guinie ꝑijt. fruſtra ꝯ q̄
dā dariū q̄rtū regē. q̄
ab alexandro ſupatuſ
eſt ſcribunt q̄ nō q̄rtuſ
ſꝫ quartuſdeci⁹ p⁹ cyꝝ
rex pſaꝝ fuit quē ſepti
mo impij ſui anno et
ſuperauit ⁊ occidit al/
exander. Et notandū
ꝙ quattuor poſt cyrū

bunt in pſide. et quart⁹ ditabitur
opibus nimiis ſuꝑ omnes. et cuꝫ
inualuerit diuitiis ſuis concitabit
omēs aduerſuꝫ regnū grecię Sur
get vero rex fortis ⁊ dominabitur
poteſtate multa· et faciet quod pla
cuerit ei. Et cū ſteterit conteretur
(regnū eius)
regnum eius· et diuidet̄ in quattu
(q2 liberos nō habuit) (q2 diuiſum regnū factū eſt debilius. dum ſucceſſores etiā aduerſum ſe inteſtino furore debachantur.)
or ventos celi· ſed nō in poſteros
eius neqꝫ ſcd̄m potentiā illi⁹ qua
dominatus eſt· Lacerabitur enim
(obſcuriores et minores ſcꝫ pdicā. crateron. liſimachū.)
regnū eius etiaꝫ in externos exce/
(iiij. ſucceſſoribus. ſ.) (ptholomeus lagi fili⁹.)
ptis his. Et confortabit̄ rex auſtri
(ptholomeus philadelphus.)
et de principibus eius ꝑualebit ſu
per eum Et dominabitur ditione·
Multa enim dominatio eius· Et
(multoꝝ quibus pugnarunt.) (amici n̄r. ſ. ptholomeus philadelphus et tercius in ſyria antiochus. qui et theos. ad eſt deus)
poſt finē annorum federabuntur.

regib⁹ pſarū enumeratis. nouē ꝑterierit ⁊ ad alexandruꝫ ptranſierit. Non
em̄ curauit ſpūs ꝓphetic⁹ hyſtorię ordinē ſeq̄. ſꝫ ꝑclara queqꝫ perſtringere

Rex fortis et dominabitur. alexāder. q̄ ꝯuictis thracibuſqꝫ ſupatiꝫ
victa grecia. thebiſqꝫ ſubuerſis. trāſiuit i aſiā ⁊ fugatis darij ducib⁹. vrbē
ſardis cepit· poſteaqꝫ capta india ⁊ vrbe alexādria ꝯdita cū. xxx. ⁊ duos
haberet etatis ānos ⁊ duodecimū anuū impij in babilone veneno interijt

In quattuor vē· Orientē. ſ· ⁊ occidentē. meridiē. ſeptentrionem· In
egipto em̄ q̄ eſt ad meridiē prim⁹ regnauit ptholome⁹ lagi fili⁹· in macedo
nia philipp⁹ q̄ ⁊ aride⁹ frater alexādri q̄ eſt ad occidentē. ſyrię ⁊ babilonis
et ſuꝑioribus locis q̄ ſunt ad orientē ſeleuc⁹ nichanor impauit aſię. et pōto et
ceteris in eadē plaga ꝓuintijs antigon⁹. i· ad ſeptentrionē. ⁊ ſꝫ hm̄ tot⁹ or
bis plagas dicim⁹. q̄ aūt i iudea eſt ad aq̄lonē ſyriā: ad meridiē egiptū hꝫ

Lacerabitur enim ꝑꝫ a capadocia ⁊ armenia. bithinia. boſphor⁹
erachaiaqꝫ ⁊ alię ꝓuintię de poteſtate macedonū recedentes. diuerſos ſi/
bi reges ꝯſtituerūt

Rex auſtri. Ptholome⁹ lagi fili⁹ q̄ prim⁹ i egipto regnauit· vir pru
dentiſſim⁹ fortiſſimuſqꝫ ac ditiſſim⁹ adeo vt pyrrū regē epirotaꝝ expulſū
reſtituerit in regnū. cypruqꝫ ⁊ phenicē obtinuerit. ⁊ deuicto demetrio filio
antigoni. ſeleuco nichanori regni ſui ptē quā antigon⁹ abſtulerat reſtituit
cariā qꝫ et phenicē· inſulas multas ⁊ vrbes ⁊ regiones ſibi ſubiugauit

Et de principibus: Ptholome⁹ philadelph⁹ ſecūd⁹ rex egipti fi
lius ptholomei ſuꝑioris. ſub q̄· lxx. alexādrię ſcripturā ſanctaꝫ in grecū di
cunt̄ vertiſſe ſermonē· q̄ et eleazaro pontifici et tēplo multa dona miſit. c⁹
bibliothecę ꝑfuit demetri⁹ phaleri⁹ apud grecos orator et phs· hic tātę ꝓ
tentię fuiſſe narrat̄· vt patrē ptholomeū vicerit·

Ptholomeū philadelphū narrāt hyſtorię habuiſſe peditū. ccc. equitū. xx. milia. curruū duo milia. elephātoꝝ quos primꝰ duxit ab ethiopia. cccc. naues longas quas liburnas vocant. mille qngentas. alias ad cibaria militū deportanda mille. auri quoqꝫ ⁊ argēti grande pondus. ita vt de egipto p ſingulos annos. xiiij. milia. octogita talēta argēti accipꝫ ⁊ frumenti artabas q̄ menſura. iij. modios ⁊ terciam modij ptē hꝫ. quīques ⁊ decies cētena milia

Filiaqꝫ regis. Ideo cetera regna dimitēs macedonię. ſ. et aliorū de ſyrię et egipti regibꝫ narrat. quia iudęa in medio poſita nunc ab his, nunc ab illis regibus tenebatꝰ. et ſcripturę ſanctę propoſitum eſt. non externam hyſtoriā texere ſꝫ eam q̄ iudęis copulata eſt

Filiaqꝫ regis. Beronice filia ptholomei philadelphi veniet nuptura ad antiochū pꝰ bella diutina

Et tradet ipſa. a laodice antiochi priore vxore quē ipſa pꝰ veneno occidit cūnis amore eꝰ victꝰ in honorem reſtituiſſet eam cū prius prepoſita beronice haberet eam quaſi concubinā. ſꝫ timuit mentē viri dubiā.

Obtinebit. Qr in egipto ſeditionem moueri audiuit. tulit de regno ſeleuci. cccc. milia talētoꝝ argenti et vaſa precioſa. ſimulacraqꝫ duo milia. d. in quibꝫ et illa quę cābiſes ex egipto capta in pſas portauit. et ſiriā quidem ipſe obtinuit ciliciā amico ſuo antiocho tradidit. et exantipo alteri duci prouincias trās eufraten

Et veniet pro. Decaſo ſeleuco maiore fratre tercio anno imperij ſui ifrigia p dolum nichanoris eupatoris. venit antiochꝰ magnus de babilone i ſyriam quā tūc tenebat ptholomeus philopator filius euergetis. qui quartꝰ regnauit in egipto.

Et veniet pro. Cum enim aduerſus duces ptholomei proditione theodocij obtinuiſſet ſyriam. que p ſucceſſionem a regibꝫ iam egipti tenebatur. intantaꝫ venit audaciā cōtempta luxuria philopatoris ⁊ magicꝭ artibꝫ quibꝰ inſeruire dicebatꝰ ut vltro egiptijs bellū iferre conaretur

ſ ptholomei philadelphi
ſ poſt diutina bella. ſ nuptura. ſ anti
ſ beronice

Filiaqꝫ regis auſtri veniet ad regē

ochum ſ inter patrē et maritū

aquilonis facere amiciciam. ⁊ nō

ſ beronice

obtinebit fortitudinē brachii. nec

ſ in regno ſyrie † ſ filiꝰ q̄ ex antiocho natus ē ei. ſ antiochie principibus

ſtabit † ſemen eius Et tradetꝰ ipſa. ⁊

eacleoni et genuco occidenda cū filio.

qui adduxerunt eam adoleſcentes

ſ p quē poterat pualere.
ſ ipſe antiochus veneno occiſus. qui ſcꝫ

eius. et qui confortabat eam in tē

tercius regnauit in ſyria. primꝰ eꝰ regnauit ſeleucus qui et nichanor. ſecūdus antiochus ſother

ſ in regno

poribus Et ſtabit de germine radi

ſ ptholomei philadelphi † ſ ptholomeꝰ

cuꝫ eius plantatio † Et veniet cum

euergetes frater beronice q̄ regnū ſyrie abſtulit gallinico quē laudice antiocho patri ſubrogauit

ſ ſyriam

exercitu et ingredietꝰ prouintiā re

ſ ſubuertet ſ matre et filio

gis aquilonis et abutetur eis ⁊ ob

ſ iure victorie intantū vt ſyriā caperet et ciliciam. et

tinebit. Inſup et deos eorū ⁊ ſcul

ſupiores ptes trans eufraten et ppe vniuerſā aſiaꝫ

ptilia. vaſa quoqꝫ precioſa auri et

argenti captiua ducet in egiptum.

ſ ſcꝫ euergetes ſ ſ. gallinicū

Ipſe preualebit aduerſum regem

aquilonis. Et intrabit in regnum

rex auſtri. ⁊ reuertetꝰ ad terrā ſuam

ſ ſeleucus cereanus. et antiochus magnus.
ſ gallinici ſeleuci. † ſ ſpe victorie in parentis vltionem

Filii autē eius † prouocabuntur et

ſ ambo fratres ſ aduerſus ptholomeū philopatorem ſ regna orientis

congregabunt multitudinē exerci

ſ antiochus magnus.

tuum plurimoꝝ. Et veniet prope

rans et inundans et reuertetꝰ et cō

citabitur et congredietur cū robo

ſ amiſſa ſyria pditione theodocij † philopator.

re eius. Et prouocatus † rex auſtri

ſ congregata multitudine.

egredietur et pugnabit aduerſum

ſ antiochū magnū quē nunc regē aquilonis. nūc regem auſtri vocat. ſcdm ſitū egipti et iudee. Idē enim locus p qualitate loci. alteri ad auſtrū. alteri ad aquilonem ē. verbi grā. ſi de iudea dicamus. egiptijs ad aquilonē. ſyrijs ad auſtruꝫ ē

regē aquilonis. et preparabit mul

ſ inito certamine iu

titudinem nimiā. et dabitur multi

xta opidū raphie: qd̄ eſt i foribꝰ egipti vbi omnē antiochus amiſit exercitū et p deſertū fugiens pene captus eſt

tudo in manu eius. et capiet mul

ſ prās ſ philopator

titudinē. et exaltabitꝰ cornu eius.

ſ antiochi ſ cage

⁊ deiiciet multa milia ſed non pua

aduerſariū qr tandē quibuſdā cōditionibꝰ pugna finita ē. ſ antiochus.

lebit. Conuertetur enī rex aquilo

nis ⁊ preparabit multitudinē mul

ſ ſoluto

to maiorem q̄ꝫ prius Et in fine tē

ſ rupto federe

porum annorūqꝫ veniet properās

cū exercitu magno et opibꝰ nimiis

Et in temporibus illis multi con

ſ ptholomeū. ſ. epiphanē mortuo philopatore patre eꝰ qui tūc. erat. iiij. annorū ſ relinquentes legē. volentes contra

ſurgent aduerſum regeꝫ auſtri. Fi

lii quoqꝫ p̄uaricatoruꝫ populi tui

pceptum in alio loco dn̄o immolare.
ſ in ſupbiam. ſe pceptū dn̄i implere iactantes

ſ yſaie

extollentur. vt impleant viſionem

ſſꝫ ſ et vrbe et tēplo dirutis ſ antiochꝰ magnꝰ volēs recupare iudeā ſ ad oppugnādū pſidiū

et corruēt. Et veniet rex aquilonis

et comportabit aggerem et capiet

ſcope in arce hieroſolimorū quā et cepit.
ſ quaſi prꝰ ptholomeꝰ tenebat ſ fortitudo ſ egipti

vrbes munitiſſimas. et brachia au

ſ cum

ſtri non ſuſtinebunt. Et conſurgēt

ſ duces ptholomei ſ vt liberetur ſcopa ab obſidiōe

electi eius ad reſiſtenduꝫ et nō erit

fortitudo. Et faci et veniens ſuper

cum iuxta placitū ſuū. ⁊ non erit q̄

ſtet contra faciē eius. Et ſtabit in

ſ iudea, ppue hieruſalē in qua honorifice ſuſceptus

terra inclita et conſumetur in ma

partes ſcope pſecutus eſt.

nu eius. et ponet faciem ſuam vt

ſ nō ſolū ſyriam et ciliciā et alias puīcias que ptholomei erant

veniat ad tenēdū vniuerſuꝫ regnū

ſ iō ſ cleopatrā

eius et recta faciet cum eo. Et filiā

† ſ pleonaſmos vt eſt illud. ſic ore locuta eſt vocēqꝫ his auribus hauſi ſ ptholomeū vel illud regnū. ſ.

† feminaꝝ dabit ei vt euertat illum

ſ fraus eꝰ. ſ. qr ptholomeus et duces eius ſentientes dolū cautꝰ egerūt et cleopatra magis viri q̄ꝫ parentis partes fouit

Et non ſtabit nec illius erit Et con

ſ in aſiam ſ nauali pugna

uertet faciem ſuam ad inſulas. et

ſ rodū. ſamum. colophonā. et alias multas. Sed occurrit ſcipio. naſica cū fratre publio. ſcipione africano. q̄ hanibalē vicerat. victꝰ ergo antiochus intra taurū regnare iuſſus eſt. et inde fugit ad apiā et ſaſam et vltimas regni ſui penetrauit ad vrbes. cūqꝫ aduerſus elimeos pugnaret. cum omni exercitu deletus eſt

ſ ſcipionē

capiet multas et ceſſare faciet prin

phanē quē ipugnabat inuadēdo romanū imperiuꝫ deſcere pmiſit ſ victi et expulſi a romāis

cipem opprobrii ſui Et opprobriū

ſ de aſia fugiens.

eius cōuertetur in eū. Et cōuertet

faciem ſuam ad impiū terrę ſuę. et

Cōuertet ei r. Antiochꝰ magnus audita philopatoris luxuria vel morte cū philippo macedone communi manu eꝰ regnū aggreditur facta pace cum agat hode ⁊ ptholomeo epiphane cum quibus ante dimicabat. hac cōditōne vt pximas ciuitates d̄ regno ptholomei regno ſuo iungeret ⁊ hoc eſt. multi ⁊c.

Filii quoqꝫ p̄. Pugnantibꝫ ꝯ ſe magno āntiocho ⁊ ducibꝫ ptholomei iudęa ī medio poſita in ꝯtra ſtudia ſcindebatꝰ. alijs antiocho, alijs ptholomeo ꝯſentiētibꝫ vl̄ fauentibꝫ. deniqꝫ onias ſacerdos dn̄i aſſūptis plurimis iudęoꝝ fugit in egiptum. et a ptholomeo honorifice ſuſceptus accepit regionē q̄ elioppoleos vocabatur. ⁊ ꝯcedēte rege templū extruxit in egipto ſiſe iudęoꝝ tēplo quod pmāſit vſqꝫ ad impiuꝫ veſpaſiani ānis. cc.l. Ipſa aūt vrbs q̄ vocabatꝰ onie: dimicātibus pꝰea adūſum romāos iudęis vſqꝫ ad ſolū dleta ē. vt neqꝫ vrb neqꝫ tēpli vllū reſtatꝫ veſtigiū ſꝫ occōne igitꝰ onie pōtificio. iſita iudeoꝝ agmina in egiptū ꝯfugerunt. Eo tpe. ⁊ cyrene coꝝ multitudine repleta ē. aſſerebat ei ſe onias yſaię iplere vaticiniū ſcribentis. Erit altare dn̄i in egipto. et titulꝰ eꝰ in termis eꝰ et hoc eſt. Filij p̄uaricatoꝝ populi ⁊c.

Et veniet. Cum antiochꝰ teneret iudeam miſſus ſcopas dux ptholomei contra euꝫ fortiter dimicans cepit iudęā et in egiptū reuſſus eſt. Veniet igitꝰ rex a. ⁊c.

Et conſurgent Antiochus magnꝰ volens recuperare iudęā et ſyriam et vrbes plurimas ſcopam ducem ptholomei iuxta iordanem vbi nunc paneas condita eſt fugauit. et cū decem milibus armatorum ſydonem obſedit ad cuius liberationnem: miſit ptholomeus duces inditos. ſed obſidionem ſoluere non potuit. ſed fame ſuperatus. ſcopas manus dedit et nudus cū ſocijs dimiſſus eſt.

Et filiam feminarum. Septimo anno regni adoleſcenti ptholomeo filiam deſpondit et tredecimo tradidit. dataqꝫ eſt ei dotis nomine. ſyria et iudęa

¶ Et ſtabit in loco eius deſpectus. Antiochus epiphanes .ſ. fra ter eius ante omnib⁹ vilis et deſpectus ſed quaſi manſuetus et lenis frau dulenter regno potitus eſt. hunc locū ⁊ que ſequuntur. quidā tm̄ ad antio chum referunt. noſtri quedam ad eum. quedā ad antichriſtum. cuius ille pretulit typum. quedā ad vtrūqꝫ. ſicut .lxx. pſalmo ſalomonis nomīe inti tulato. quedā ad eum. quedā referuntur ad chriſtū. quedā vtriqꝫ ꝯueniūt

¶ Et ſtabit i. l. e. de. Hucuſqꝫ de ordine hyſtorie inter porphirium et noſtros nulla conten tio eſt. que ſequūtur vſqꝫ ad finē volumis ille interpretatur ſup antiochum epiphanē ſeleuci fratrē antiochi magni filiuꝫ. qui poſt ſeleucum .xi. annis re gnauit in ſyria. obti nuitqꝫ iudeam. ſub q̄ legis dei perſecutio. et machabeoꝝ bella. no ſtri hec omnia de anti chriſto ꝓphetari dicūt

¶ Et ſtabit i lo. e. d. Antichriſtus .ſ. q̄ in fi ne mundi conſurget d̄ gente modica .i. de po pulo iudeoꝝ. tam hu milis atqꝫ deſpectus vt ei non detur honor regius ſed fraudulēter obtineat principatuꝫ et brachia pugnantis populi romani expu gnentur ab eo. et con terantur. et hoc faciet quia ſimulabit ſe du cem eſſe federis. id eſt. legis et teſtamenti dei et ingrediet̄ vrbes di tiſſimas et faciet que non fecerunt p. e. ⁊c. Nullus eñ iudeorum preter eum in toto vn q̄ꝫ orbe regnauit. h̄ cō tra f. e. ſanctorum .ſ. in ibit ꝯſiliū

¶ Antioch⁹ antichri ſti typus. in quo que ex parte precedunt in ātichriſto oīno ſūt cō plenda. ſic ſalomon ty pus chriſti. eſt eñ mos ſcripture ſancte. vt fu turorum p̄mittat veri tatem in typis. ſicut in pſalmo qui intitulat̄ nomine ſalomonis. nō omnia conueniunt ei. vt hoc. Et p̄manebit cum ſole et ante lunaꝫ ⁊c. Et dominabitur a mari vſqꝫ ad mare. ⁊ cetera hmōi. Et ſicut hic. Be nedicentur in ipſo omnes tribus terre. o. g. m. e. Ex parte autem et quaſi ī vmbra et imagine veritatis in ſalomone premiſſa ſunt. que in ſaluatore p fecte implentur

{ loc⁹ eius.
impinget et corruet. et nō inuenie
{ ſeleucus
tur. Et ſtabit in loco eius viliſſim⁹
philopator magni antiochi filius qui in ſyria nihil
et indignus decore regio. et i pau
dignū geſſit vel patris imperio et ſine ullis ꝑelijs in glorius perijt. { virtus romani populi ab eo con
cis dieb⁹ ꝯteret̄ ñ i furore nec i p̄
teretur .i. antichriſto.
{ antioch⁹ epiphanes { ſeleuci fratris
lio. Et ſtabit in loco ei⁹ deſpect⁹. ⁊
{ ab his qui in ſyria ſeruiebant ptholomeo. { cle
nō tribuetur ei honor regi⁹. Et ve
mentiam ſimulans
niet clam. ⁊ obtinebit regnū i frau
{ fortitudo. vñ et manus appellatur
exercitus magnitudo { ptholomei .ſ. philome toris. { phi
dulentia. Et brachia pugnātis ex
lometoris duces. { antichriſti. { do lis antichriſti { ptho
pugnabuntur a facie eius et cōte
lomeus philo. { tribulabitur .ſ. { an
retur. Inſup et dux federis. Et p⁹
tichriſt⁹ ſimulās ſe ducē federis. regnū egipti primū inuadet { regnū eius inuadens
amicicias cum eo faciet dolum. et
{ paulatim
{ memphym { egiptum.
aſcendet et ſupabit in modico po
pulo. ⁊ abūdātes ⁊ vberes vrbes
{ antiochus vel antichriſt⁹ { q̄li
ingrediet̄ Et faciet q̄ nō fecerūt pa
bet de populo iudeorū. { egi
tres eius et patres patrū eius. Ra
pti
pinas. ⁊ predam et diuitias eoruꝫ
{ qꝛ aſtutiſſim⁹ { du
cum pueri. { ſan
diſſipabit. et contra firmiſſimas co
ctorum { callidū⁹ cōſiliū { faciet .ſ. ⁊ { donec
gitationes inibit. et hoc † vſqꝫ ad
dei voluntas p̄miſerit
{ non ſemp non quecunqꝫ volet { ſcd̄m porphi
tempus. Et concitabit̄ fortitudo
rium antiochi { ptholomeū
eius. et cor eius aduerſum regem
ſororis ſue filiū { duces ptho
auſtri i exercitu magno. Et rex au

¶ Dux federis. Iudas machabeus quem fraude ſuperauit. vel ipſe dux federis qui obtulit pacem ptholomeo. ⁊ fuit dux federis non epipha ni. qui quintus regnauit in egipto. ſed philometori filio cleopatre ſororis antiochi cuius hic auunculus. ⁊ cum poſt mortem cleopatre eulaliuſ eunu chus philometoris nutricius. ⁊ lemeus egiptum regerent. ⁊ repeterent ſyriam quā antiochus fraude occupauerat. ortum eſt prelium inter auun culum ſcꝫ antiochum et puerū ptholomeum. cumqꝫ inter peluſium ⁊ mon tem caſſium confluxiſſent. victi ſunt duces ptholomei. āntiochuſ ꝯo parceſ puero ⁊ amicicīā ſimulans. aſcēdit memphym et regnum egipti accipiēs puerīqꝫ rebus ſe prouidere dicens. cum modico populo omnem egiptum

ſubiugauit. que non fecerunt patres ⁊c. Nullus enim regum ſyrie ita egi ptum vaſtauit.

¶ Et concitabit̄. Noſtri ſcd̄m ſuperiorem ſenſum. hec omnia de anti chriſto interpretantur. qui vaſtiturus eſt de populo iudeorum. ⁊ de babi lone venturus. vnde vrbes ⁊ regem egipti primū ſuperabit qui eſt vn⁹ de tribus cornibus de q̄bus ſupra dictū eſt.

¶ Duorum quoqꝫ regum. Nulli dubium quin antiochus pacem cuꝫ ptholomeo fecerit et cum eo conuiuiū ini erit ⁊ dolos intenderit non ꝓficientes. qꝛ non potuit regnum ei⁹ ob tinere ſed eiectus eſt a militibus ptholomei Sed qd̄ dicitur duos fuiſſe reges quoruꝫ cor fraudulentum. vt ſibi mutuo malefacerent. ſm̄ hiſtoriam ſtare nō poteſt. ptholome⁹ eñ paruus erat etate. ⁊ de cep⁹ fraude antiochi qd̄ illi male cogitare potuit? vnde noſtri h̄ omnia ad antichriſtū referunt. ⁊ ad regē egi pti quē p̄mū ſupabit.

¶ Et nō ꝓficient. Quia a ducib⁹ ptho lomei expulſus eſt ab egipto ⁊ poſtmodum duoꝝ nepotū ſuorum obſidione ⁊ romanoꝝ iuſſu qui eis amici erāt excluſus eſt.

¶ Teſtamētū ſā. De antichriſto nullus ābigit q̄n pugnatur⁹ ſit aduerſus teſtamen tum ſanctū et primum ꝯtra regē egipti dimi cans. romāoꝝ terreat̄ auxilio. hec ſub antio cho epiphane imagina ta ꝓceſſerunt. vt rex ne quiſſimus qui popu lum dei pſecut⁹ eſt ꝓſi gnaret antichriſtum q̄ ꝓplm̄ chriſti pſecutur⁹ eſt. Multi aūt noſtroꝝ putant ob ſeuicie tur pitudinis magnitudi nem. neronē antichri ſtum fore.

¶ Et greca ⁊ rōna nar rat hyſtoria q̄ ātioch⁹ expulſus ab egiptijs. venit i iudeā .ſ. terram ſanctam ⁊ ſpoliauit tē plum ⁊ auri tulit q̄ꝫ plurimū. poſitoqꝫ in arce ꝓſidio macedonū. reuerſus ē in terram ſuā et euoluto biennio rurſum ꝯtra ptholomeū exercitū cōgrega uit. ⁊ ad auſtrū venit. Cumqꝫ duo fratres ptholomei cleopatre filij. quorū auuncul⁹ erat antiochus obſiderent alexandriā. venerūt duo legati roma norum quoꝝ vn⁹ erat marc⁹ publi⁹ lenas cum eū ſtantē in littore inueniſſet et ex pte ſenat⁹ dixiſſet q̄ iuberet̄ ab amicis ꝓpli romani recedere. ⁊ ſuo im perio ꝯtent⁹ eſſe. ⁊ ille reſponſum ad amicoꝝ ꝯſiliū diſtuliſſet. orbē fecit in arena baculo quē manu tenebat ⁊ regem circūſcribens ait. Senat⁹ et ꝓpls romanus p̄cipiūt vt in hoc loco reſpōdeas qd̄ ꝯſiliū geras. vñ ille ꝑterrit⁹ ait. Si h̄ placet ſenatui ⁊ ꝓplo romano recedēdū eſt. ⁊ ſtatī mouit exercitū

¶ Et indignabit̄. Hoc plen⁹ i libro machabeoꝝ. qꝛ poſtq̄ꝫ de egipto pepulerunt eū .ſ. antiochū romani. indignans venit ꝯtra teſtamentū ſan. ⁊ ab his inuitatus ē qui legē dei dereliquerant. ⁊ cerimonijs ethnicoruꝫ ſe miſcuerant. quod plenius complendū eſt ſub antichriſto. qui indignabit̄

lomei vel rex e. { contra antiochū vel
ſtri prouocabit̄ ad bellum multis
antichriſtū.
auxilijs et fortibus nimis. et non
{ nō poterunt reſiſtere fraudulentie antiochi. qui ſi
ſtabunt. quia inibunt aduerſū eū
mulabit pacē cū ptholomeo. et comedet panē cū eo
conſilia. Et comedentes panē cuꝫ
et poſtea occupabit egiptū.
{ philometore { ptholomeū. { regis
eo conterent illum. exercituſqꝫ ei⁹
auſtri vel egipti
opprimet̄. et cadent interfecti eius
plurimi Duorū quoqꝫ regum cor
{ inuicē ſibi inſidiantes. ſic ars
erit vt male faciant. et ad menſam
deluditur arte
vnam mendaciū loquentur. et nō
{ antiochus et principes eius { pugne qꝛ non
proficiēt. quia adhuc finis i aliud
ꝓficiēt cogitata { a ducibus egipti repulſus
tempus. Et reuertetur in terrā ſuā
cum opibus multis. ⁊ cor eius ad
{ iudeā dei teſtamentū colentē.
uerſum teſtamentū ſanctum. et fa
{ iuſſu romanorū { Quia
ciet et reuertet̄ in terrā ſuam. Sta
iterū collectis viribus venit in egiptū. et obſedit du os nepotes ſuos ptholomeū philometorē cū fratre
tuto tempore reuertetur. et veniet
ſuo. q̄n romanorū iuſſu amot⁹ eſt. antichriſt⁹ quoqꝫ arma ſentiet romanorū
{ nō ita ſuccedet ei ſicut prius
ad auſtrū. et non erit priori ſimile
q̄n venit in egiptū { itali
nouiſſimū. Et venient ſup eum tri
{ non morte. ſed humilia tione ſughie. { alij cōmunabūtur ei
eres. ⁊ romani. ⁊ ꝑcutietur ⁊ reuer
{ pe⁹ eñ fecit cū ſecūdo veniſſet hieroſo
tetur Et indignabitur contra teſta
limā. et hoc eſt. et indignabūtur c. t. ſ.
mentū ſanctuarij. ⁊ faciet ⁊ reuer
{ quō .ſ. remuneret eos qui ad ydola
tetur. ⁊ cogitabit aduerſus eos q̄
conuerſi ſunt
dereliquerūt teſtamētū ſanctuarij

contra teſtamentũ dei. et cogitabit aduerſus illos quos vult legem dei re-
linquere. vnde aquila. Et cogitabit vt deſerat pactũ ſanctuarij.
¶ Et brachia. Iudei hec nec de antiocho epiphane. nec de antichriſto
ſed de romanis intelligunt. de quibus. et venient trieres. ſiue itali atq; ro-
mani. et humiliabunt. poſt multa inquiunt tempora de ipſis romanis qui
ptholomeo in auxiliũ venere. et antiocho comminati ſunt. cõſurget rex ve-
ſpaſianus. ⁊ ſurgent brachia eius. ⁊ ſemina femine. ſ. titus filius eius cũ ex-
ercitu. ⁊ polluent ſan-
ctuariũ. auferentq; iu-
ge ſacrificiũ. ⁊ templũ
tradent eterne ſolitu-
dini. Ebrei quippe et
cethim quos nos roma-
nos ⁊ trieres dicimus
hebrei italos volunt
eſſe atq; romanos.
¶ Alij ſemina ꝓgeni-
es. ſ. volunt autẽ eos
ſignificari qui ab anti-
ocho miſſi ſunt p⁹ bi-
ennium q̃ templum
ſpoliauerat vt tribu-
ta exigerent a iudeis.
et auferent cultũ dei
et in templo iouis oli-
pij ſimulacrũ. ⁊ an. io-
chi ſtatuas ponerent
quas nunc abomina-
tionem deſolatõis vo-
cat. q̃n ablatũ eſt. olo-
cauſtum. ⁊ iuge ſacrifi-
ciũ. que omnia in ty-
po antichriſti noſtri
preceſſiſſe ꝯtendunt q̃
ſeſſurus eſt in templo
dei tanq̃ ſit deus
¶ Antichriſtus in tẽ-
plo ſedebit quaſi de-
us. vt legem dei aufe-
rat. Iudeorũ quidã ſi-
mulauerunt ſe legẽ dei
cuſtodire. et poſtea cũ
gentib. fuerunt. alij in
religione ꝑmanſerunt
quod in antichriſti tẽ-
pore futurũ eſt q̃n refri-
geſcet caritas m. Vñ.
Putaſne filius hoĩs
veniẽs. i. f. i. t.
¶ Et docti in po.
Quãta iudei paſſi ſũt
ſub antiocho macha-
beorũ libri referunt. et
triumphi eorũ teſtimo-
nio ſunt. q̃ ꝓ cuſtodia
legis dei flamas ⁊ gla-
dios ⁊ ſeruitutẽ et ra-
pinas. ⁊ penas vltias
ſuſtinuerunt. que pro
certo ſub antichriſto futura ſunt. multis reſiſtentibus potentie eius. ⁊ dif-
fugientibus. Hebrei hec in vltima euerſione templi que ſub veſpaſiano
et tyto accidit interpretant. dicentes fuiſſe plurimos qui ſcirent deũ ſuum
et ꝓ cuſtodia legis eius morerent.
¶ Et ruent i gla. Mathathias de vico modin qui aduerſus duces an-
tiochi rebellauit conatus ſeruare legem dei ſ occiſus eſt et filij eius hoſtiũ
fraude quidã decepti. ſicut machabeorũ liber teſtat.
¶ Cunq; corruerint. Quidã iudeorũ. et de ſeuero ⁊ antonino prin-
cipibus hec intelligunt qui iudeos dilexerunt ſimulatorie. Alij de iuliano
imperatore. q q̃n oppreſſi fuerant a gallo ceſare. ⁊ in captiuitate multa paſſi
ille conſurget: iudeos amare ſe ſimulans ⁊ in templo eorum ſe immolare ſi-
mulans. in quo paruã ſpem auxilij habebunt. et applicabunt illis gentiliũ
plurimi. ſ fraudulenter. ꝓ cultu em̃ ydolorũ. ſimulabunt ſe amicos. et hoc
ideo vt q̃ ꝓbati ſunt manifeſti fiant. tempus em̃ vere ſalutis eorũ ſub chri-

Et brachia ex eo ſtabunt. et pol-
luent ſanctuarium fortitudinis. ⁊
auferent iuge ſacrificium. ⁊ dabũt
ſ templi.
abominationem in deſolationem
ſ hoc quoq; in libro machabeorũ
Et impii in teſtamentũ ſimulabũt
ſ mathathias cũ filijs et hmõi.
fraudulenter Populus autẽ ſciẽſ
ſ legem. ſ.
deum ſuum: obtinebit et faciet Et
ſ reſiſtere et leges dei cuſto-
ſ in lege — dire
docti in populo docebũt plurimoſ
ſ ſancti — ſ antiochi vel antichriſti
et ruent in gladio et in flama et in
captiuitate et i rapina dierũ Cũq;
ſ ſancti reſiſtentes antichriſto
ſ ſub antichriſto — ſ diuina confor-
corruerit ſubleuabũt auxilio paru-
tatõe aduerſus antichriſtũ — ſ miniſtri antiochi
lo et applicabunt eiſ plurimi frau-
vel antichriſti. — ſ vt ſeducantur ſi fieri poteſt
etiã electi.
dulenter. Et de eruditis ruent. vt
ſ Quaſi hec omnia ideo fient. vt c. Ec
ſ ſancti quaſi in fornace vaſa figuli. p. f. Ec
ſ ꝓbationeſ facti
ſ de numero bonõ. — ſ ſcõm
conflentur et eligantur ⁊ dealben-
illud. et ſup niuẽ dealbabor
ſ oĩa preſ a deo. et omĩa temp⁹ ha-
bent. — ſ nõ ſemꝑ — ſ a deo
tur vſq; ad tempuſ ꝓfinitum. quia
ſ victorie vere in aduentu chriſti.
ſ quietis poſt tribulationẽ
adhuc aliud tempus erit Et faciet
ſ porphirius et ſequentes eum de antiocho
epiphane hec dici autumant — ſ contra
iuxta voluntatem ſuam rex. Et ele-
cultũ dei. — ſ in ſuꝑbia. vt etiã ſimulacrũ ſuũ
in templo iubeat poni. — ſ vnde. Qui
uabitur ⁊ magnificabitur aduer-
aduerſatur. et extollitur ſupra omne qđ dicitur de⁹
ſum omnẽ deũ. Et aduerſum deũ
aut quod colitur ita vt in templo dei ſedeat oſtẽdẽs
ſe t. ſ. d. — ſ blaſfemias
deorum loquetur magnifica. ⁊ di-

ſto quẽ falſo venturũ putãt. cũ antichriſtũ ſuſcepturi ſũt
¶ Et faciet iuxta. Ab hoc loco iudei de antichriſto dici putant q ſur-
gat poſt paruulũ iuliani auxiliũ. ſicut nos quoq; hec intelligimus de eo
¶ Donec cõ. ira. id eſt. iraſcat ei deus vt pereat. Polibi⁹ em̃ et dio-
dorus q̃ bibliotecarũ ſcribũt hyſtorias. narrãt eũ nõ ſolũ cõtra deũ iudeo-
rum feciſſe. ſ auaricie facibus accenſum templũ diane ditiſſimũ. qđ in eli-
maide erat ſpoliare conatũ. oppreſſũq; a cuſtodib; templi et vicinis circum-
euntibus. ⁊ quibuſdã
fantaſijs atq; terrorib;
verſum in amentiã ad
vltimũ morbo interijſ-
ſe. ⁊ hoc ei cõmemorãt
accidiſſe. q: templũ dy-
ane ditiſſimum cona-
tus ſit ſpoliare. Nos
aũt dicim⁹ qđ ideo acci-
dit ei. ſi q̃d accidit. q:
in ſanctos dei nimiam
crudelitatẽ exercuit. et
templũ ei⁹ polluit. nõ
em̃ q: conat⁹ eſt facere
et penitendo ceſſauit
implere. ſ ꝓ eo q fecit
punit⁹ eſt
¶ Et erit in con.
Ambigue in hebraico
teſte aquila qui verbũ
et verbo expreſſit dicẽs
Sup deũ patrũ ſuorũ
nõ intelliget et ſup cõ-
cupiſcentias feminarũ
et ſup omnẽ deũ non
intelliget q̃bus verbis
intelligi põt ⁊ habere
ꝯcupiſcentiã. ſ. qđ ma-
gis antiocho ꝯuenit.
et nõ hẽre qđ antichri-
ſto. q̃ caſtitatẽ ideo ſimu-
labit vt facili⁹ decipe-
re poſſit.
¶ Et erit in cõcu.
Lxx. Et cõcupiſcẽtijs
feminarũ ſubiacebit ãti-
ochus em̃ luxurioſiſſi-
m⁹ fuit. vt etiã nimis
et ſcortis publice. ⁊ po-
pulo vidente miſceret.
¶ Deũ ma. in lo.
Dyabolũ. ſ. in ſeipſo
vel vbicũq; fuit. vł in
mẽbris ſuis. omniũ eñ
malorũ caput ẽ dyabo-
lus. ſic chriſtus bonorũ
qui in ipſo venerabũ-
tur dyabolũ
¶ Maozim ꝑſidium
ſcz qđ antichriſt⁹ i hie-
ruſalẽ ꝯſtructur⁹ ẽ. ãti-
ochus em̃ ꝑſidia ibi ⁊
ydolũ cõſtituit. ad inſidias ſanctificatõis. vterq; aũt dyaboli cultor erit.
¶ Et faciet vt mu. Theodocio. Et aget hoc vt muniat ꝑſidia cũ deo
alieno. ⁊ cũ eis oſtẽderit. multiplicabit honorẽ. ⁊ dñari eos multis faciet. ⁊
terrã diuidet gratis. ſm theodocionẽ hoc exponit porphirius
¶ Porphirius. Et faciet hec omĩa vt muniat arcem hieruſalẽ. ⁊ in cete-
ris vrbibus ponat ꝑſidia. ⁊ iudeos doceat alienũ adorare deum. ſ. iouem
quẽ cũ illis oſtenderit. ⁊ adorandũ eſſe ꝑſuaſerit. deceptis dabit honorem
et gloriã ⁊ faciet ceteris qui in iudea fuerint dominari. ⁊ ꝓ preuaricatione
poſſeſſiones diuidet. ⁊ dona diſtribuet. Antichriſt⁹ quoq; deceptis mul-
ta donabit. ⁊ terrã ſuo exercitui diuidet. quos em̃ terrore ſubiugare nõ po-
terit. auaricia ſubiugabit.
¶ Et in tempore. Noſtri ad antichriſtũ hec referentes dicunt. q ꝓmũ
pugnaturus ſit cõtra regẽ auſtri. id eſt. egipti. ⁊ poſtea libies. et ethiopes
ſuperaturus. que de. x. cornibus tria cornua contrita legimus ſupra. ⁊ quod

ſ ꝓſperabitur vterq; — ſ finiatur. ſ. ſeuicia eorũ
ſ ſup eum. — ſ dei.
rigetur donec compleatur iracun-
ſ apud dei ꝑſcientiã — ſ quan-
do ſcz tpe ſeruat vterq; — ſ alij. ſ. ip-
dia Perpetrata quippe eſt diffini-
ſo erit cõſũmatio — ſ abraam yſaac et iacob. de quo-
rum ꝓgenie naſcetur in babilone ſicut aiunt de tri-
bu dan — ſ iudeorũ. ſ. deũ deorũ.
tio et deum patrũ ſuorum non re-
putabit. et erit in concupiſcentiis
ſ ego dixi dij eſtis
ſ elatus ſup omne
feminarũ. nec quemq; deorũ cu-
quod dicitur deus — ſ deũ et hominẽs.
rabit. quia aduerſum vniuerſa cõ-
ſ aquila. deũ fortitudinũ. lxx. deũ fortiſſimũ
porphirius ridiculoſe modin putant. quia antiochi
duces dicuntur in modin vico mathathie iouis ſta-
tuam poſuiſſe cõpellentes iudeos ei victimas imo-
lare — ſ dyabolũ vel ſeipſum quẽ ꝑdica-
ſurget. Deũ maozim in loco ſuo
bit eſſe deum — ſ hoc magis cõuenit ãnchri-
venerabitur. et deum quẽ ignora-
ſto. antiochus enĩ ydola grecie coluit et iudeos et ſa-
maritanos ad deorũ ſuorũ cultum compulit.
ſ antichriſt⁹.
uerunt patres eius: colet auro et
argento. et lapide precioſo. rebuſ-
ſ quacũq; fraude — ſ. i. vnũ fa-
q; precioſis. Et faciet vt muniat
ciat ſe et dyabolũ quẽ elegit — ſ iouẽ — ſ ap-
maozim cum deo alieno quem co-
probauit — ſ precio ꝑbibuſq; muniſq;
gnouit. et multiplicabit gloriam.
ſ ſuis — ſ ſuper bonos
et dabit eis poteſtatẽ in multis. et
ſ ſcõrũ poſſeſſionem
ſ ſatellitibus ſuis — ſ ſcõm
terram diuidet gratuito. Et in tem-
porphiriũ. vndecimo anno regni ſui antiochus rur-
pore prefinito preliabitur aduer-
ſum contra ptholomeũ dimicauit
ſ irruentem
ſ antiochũ vel antichriſtũ
ſ ptholomeus philometor vel rex egip-
ti vnũ de. x. cornibus romanorum
ſ ſz
ſus eum rex auſtri. et quaſi tempe-
ſ furibund⁹
ſ vterq; — ſ ãtioch⁹ vel ãx ꝑe
ſtas veniet contra illũ rex aquilo-

venturus ſit in iudeam. et multe ei vrbes vel prouintie dature ſint man⁹

De autē ſole. Antiochus contra ptholomeum feſtinans ydumeos et moabitas ⁊ ammonitas qui ex latere iudee erant non tetigit. ne occupatus alio prelio. ptholomeum redderet fortiorem. Antichriſtus quoqꝫ ydumeos ⁊ moabitas. ⁊ filios ammon. arabiam ſcꝫ relinquet intactā. q2 illuc ſancti ad deſerta confugient.

Et mittet manum. Hoc antiochum ex parte feciſſe legimus. ſ; qꝺ ſequitur per lybias. ⁊ ethiopiam tranſibit. magis antichriſto q̄ꝫ antiocho cōuenit. antiochus enim lybiam quā pleriqꝫ affricam dicūt ñ tenuit. niſi forte q2 i ipſo climate ſūt prouintie egipti. ⁊ loge p deſerta vicine. captis egiptijs etiā he p uintie conturbate ſūt. vnde nō dicit qꝺ eoſ ceperit. ſ; ptranſierit.

Et fama tur. eū. Hoc quoqꝫ porphirius de antiocho ſomniat. Pugnans inquit contra egiptios ⁊ libias ethiopiaſqꝫ ptranſiēs. audiet ſibi ab oriente ⁊ occidente prelia concitari. Vnde ⁊ regrediens capiet aradios ſibi reſiſtentes. ⁊ in littore phenicis omnē vaſtabit prouintiam confeſtimqꝫ pergēſ ad arthoxiam regem armenie qui de orientis partibus mouebatur et interfectis plurimis de exercitu eius. ponet tabernaculum ſuū in loco apethno qui eſt inter duo flumina altiſſima. que ſunt tigriſ et eufrates. Nec hucuſqꝫ proceſſerit in quo monte indito ⁊ ſancto ſederit. dicere nō pōt. q̄ꝫ ⁊ int duo maria eū ſedere pbari ñ pōt. ⁊ ſtultū ē duo meſopotamie flumia. duo maria interpretari. Montem autē inditū ideo pterit. q2 ſequit theodocionē qui ait. inter media maria ſup mōtem ſaba ſanctum. Cumqꝫ ſaba nomen montis. vl armenie. vel meſopotamie putet. quare ſit ſanctus dicere non poteſt. Sed eadem licentia mentiēdi poſſumus dicere q ydolis ſit conſecratus. ⁊ veniet inquit vſqꝫ a. ſ. e. et n. a. e. ad ſummitatem mōtis. ſ. in elimaide prouintia. que eſt vltima regio perſarum ad orientem. ibiqꝫ volens templum dyane expoliare. quod habebat infinita donaria. fugat⁹ a barbaris eſt qui mira veneratione phanum illud colebant ⁊ mortuus eſt merore conſumptus in thebes opido pſidis. Hec ille in ſuggillationem noſtri artificioſe compoſuit. Sed ſi etiam approbet hec de antiocho nō d antichriſto dicta. quid ad noſ. qui non ex omnibus locis ſcripturarum chriſti probam⁹ aduentū ul antichriſti mēdacium. dimittat dubia diſcat manifeſta. Quis eſt lapis exciſus de mōte ⁊c. Quis filius hominis Quis venturus in nubib⁹ ⁊c. Que ſunt manifeſta pterit. ⁊ de iudeis aſſerit prophetari quos vſqꝫ hodie ſuire cernimus. ⁊ dicit eum qui ſub nomine danielis ſcripſit librum ad refocilandū ſpem ſuoꝝ fuiſſe mentitū. qui non omnē hyſtoriam futuraꝫ noſſe potuit. ſed preterita memorauit. In vltime autē viſionis immoratur calumnijs. flumia ponēs

(hec in egipto faciet.)
nis in curribus et in equitibus ⁊
(plurimaſ)
in claſſe magna. et igredietur terras
(ſ. ptranſeundo vaſtabit)
et cōteret et ptranſiet. Et introibit
(iudeam) (hoc ſcd̄m aqui)
in terram glorioſam. et multe cor
(lam. vrbes ſubaudis vel regiones vel puintie)
(dei miſeratione)
ruēt. He aūt ſole ſaluabūr de ma
nu ei⁹. edom et moab et principes
filiorū ammon. Et mittet manum
ſuam in terras. et terra egipti non
(q2 capietur) (antiochus vel antichriſt⁹)
effugiet. Et domiabitur theſauro
rum auri et argenti. et i omnibus
(hoc verius antichri)
precioſis egipti. Per libiam quo
(ſto conuenit)
(hec ſunt tria cornua q̄ a facie antichriſti tollētur. rex egipti. rex libie rex ethiopie) (bellorū)
qꝫ et ethiopiam tranſibit. et fama
(timore) (antichriſtū pugnantem contra egiptios et alias gentes vel antiochū.)
turbabit eū ab oriēte et ab aquilo
(ideo) (metuens audita bella cō)
ne. et veniet in multitudine ma
(tra ſe moueri)
gna. vt conterat et interficiat plu
(ſcꝫ et thronū)
(i. ſolij ſui.)
rimos. Et figet tabernaculū ſuuꝫ
(apethno compoſitū eſt. i. ſolij ſui. quaſi. figet tabernaculū et thronū ſuū inter maria ſup m. in. et ſ.)
(iuxta nicopolim)
(alias aphetno) (mortuum ſcꝫ ab oriente. et magnū ſcꝫ in cui⁹ littore ceſarea et iope que pri⁹ emauſ vocabatur. vbi etiā incipiūt iudee puintie montana conſurgere) (oliueti)
apethno int maria ſup montē incli
(i. in ſe eregens. cū prius ſub radicibus montane puintie fixerit tabernaculū)
tum et ſanctum. et veniet vſqꝫ ad
(verticē montis oliueti qui inclitus. q2 ex eo chriſt⁹ aſcendit ad patrē) (dño iraſcente con)
ſummitatem eius. et nemo auxili
(tra eum. aſſerunt autē q ibi ſit periturus. vñ domin⁹ aſcendit in celum.)
abitur ei.

Ca. XII

(antichriſti.)
(vbi ſancti refrigerētu)
In tempore
(fideliter agens)
(vt ſancti refrigerētur)
autē illo conſurget mi
(vt reliquias ſaluet)
(iudeorū) (quaſi)
chael princeps magnuſ. qui ſtat p
(adiuto:)
(vt ſaluentur pdeſtinati et quaſi ſtelle maris)
(iudeorū) (q2)
filiis populi tui. et veniet tempus
quale non fuit ab eo exquo gētes
(antichriſti.)
eſſe ceperūt vſqꝫ ad tempus illud.
(quaſi. pter electos abbreuiabuntur dies tyrānidis ei⁹.) (extincto antichriſto)
Et in tempore illo ſaluabitur po
(pū ſaluatoris)
(p quo oras)
pulus tuus. omnis qui inuentus
(patebit) (pdeſtinatus) (dei) (omnes)
fuerit ſcript⁹ in libro. Et multi de
(in puluerē redacti.) (re)
his q̄ dormiūt i terre puluere: eui
(ſurgentes) (p diuerſitate meritorū)
gilabunt. alii in vitam eternā. alii
(damnationis.)
in opprobrium vt videant ſemp.
(magiſtri ſcꝫ alioꝝ non modo p)
Qui autē docti fuerint fulgebūt
(dicando. ſed ſcriptis confirmando.)
(ſol et luna. vel ſicut firmamentū cū omnib⁹ ſtellis.)
(ſimiles celi)
quaſi ſplendor firmamenti. et qui
(ſimpliciter verbo vite et exemplo)
(aliter non valet ſcientia. taci)
ad iuſticiam erudiūt multoſ. quaſi

pro mari. ⁊ montem inclitū ⁊ ſanctū aphetno preterit quē vbi legerit nullam poteſt proferre hyſtoriam

Et figet tabernaculū. Lxx. Et ſtatuet tabernaculum ſuū tunc inter maria ⁊ montem voluptatis ſanctum et veniet hora cōſummatōis ei⁹.

Theodocio ſic. Et figet tabernaculū ſuum in apethno inter maria in monte ſaba ſancto. ⁊ veniet vſqꝫ ad ptem eius

Aquila ita. Et plantabit tabernaculū tentorij ſui. al's ptorij. apethno. inter maria ⁊ montem glorioſum ⁊ ſanctū. et veniet vſqꝫ ad finē e⁹

Symach⁹ ita. Et extendet papiliones eqtat⁹ ſui int maria ſuper montē fortitudis. ⁊ inde veniet vſqꝫ ad verticem montis.

Sciendū aūt q pe litterā ſermo hebreus non habet. ſed pro ea fe vtitur. cuius vim grecum ſonat. In hoc aūt loco tm̄ apud hebreos ſcribit fe. ⁊ legit pe apethno. Qꝺ aūt ātichriſt⁹ veniat vſqꝫ ad ſummitatē montis ſancti ⁊ inditi. ⁊ ibi pereat. yſaias oñdit ſic. Et pcipitabit dñs in mōte ſcō faciē domiatoris vel pncipis tenebrarum ⁊c.

Ca. XII

In tēpore aūt. Quid in hoc capitlo porphiri⁹ dicat nō inuenit. in q̄ mortuoꝝ res deſcribit. Vñ. Et multi d his q̄ d. i. t. p. e. ⁊c. Nec pōt dicere q̄ fuerint ſub antiocho fulgentes q̄ſi ſ. f. et q̄ſi ſtelle. i. p. e. Sed quid ñ teptat ptinacia: Contritus coluber caput leuat. ⁊ moritur⁹ ī morituroſ venēa euomit Inqt eñ. Et h̄ de antiocho dicit. q̄ vadēs in pſidē. liſie qui antiochie ⁊ phenici pꝑerat. reliquit exercitū. vt aduerſus iudeos pugnaret. et hrlm ſubūteret. que narrat ioſephus. ⁊ q fuit tribulatio talis q̄l nūqꝫ fuit. exq̄ ceperunt hoīes eſſe ſup terrā. Reddita aūt victoria. ⁊ ceſis antiochi ducib⁹. ipſo quoqꝫ in pſide mortuo. ſaluatus eſt pplus iſrael. ⁊ omnes q̄ ſcripti erāt in libro dei. ſ. q̄ legē dei fortiſſime defenderant. ⁊ econtra deleti ſunt q̄ legis pꝑuaricatores fuerūt. ⁊ antiocho fauerunt. Tūc ait. hi q̄ in terre puluere erāt ⁊ maloꝝ pōdere oppſſi erāt ⁊ opti. q̄ſi i ſepulcris miſeriaꝝ. ad inſperatā victoriā d terre puluere ſurrexerūt. cuſtodeſ legiſ reſurgēteſ i vitā eternā. pꝑuaricatores i opprobriū. Mgri aūt ⁊ q̄ legis noticiā habuerūt. fulgebūt q̄ſi celū. et q̄ miores exhortati ſunt ad cuſtodiā legis inſtar aſtroꝝ fulgebūt in p. e. Ponit qꝫ hyſtoriā de machabeis in q̄ dr̄ multos iudeoꝝ ſb mathathia et iuda machabeo ad heremū cōfugiſſe. ⁊ i ſpeluncis latuiſſe. ⁊ cauernis petrꝝ ⁊ p⁹ victoriā pceſſiſſe. ⁊ h̄ methaphorice q̄ſi d reſurrectōe mortuoꝝ pꝺcm ee

Et veniet tēp⁹. Etiā ſi ponam⁹ liſiā viciſſe iudeos ſic vult porphirius. qui tm̄ victuſ eſt. nō fuit tanta tribulatō quanta cū hieruſalē capta a babilonijs. templū ſubuerſum ⁊ populus captiuat⁹ eſt. hec tm̄ maior. Vñ nō hec poſſunt ad antiochū referri

Qui autem docti. Theodocio. i. vulgata editio ita. Et itelligētes

fulgebunt quaſi ſ.f.et
de iuſtis plurimi qua
ſi ſtelle in ꝑtnū ⁊ vltra
¶ Scḋm theodocōꝫ
tm̄ intereſt inter erudi
tam ſanctitatē ⁊ ſcām
ruſticitatē q̄ntū diſtat
cęlum et ſtellę.qui do
cis ſimilitudineꝫ cęli.
iuſtis abſq; doctrina
ſtellarū fulgoreꝫ tribu
it ſingularū.
¶ Et ſigna librū
In yſaia quoq; liber
ſignat⁹ eſt et in apoca
lipſi ſigillis.vij. Vnd
ſubdit. Vicit leo ď tri
bu iuda. Librū auteꝫ
hunc pōt apire q̄ ſcri
pturarum ſacramēta
cognouit.et intelligit
enigmata.et verba te
nebroſa.et occidenteꝫ
litteram transfert ad
ſpm̄ viuificantē
¶ Legimus i macha
beoꝝ libris et ioſeph⁹
in eadē opinione ꝯſen
tit ꝙ tribꝫ annis tem
plum pollutū fuerit i
hieruſaleꝫ.et in eo io
uis ydolū ſteterit ſub
antiocho epiphane.c.
xl.q̄nto āno regni gr̄ę
corum a ſeleuco. mēſe
euſdē āni nono vſq;
ad nonū menſem.c.xl.
octaui āni q̄ faciūt an
nos tres. Nō aūt ſub
āntichriſto tres ſed tres
et ſemis.i.mille.cc.xc.
dies deſolationis tē
pli et euerſionis dicū
tur eſſe futuri.
¶ Dies mille du
Hos dieſ vult ſub an
tiocho in deſolatione
templi eſſe completos
et ioſeph⁹ et machabe
orum liber tribꝫ tm̄ an
nis h̄ fuiſſe cōmemo
rant. Vnd patet tres
iſtos ⁊ ſemis ānos de
antichriſto dici.q̄ tri
bus et ſemis annis.i.
mille.cc.xc.diebus ſan
ctos pſequet.⁊ poſtea
corruet in mōte ſcō
¶ Repetit de tpe an
tichriſti h̄ alijs verbis
id ē.cū ablato dei cul
tu et deſolato.ātichri
ſtus abominabiliter
exhibebit ſe adoran
dū tūc erunt dies tot
.i.tres anni et ſemis.
¶ Beatus qui ex
Interfecto.ſ.antichri
ſto ſupra p̄ſatuꝫ nūm
Dies.xlv.pſtolatur p⁹
qs dns in maieſtate
venu⁹ ē. Quare autē
poſt mortē antichriſti

tus et ocioſus ſermo doctrine mercedem non habet
ſ fulgebunt iuſti et tāq; ſ.in.a.d. ſ qua
ſtelle i perpetuas eternitates. Tu
ſi.multa reuelaui tibi.tu aūt ⁊c.
ſ inuolutus ſ viſiones
autem daniel claude ſermones.et
ſ obſcuritatis magnitudinē ſignificat
ſ obſcuritatib⁹. ſ completionē.
ſigna librum vſq; ad tempus ſta
ſ legendo querendo hyſtorie veritatē
tutum. Plurimi pertranſibunt.et
ſ diuerſi diuerſa opinabuntur
multiplex erit ſcientia. Et vidi ego
ſ angeli principes pſarū
daniel.⁊ ecce quaſi duo alij ſtabāt
vel principes macedonū. ſ Babilonij qꝫ
ꝗuis hic nō nominētur ſcḋm p̄teritā viſionē pōt eē
vnus hinc ſup ripam fluminis.et
tygris.qui hebraice rediceI.iuxta quē vidit viſionē.
alius inde ex altera ripa fluminis
ſ nō duobus angelis.qui nec interrogati
one digni videntur.vn̄ intelligim⁹ illoſ angelos eſſe
pſarum atq; grecorum
ſ hic eſt angelus clementiſſimus qui ora
Et dixi viro qui indutus erat lineis
tiones danielis obtulerat in cōſpectu dei.qn̄ ei.xx.
et vna die angelus pſarū reſiſtebat
ſ quaſi pede conculcans ſ ſignans vio
lentiam pſarū iam cōprimendā ſ babilonij.
qui ſtabat ſup aquas fluminis.
ſ quo tpe cōplebūtur. ſ que ſub antichriſto.ſcḋm
Vſq;quo finis horum mirabiliū?
porphiriū ſub antiocho
Et audiui virum qui indut⁹ erat
lineis.qui ſtabat ſuper aquas flu
minis.cū eleuaſſet dexteram et ſi
ſ adiecit hoc
niſtram ſuam in cęlum et iuraſſet
aliud ſcꝫ ſ hoc ſpa
cio dicitur deſolatio futura ſub antixp̄o ſ vni⁹
p viuentem in ęternum. quia in tē
anni. ſ duorū ſ vnius
pus et tempora et dimidiū tempo
anni ſ ab antichriſto ſcḋm noſtros vel ab
antiocho ſcḋm porphiriū ſ .i.cū diſp
ris. Et cuꝫ completa fuerit diſper
ſus fuerit populus dei
ſio manus populi ſancti. comple
ſ que vidiſti ſ daniel ſ futu
buntur vniuerſa hęc. Et ego audi
ra regū.ſ.diuerſa bella et multiplicē hyſtoriā.ſed nō
audierat nomina ſingulorū
ſ quō ergo diſſerere p̄ſumunt alij
ui:et non intellexi Et dixi. Domie
ſ viam
mi quid erit poſt hęc? Et ait. Vade
vniuerſe carnis ſ multis obſcuritatibus ſ viſio
daniel.qꝛ clauſi ſunt ſignatiq; ſer
nes ſ cōſummatōis
mones vſq; ad tempus p̄fini
ſ de maſſa generis humani.
ſ ſancti ſ vt appareant iuſti.
tū Eligentur et dealbabuntur. et
ſ quaſi aurū in fornace ſ fideles
quaſi ignis probabunt multi. Et
ſ qui in ſordib⁹ eſt ſor.a.
ſ cum finis venerit ſ in maliuolā ani
mam nō in.ſ.⁊c ſ ad p̄bationem
impie agent impij.neq; intelligent
ſanctorum hec fieri ſ diſciplina dei
ſ hec.ſ.et
omnes impij. Porro docti intelli
libēter ſuſtinebūt ſ ex quo.ſ.antichriſtus orbem
gent.et a tempore cū ablatum fue
poſſidens.dei cultū interdicet vſq; ad mortē eius
ſ cū ſe.ſ.colēdū per
ſuaſerit
rit iuge ſacrificium et poſita fuerit
ſ cultus antichriſti ſ legis dei et ſanctorum
ſ.ſ.templo deſolato ſ tres
abominatio in deſolationem.dies

anni et ſemis.erunt.ſ.
mille ducenti nonaginta. Beatus
ſ dies quie
qui expectat:et puenit ad dies mil
tis et pacis poſt mortem antichriſti.xlv.ſupioribus
adduntur ad refrigeriū ſanctorū et ad penitentiam
le et trecentos trigintaquinq;. Tu
ſubuerſorū. ſ moriendo.vn̄ euntes ibant
et flebant ⁊c. ſ vias ſ vite
autem daniel vade ad p̄finitum.⁊
ſ in ſpe ſ in numero ſancto
requieſces et ſtabis in ſorte tua in
rum reſurgendo et ibi videbis que nūc opta ſunt
fine dierum. Hucuſq; danielē in
hebręo volumine legimus.cętera
quę ſequuntur vſq; ad finem libri
de theodicionis editione tranſla
ta ſunt.

¶ Ca. XIII

ERat vir habi
tans in babilone.et no
men eius ioachim et ac
cepit vxorem nomine ſuſannam fi
liam helchię.pulcrā nimis et timē
ſ origenes i decio ſtromatū ſuſan
tem dominū. Parentes enim illi⁹
ne et belis fabulā pōit. ſ hic parentes ammonen
cum eſſent iuſti erudierunt filiam
tur vt ſcḋm legē dei nō tantum filios ſed etiā filias
edoceant ſ negocij oportūitas
ſuam ſcḋm legē moyſi. Erat aūt io
et concurrentia
achim diues valde.⁊ erat ei pome
rium vicinuꝫ domui ſuę.⁊ ad ipſū
confluebant iudęi.eo ꝙ eſſꝫ hono
rabilior omniū. Et conſtituti ſunt
ſ alias ſenes
duo ſeniores iudices in anno illo
de quibus locutus eſt dominus.
quia egreſſa eſt iniquitas de babi
lone a ſenioribus iudicibus q̄ vi
ſ nō regebāt ſed regere videban
debantur regere populū. Iſti fre
tur quia male p̄erant
quentabant domū ioachim et ve
niebant ad eos omnes qui habe
bant iudicia. Cum autē populus
reuertiſſet p meridiem ingredieba
ſ hinc oſtenditur qꝫ recte ſ
tur ſuſanna et deambulabat in po
ad vegetandū corpus deambul.ſ.
ſ auerte oculos meos ne vi
deant vanitates ſ ali
merio viri ſui. Et videbant eam ſe
as ſenes.
niores quotidie ingredientē et de
ambulantē.⁊ exarſerunt in concu
ſ a
piſcentiam eius. Et euerterunt ſen
recto
ſum ſuum.⁊ declinauerūt oculos

xlv.dierū ſilentium ſit
dī ſcie eſt.h̄ forte regni
dilatio.ſanctoꝝ patiē
tie eſt p̄batio
¶ Porphiri⁹ hūc lo
cuꝫ ita exponit vt.xlv
dies qui ſup mille du
centos nonaginta ſūt
victorię contra duces
antiochi tps ſignificēt
qn̄ iudas machabeus
fortiter dimicauit.⁊ tē
plū mundauit.ydolū
q; ꝯtriuit.et in tēplo
victimas obtulit. Sꝫ
liber machabeoꝝ.tri
bus tm̄ annis templū
dicit fuiſſe pollutum.
¶ Tu aūt da.va.
Theodocio. Tu autē
daniel vade et requie
ſce.et reſurges in ordi
ne tuo.i.in ꝯſummati
one dierū in q̄ patet
ꝓphetiam hanc eſſe re
ſurrectōis oīm mortu
orum.qn̄ ꝓphā reſur
recturus eſt.fruſtra ḡ
porphiri⁹ quę in typo
ātiochi de antichriſto
dicta ſunt.vult referre
ad antiochū cui plene
reſpōdet euſebi⁹ ceſari
enſis et appollinaris
laodicen⁹ et ex pte di
ſertiſſimus vir et mar
tir methodius.
¶ Ca. XIII.
¶ Erudierūt fi.ſ.
Tradūt hebręi qꝛ mu
lieres in h̄ decipiebāt
ꝙ chriſtū de ſemīe ſuo
naſciturū affirmabāt.
qꝛ de ſēie iuda ⁊ de ſtir
pe dauid erant
¶ Et conſtituti ſ.
Dicebat hebręi⁹ q̄daꝫ
hos eſſe achabam et ſe
dechiam.de quibus
hieremias.faciat te de
us ſicut achabam ⁊ ſede
chiam.q̄s frixit rex ba
bilonis in igne ꝓpter
iniq̄tatē quā fecerant
i iſrael.et adulterabāt
vxores ciuiū ſuoꝝ.po
tuit eīm fieri vt ꝓpls ac
cepta licentia a rege la
pidauit eos.qꝫ frixio
pōt vocari ꝓ magni
tudine pene. vl' conui
ctos ēdiderit puniēdos
¶ Et deambula.
Hūc locū īquit orige
nes de.lxx.editōe nūc
poſui.in quo oſtēdit
ſe cętera iuxta alioſ po
ſuiſſe.
¶ Et exarſerunt
Qđ greci pathoſ.noſ
ꝑturbationē meli⁹ q̄;
paſſionem dicim⁹.hec
ꝑturbatio et cupido

libidiniſ ꝑcuſſit corda
ſeniorum vt in animiſ
iaceret fundamentum
vt cogitarēt deſideria
complere.

ſceleſtia nō cogitarent
ſuos: vt non viderent celum neqꝫ
ſiue dei ſiue honeſtatis ſiue na
ture. que omnib⁹ ad bonū inſita ſunt.
ſ ꝗuis iudices.
recordarenť iudiciorum iuſtorum
Erant enim ambo vulnerati amo
re eius. nec indicauerunt ſibi viciſ
ſim dolorem ſuū. Erubeſcebāt em̄
indicare ſibi concupiſcentiā ſuam
volentes concumbere cum ea. Et
obſeruabant quotidie ſolicitius
videre eam. Dixitqꝫ alter ad alte-
rum Eamus domū. qꝛ hora pran
dij eſt. Et egreſſi receſſerūt a ſe. Cū
qꝫ reuertiſſent. venerunt in vnuꝫ
et ſciſcitantes abinuicē cauſam cō
feſſi ſunt concupiſcentiā ſuam. Et
tūc in cōmune ſtatuerunt temp⁹.
quando eam poſſent inuenire ſo-
lam. Factū eſt autē cū obſeruarēt
diem aptum. ingreſſa eſt aliqñ ſi-
cut heri et nudiuſtercius cum dua
bus ſolis puellis. voluitqꝫ lauari
in pomerio Eſtus quippe erat Et
nō erat ibi quiſqꝫ. preter duos ſe-
nes abſconditos. et contēplantes
eam. Dixit ergo puellis. Afferte
mihi oleum ⁊ ſmigmata. et hoſtia
pomerij claudite vt lauer. Et fece
runt ſicut ꝓceperat. clauſeruntqꝫ
hoſtia pomerii. et egreſſe ſunt per
poſticum vt afferrēt que iuſſerat.
Neſciebatqꝫ ſenes intus eſſe ab-
ſconditos. Cum autē eſſent egreſ-
ſe puelle. ſurrexerunt duo ſenes. ⁊
accurrerunt ad eam ⁊ dixerunt Ec
ce hoſtia pomerii clauſa ſunt. ⁊ ne
mo nos videt. ⁊ in cōcupiſcentia
tui ſumus. Quā obrem aſſentire
nobis. et cōmiſcere nobiſcū Quod ſi
nolueris. dicemus teſtimoniū cō-
tra te. ꝙ fuerit tecū iuuenis et ob
hanc cauſam emiſeris puellas a te
ſ timore mortis. humanū quippe ē mortē timere. vel
Ingemuit ſuſāna ⁊ ait. Anguſtie
opprobrij vel ignominie quā ille minabantur
ſunt mihi vndiqꝫ. Si em̄ hoc ege
ſ peccatū. quotiens peccam⁹ morimur. quotiens
ro mors mihi eſt. ſi autē nō egero
benefacimus viuim⁹.   ſ in gre
nō effugiā manus veſtraſ. Sꝫ me
co nō habetur melius. ſed bonū eleganter. ne ex com
lius eſt mihi abſqꝫ opere incidere
paratione peccatū videatur dicere bonū
in manus veſtras ꝙ peccare in cō
ſ cui omnia nuda   ſ non
ſpectu domini. Et exclamauit vo-
ceris ꝑcuſſione. ſed pudicicie magnitudine
ſ ſed nō voce magna
ce magna ſuſanna. exclamauerūt
aūt et ſenes aduerſus eam. Et cu
currit vnus. ⁊ aperuit hoſtiuꝫ po
merii. Cum ergo audiſſent clamo
rem famuli dom⁹ in pomerio. irru
erunt ꝑ poſticū vt viderent quid
nam eſſet. Poſtqꝫ aūt ſenes locu
ti ſunt. erubuerunt ſerui vehemen
ſ nedū factus
ter. quia nūqꝫ dictuſ fuerat ſermo
huiuſcemodi de ſuſanna Et facta
ſ de more
eſt dies craſtina Cūqꝫ veniſſet po
pulus ad virū eius ioachim. vene
runt ⁊ duo preſbiteri pleni iniqua
cogitatione aduerſus ſuſannā vt
interficerent eā Et dixerunt coraꝫ
populo. Mittite ad ſuſannā filiā
helchie vxorē ioachim. Et ſtatim mi
ſerunt Et venit cū parentibus ⁊ fi
liis. ⁊ vniuerſis ꝯgnatiſ ſuiſ Por
ro ſuſanna erat delicata nimis. et
ſ pulcrior moribus
pulcra ſpecie At iniqꝫ illi iuſſerunt
vt diſcooperireť. erat ei coop̄ta. vt
ſ extrema linea amare nō nihil eſt
ſ .i. viſu.
vel ſic ſatiarenť decore eius. Fle-
ſ ꝓpinqui.
bant igiť ſui. et omēs qui nouerāt
eā. Cōſurgētes aūt duo preſbiteri
in medio populi. poſuerūt manuſ
ſ quaſi
ſuas ſup caput ei⁹. que flēs ſuſpe
diceret. ad te leuaui oculos meos qui habitas in celiſ
xit ad celū. Erat eni cor ei⁹ fiduciā
hñs in dño Et dixerūt pſbiteri Cū
ſ ne alius
deambularem⁹ in pomerio ſoli. in
teſtis queratur.
greſſa eſt hec cū duab⁹ puellis. et
ſ coniecturas innectunt
clauſit hoſtium pomerij. et dimiſit
puellas Venitqꝫ ad eā adoleſcēs
qui erat abſcōditus. et ꝯcubuit cū
ea. Porro nos cū eſſemus in an-
gulo pomerii videntes iniquitatē

ſ quaſi. qꝺ vidimus
cucurrimus ad eos. ⁊ vidimꝰ eos
teſtamur
pariter cōmiſceri. Et illū quidē nō
quiuimꝰ cōprehendere: qꝛ fortioꝛ
nobis erat. et apti ſ hoſtijs exiliuit
Hāc aūt cum apprehendiſſemus
interrogauimꝰ quis nā eſſet ado-
leſcens. ⁊ noluit indicare nobis.
Huius rei teſtes ſumus. Credidit
ſ omis populꝰ ſ a natura ſ ab of
eis multitudo quaſi ſenibus ⁊ iu-
ficio ſ quaſi
dicibus populi. et ꝯdēnauerūt eā
reum ſ cordis affectu. cōfeſſione pura. con
ad mortē. Exclamauit autē voce
ſcientia bona. hec eſt vox magna hominibꝰ occulta.
magna ſuſanna. ⁊ dixit. Deꝰ eter-
deo audita
ne qui abſconditoꝝ es cognitoꝛ. q̄
noſti oia anteq̄ꝫ fiant tu ſcis quo-
ſ innocentē.
niā falſum tulerūt ꝯtra me teſtimo
ſ tu.
niū. et ecce morioꝛ cū nihil hoꝝ fe
cerim. q̄ iſti malicioſe cōpoſuerunt
ſ cuiꝰ aures in preces iuſtoꝝ
aduerſum me. Exaudiuit aūt dñs
vocē eius. Cūq̄ꝫ duceret ad mortē
ſ nō dedit. qꝛ iam in eo erat. ſed ꝓpter etatis infir
ſuſcitauit deus ſpiritūſanctū pue-
mitatē. quieſcebat. nec opa ſua dmōſtrabat. ſꝫ occa
ſione data ſuſcitauit ꝓ ſancta femina. ſ ſpiri
ri iunioꝛis cuiꝰ nomē daniel. ⁊ ex
tu ſuſcitato et ſuggerente
ſ vix in ſcripturis ſanctis vox pecca
clamauit voce magna. Mundus
toris magna dicitur
ſ quaſi nō cōſentio.
ego ſum a ſanguine huiꝰ. Et ꝯuer-
ſ quid
ſus ois populꝰ ad eū dixit Quis ē
ſibi vult
iſte ſermo quē tu locutus es? Qui
ſ in
cū ſtaret in medio eoꝝ ait. Sic fa
diſcreti
tui filii iſrael. nō iudicantes neq̄ꝫ
qꝺ verū eſt cognoſcētes. ꝯdemna
ſ ergo
ſtis filiā iſrael? Reuertimini ad iu
ſ pſbiteri
diciū. qꝛ falſum teſtimoniū locuti
ſunt aduerſus eā. Reuerſus ē ergo
ſ ad
populꝰ cū feſtinatōe. ⁊ dixerūt ei
nieli
ſenes. Ueni ⁊ ſede i medio noſtrū
et indica nobis. qꝛ tibi dedit deus
ſ ſi nō etatē.
honorē ſenectutis. Et dixit ad eos
ſ ne mendaciū ſimul cōfingant.
daniel Separate eos abinuicē ꝓ
cul. ⁊ diiudicabo eos. Cū ergo di
uiſi eſſent alter ab altero. vocauit
vnū de eis. ⁊ dixit ad eū. Inuete
rate dieꝝ maloꝝ. nūc venerūt pec
cata tua q̄ opabaris priꝰ. iudicans iudicia iniuſta. inocen
tes opprimēs. et dimitens noxios. dicente dño: Innocen
tē ⁊ iuſtū nō interficies. Nūc aūt ſi vidiſti eā. dic ſub qua
† ſ Ilice latine et forte hebrai
arboꝛe videris eos colloq̄ntes ſibi. Qui ait † Sub cino Di
ce a cino ſciſſio. et a prino qꝺ latini lentiſcū dicunt. ſectio vel ſerratio. qꝺ ſi nō pōt horū
xit autē daniel. Recte mentitus es in caput tuū. Ecce eniꝫ
ethimologia apud eos inueniri. cogimur hebreis cōſentire qui hanc picopen grecā tan
angelus domini accepta ſententia ab eo. ſcindet te mediū
tū eſſe contendūt. Lentiſcus eſt arboꝛ humilis cuiꝰ folioꝝ ſuccus ſciſſuras labioꝝ vel
Et amoto eo iuſſit venire aliū. ⁊ dixit ei. Semen chanaan
manuum ſolidat.
ſ ſicut mētiris ſ pulcritudo
et non iuda ſpecies decepit te. ⁊ concupiſcentia ſubuertit
ſ alijs
coꝛ tuum. Sic faciebatis filiabus iſrael. ⁊ ille timent es lo
ſ chriſti. qui de iuda
quebantur vobiſcū. Sed nō filia iuda ſuſtinuit iniq̄tatē
veſtram. Nunc ergo dic mihi ſub qua arboꝛe videris eos
loquentes ſibi. Qui ait. Sub prino. Dixit autem ei dani
ſ in damnationē capitis tui
el Recte mentitus es et tu in caput tuū. Manet enim an
gelus domini gladium habens: vt ſecet te mediū. ⁊ inter
ſ ambos
ficiat vos. Exclamauit itaq̄ꝫ omis populus voce magna. ⁊
benedixerunt deum qui ſaluat ſperantes in ſe. Et cōſurre
xerunt aduerſus duos preſbiteros. Conuicerat enim eos
daniel ex oꝛe ſuo falſum dixiſſe teſtimoniū. Feceruntq̄ꝫ eis
ſicut male egerant aduerſus proximā. vt facerent ſcḋm le
ſ interficiendos tradiderunt babilonio regi. alioquin nō ſtabit qꝺ
gem moyſi. et interfecerunt eos. Et ſaluatus eſt ſanguis in
dictū eſt. iſtos achiam fuiſſe et ſedechiam ſcḋm hieremiā. ſic et iudei dominū occiderūt.
noxius in die illa. Helchias autem et vxoꝛ eius laudaue
clamando crucifige e. eū
runt deum pro filia ſua ſuſanna cū ioachim marito eius.
ſ nō quia liberata. hoc enī parū eſt. nec a pfectis lau
et cognatis omnibus. quia non inuenta eſſet in ea res
dabile.
turpis. Daniel autē factus eſt magnus in conſpectu popu
li a die illa et deinceps. Et rex aſtiages appoſitꝰ ē ad pa-
tres ſuos. et ſuſcepit cyrus pſes regnū eius

Ca. XIIII.

ERat autem daniel conui-
ua regis. et honoratus ſup oēs amicos eiꝰ.
Erat quoq̄ꝫ ydolū apud babilonios noīe
.i. vetuſtas.
bel ⁊ impēdebant in eo p dies ſingulos ſimile artabe duo
decim. ⁊ oues quadraginta. viniq̄ꝫ amphoꝛe ſex. Rex quo
q̄ꝫ colebat eū. et ibat p ſingulos dies adorare eum. Por-
ro daniel adoꝛabat deū ſuū. Dixitq̄ꝫ ei rex. Quare nō ado
ras bel? Qui reſpondens ait ei. Quia nō colo ydola ma-
nufacta ſed viuentē deū. q̄ creauit celū et terrā. ⁊ hꝫ pote-
ſtatē ois carnis. Et dixit ad eū rex. Nōne videt tibi eē bel vi
uens deꝰ? An nō vides quāta comedat et bibat quotidie?
Et ait daniel arridēs. Ne erres rex. Iſte ē enī intriſecꝰ lu
teus. et foꝛinſecꝰ ereꝰ. neq̄ꝫ comedit aliq̄n. Et iratꝰ rex voca
uit ſacerdotes eius. et ait eis. Niſi dixeritis mihi q̄s eſt q̄
comedat impenſas has. moꝛiemini. Si aūt oſtenderitis q̄
bel comedat hec morief daniel. qꝛ blaſſemauit bel. Et di-

xit daniel regi Fiat iuxta vbũ tuũ. Erat aũt ſacerdoteſ bel
lxx. exceptis vxoribus et paruulis et filijſ Et venit rex cũ
daniele in templũ belis. et dixerunt ſacerdotes belis. Ec
ce noſ egrediemur foraſ. et tu rex pone eſcas ⁊ vinũ miſce
et claude hoſtium ⁊ ſigna anulo tuo. Et cũ ingreſſus fue
riſ mane: niſi inueneris omnia comeſta a bel morte mori
alias con
emur. vel daniel qui mentitus eſt aduerſum nos. Cõtẽne
fidebant.
bant autẽ quia fecerant ſub menſa introitũ abſconditum.
et per illum ingrediebant ſemꝑ ⁊ deuorabant ea. Factuꝫ
eſt igit poſtq̃ egreſſi ſunt illi. et rex poſuit cibos ante bel.
precepit daniel pueris ſuis. et attulerunt cinerem et cri
brauit ꝑ totum templum coram rege. et egreſſi clauſerunt
hoſtium. et ſignantes anulo regis. abierunt. Sacerdoteſ
autẽ ingreſſi ſunt nocte iuxta conſuetudinem ſuã. et vxo
res ⁊ filij eorum. et comederũt omia et biberũt. Surrexit
alias primo
autem rex ſummo diluculo. et daniel cũ eo. et ait rex. Sal
uane ſunt ſigna daniel? Qui reſpondit. Salua rex. Sta
timq̃ cũ aperuiſſet hoſtiũ. intuitus rex menſam exclama
videtur hic falli qđ ſolet dici magnã vocem nõ eſſe niſi in ſanctis tantuꝫ ſꝫ hec
uit voce magna. Magnus es bel. et non eſt apud te dol⁹
picope apud hebreos dicitur nõ haberi
q̃ſq̃. Et riſit daniel. et tenuit regẽ ne ingredereꝛ intro et di
xit. Ecce pauimentũ. animaduerte cuiuſ veſtigia ſunt hęc
Et dixit rex Uideo veſtigia viroꝝ et mulierũ et infantiũ
Et iratus eſt rex. Tunc apprehendit rex ſacerdoteſ ⁊ vxo
res ⁊ filios eoꝝ. et oſtenderũt ei abſcondita hoſtiola. per
quę ingrediebantur et conſumebant quę erant ſuꝑ men
ſam. Occidit ergo illos rex. et tradidit bel in poteſtatẽ da
nielis. qui ſubuertit ęum et templũ. Et erat draco magn⁹
in loco illo. et colebant eum babilonij. Et dixit rex danieli
Ecce nunc non potes dicere. quia iſte nõ ſit deus viuens
Adora ergo eum. Dixitq̃ daniel. Dñm deũ meum adoro
quia ipſe eſt deus viuens. iſte autẽ non eſt deus viuens.
Tu autẽ rex da mihi poteſtatem. et interficiam draconem
abſq̃ gladio et fuſte. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel
picem et adipem ⁊ pilos. et coxit pariter. Fecitq̃ maſſas.
et dedit in os draconis. et diruptus eſt draco. Et dixit Ec
ce quem colebatis Quod cũ audiſſent babilonij. indigna
ti ſunt vehementer. et congregati ſunt aduerſus regem et
dixerunt Iudeus factus eſt rex Bel deſtruxit. draconem
interfecit. et ſacerdotes occidit Et dixerunt cum veniſſent
ad regem Trade nobis danielem. alioquin interficiemus
te et domum tuam Uidit ergo rex ꝙ irruerẽt in eum vehe
menter. ⁊ neceſſitate compulſus tradidit eis danielẽ Qui
miſerũt eũ in lacũ leonũ. ⁊ erat ibi dieb⁹ ſex. Porro i lacu
erant leones. vij. et dabantur eis
quotidie duo corpa ⁊ duę oueſ. ⁊
tunc non data ſunt eis vt deuora
rent danielẽ. Erat aũt abacuc pro
pheta in iudęa. ⁊ ipſe coxerat pul
mẽtum: ⁊ intriuerat panes in al
ueolo ⁊ ibat in cãpũ vt ferret meſ
ſoribus. Dixitq̃ angelus domini
ad abacuc. Fer prandiũ quod ha
bes in babilonẽ danieli. qui eſt in
lacu leonum Et dixit abacuc. Do
mine babilonẽ non vidi. et lacum
neſcio. Et apprehendit eum ange
lus domini in vertice eius. ⁊ por
tauit eum capillo capitis ſui. poſu
itq̃ eum in babilone ſuper lacum
in impetu ſpirituſ ſui Et clamauit
abacuc dicens. Daniel ſerue dei.
tolle prandium quod miſit tibi de
us. Et ait daniel. Recordatus es
mei domine deus. ⁊ nõ dereliqui
ſti diligentes te. Surgenſq̃ dani
el comedit Porro angel⁹ domini
reſtituit abacuc confeſtim in loco
ſuo Uenit ergo rex die ſeptimo vt
lugeret danielem. ⁊ venit ad lacuꝫ
et introſpexit Et ecce daniel ſedẽs
in medio leonũ Et exclamauit vo
ce magna rex dicens Magnus eſ
domine deus danielis Et extraxit
eum de lacu leonum Porro illos
qui ꝑditionis eius cauſa fuerant.
intromiſit in lacũ. ⁊ deuorati ſunt
in momento corã eo Tunc rex ait
Paueant habitantes vniuerſam
terram deuꝫ danielis: quia ipſe eſt
ſaluator ⁊ liberator faciens ſigna
⁊ mirabilia in cęlo ⁊ in terra. qui li
berauit danielem de lacu leonum

¶ Explicit daniel propheta